

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2022

26 Eylül - 2 Ekim Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR	2
VAATLERİMİZ	3
26 EYLÜL – 02 EKİM 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	6
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	6
SANAYİ ÜRETİMİ, BEKLENTİLERİN ÇOK ALTINDA KALDI!	16
CARİ AÇIK VE KAYNAĞI BELİRSİZ DÖVİZ GİRİŞLERİ UÇUYOR!	17
'KÜRESEL DURGUNLUK VE KÜRESEL RESESYON' UYARILARI!	17
KONTROLDEN ÇIKAN KONUT FİYATLARI	18
İKTİDARIN SEÇİME YÖNELİK İÇİ BOŞ KAMPANYALARINA 'YÜZYILIN KONUT PROJESİ' DE EKLENDİ!	18
İŞSİZLİK GERÇEĞİ VE TÜİK'İN GÜVENİLİRLİĞİ	19
MEMUR MAAŞI ORANINDA YILDA İKİ ARTIŞ, DAR GELİRLİYİ PERİŞAN EDER	20
BİR EV İÇİN BİR ÖMÜR	21
İLK 8 AYDA 1 MİLYON 105 BİN 947 KİŞİ İŞTEN ATILDI	23
81 İLDEKİ İLK 8 AY İFLAS TABLOSU	24
KAPANAN ŞİRKET SAYISI YÜZDE 8 ARTTI	25
TÜRKİYE, GIDA ENFLASYONUNDA İLK 5'E DEMİRLEDİ	25
VERGİ VE KESİNTİLER ÜCRETLERİ KEMİRİYOR	26
İHRACAT BEKLENTİSİ BAŞ AŞAĞI	29
3 MİLYON ÇOCUK, KRONİK YETERSİZ BESLENME YAŞIYOR!	30
YOKSULLUK ÇARKI ÇOCUKLARI SARDI	31
BORSAYI MİLLETİN SOYULDUĞU BİR GAZİNOYA ÇEVİRDİLER	32
THE 'EKONOMİST'	35
CENGİZ'E 11 YILDA MİLYARLAR AKTI	36
AKP'Lİ ÇORUM BELEDİYESİ, 51 MİLYON TL'YE GÜREŞ EĞİTİM MERKEZİ KURACAK	38
'ORGANİZE' İŞLER	38
294 MİLYONLUK İNŞAAT İHALESİ AKP'Lİ YÖNETİCİNİN AİLE ŞİRKETİNE GİTTİ	39
MİLYONLUK İHALELER İLE AKP'LİYİ 'İHYA' ETTİLER!	39
MAHKEME İPTAL ETTİ, AYNI İŞİ AYNI MÜTEAHHİDE 2.5 KATINA VERDİLER	40
KIRAATHANEYE MİLYONLAR HARCANDI	41
DİYANET VAKFI'NA MİLYONLAR YAĞIYOR	42
ADAY OLAMADI 'KÖŞELİK' OLDU	43
ÖDÜLLER YİNE YANDAŞA AKTI	43
MESLEKİ AYRIŞMA, ÜCRET VE UNVAN FARKLILIKLARI, ÖĞRETMENLİĞİN SAYGINLIĞINI YOK EDİYOR	44
BEYİN GÖÇÜNÜ HIZLANACAK, NİTELİKLİ İNSAN GÜCÜMÜZ AZALACAK!	45
KANAL İSTANBUL MANZARALI 5 BİN 785 KONUT İÇİN ÇED GEREKLİ GÖRÜLMEDİ	45
'YERLİ VE MİLLİCİLER' TARİHİ YOK EDİYOR	46
HAYVANLAR PARA İÇİN ÖLDÜRÜLÜYOR	48
ÇİFTÇİ SAYISI 500 BİNİN ALTINA DEMİRLEDİ	49
TÜCCARA MAHKÛM ETTİLER	49
ADALETSİZLİK İSTATİSTİKLERİ!	50
SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ	51
ENFLASYONU ŞAHA KALDIRDILAR, MİLLETİN TASARRUFUNU GASBETTİLER	53

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğru da olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşıdakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşıdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR

*Katar ordusuna peşkeş çekilen Sakarya'daki Tank-Palet Fabrikası'nı hemen geri alıp, şanlı ordumuza iade edeceğiz.

*Esnafın, pandemi döneminde bankalardan aldığı kredilerin faizlerini silecek, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

*Bir kararname ile esnafın stopaj vergisini kaldıracacağız.

*Çiftçilerin, bankalardan veya tarım kredi kooperatiflerinden aldıkları kredilerin faizlerini sıfırlayacak, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

*KYK borçlarından ötürü başlatılan tüm hacizleri durduracak, borçların faizlerini silecek; borçlu iş sahibi olduğunda, anaparayı makul taksitlere böleceğiz.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*Beşiktaş'taki terör saldırısında hayatını kaybeden 39 polis, 8 sivil toplam 47 şehidimiz için toplanan paraların tamamını faizleriyle birlikte, hak sahiplerine teslim edeceğiz

*15 Temmuz Şehit ve Gazileri için vatandaştan toplanan paraların tamamını faizleri ile birlikte hak sahiplerine vereceğiz

*Hangi koşulda bedeli ne olursa olsun; vatan topraklarına sahip çıkacak, Süleyman Şah Türbesi'ni vatan toprağına geri götürerek, orada şanlı bayrağımızı dalgalandıracacağız.

VAATLERİMİZ

TARIM

*Tarımsal üretimde kullanması için çiftçiye ÖTV'siz KDV'siz **kırmızı mazot** vereceğiz.

***Ziraat Bankası** kuruluş amacına uygun olarak, çiftçiye **üretim için ucuz kredi** verecek.

*Çiftçimizin kredi, **su ve elektrik borç faizlerini sileceğiz**, anaparayı ise yapılandıracağız.

*Her köye **en az bir teknik personel** ataması yapacağız.

*Çiftçiye verilecek destek **milli gelirin en az %1'i** olacak. Ödeme her yıl Ekim ayında yapılacak.

*Ürün taban fiyatlarını bir yıl önce açıklayacağız. Hububat, yağlı tohum, baklagiller gibi belli ürünlerde **alım garantisi** vereceğiz.

*Tarımsal sulamada kullanılan **elektrik ve sulama faturaları hasattan sonra** ödenecek.

***Tarım kooperatiflerinin** yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz.

***Tarım destekleri ve araçları haczedilemeyecek**, desteklerden kesinti yapılamayacak.

*Hasat döneminde **ithalatı yasaklayacağız**.

*Kadınların ve gençlerin tarımda istihdamının artması için **sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından** ödenmesini sağlayacağız.

SANAYİ ve TEKNOLOJİ

*Sanayicinin ve esnafın **elektrik borçlarının faizlerini** sileceğiz.

***Arıtma tesislerinin enerji bedellerini** devlet ödeyecek.

*FABKA projesi ile girişimcilere **düşük maliyetli anahtar teslim fabrikalar** inşa edeceğiz.

*Her OSB'de teknik eğitim veren 6 yıllık ve yatılı **Teknoloji Lisesi** kurulacak.

***Enerji Kooperatiflerinin** yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz

***Yenilenebilir enerji** için YEKDES adında yeni bir **destekleme mekanizması** kuracağız.

*Sanayicimizin ihtiyaç duyduğu **teknik personeli yetiştirecek** mesleki eğitim politikaları kararlılıkla takip edeceğiz.

*Mesleki eğitim almış gençlerimizin, **kendi alanlarında çalışmalarını** teşvik edeceğiz.

KOBİLER

***Şirketlerin KDV alacaklarını** gecikmeden ödeyeceğiz.

*KOBİ kredilerinden alınan **Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini** sıfırlayacağız.

***Katma değeri yüksek ürün üretecek firmalar** için özel kredi ve vergi desteği sağlayacağız.

*KOBİ'lerin **devletten alacaklarını** ödeyeceğiz.

*OSB'lerde KOBİ'ler için **enerjiyi özel olarak fiyatlandıracağız**.

*KOBİ'lere **vergi indirimi** teşviki vereceğiz.

***Kara liste** bir defaya mahsus sileceğiz.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

VERGİ İNDİRİMLERİ

- *Motor hacmi 1600 cc ve altındaki otomobillerde **ÖTV'ye 1/4 oranında indirim** uygulayacağız.
- ***Gazilere ve şehit yakınlarına** 3 yılda bir vergilerden muaf araç alma hakkı vereceğiz.
- ***Damga Vergisi'ni** kademeli bir şekilde kaldıracacağız.
- ***İlk internet aboneliklerinden** vergi almayacağız.
- *Ücretlilerin **eğitim ve sağlık harcamalarını**, gelir vergisinde indirim konusu yapacağız.

GENÇLER

- *Gençlerin alacağı **ilk sıfır otomobilde, cep telefonunda ve oyun konsolunda ÖTV'yi** kaldıracacağız.
- *Gençlere **pasaport ücretsiz olacak**; yurtdışına çıkışta **harç ödeme** uygulamasını kaldıracacağız.
- *Gençler, sigorta kapsamında olduğu aile bireylerinin vefatı halinde **ilk sigortalı işgününe kadar sigorta hizmetinden yararlanmaya** devam edecek.
- *İşe ilk giren yeni mezunların **2 yıl süreyle vergi ve prim ödemelerini devlet karşılayacak**.
- *ADS kapsamındaki ailelerde gençlere **kamu istihdamında öncelik** sağlanacak.
- ***Yurt sorununu** bir yılda çözeceğiz
- *Yeni evli çiftlerin **ilk satın alacağı evde KDV'yi yarıya** düşüreceğiz.
- ***Evlilik öncesi bütün taramaların ücretsiz** olarak yaptırılmasını sağlayacağız.
- *Üniversiteli gençlere **kültür-sanat etkinliklerine** katılmaları için, içine belli miktarda para yüklenmiş kart vereceğiz.

KADINLAR

- ***İstanbul Sözleşmesi'ne** 1 hafta içerisinde yeniden taraf olacağız.
- *Kadın cinayetlerinin failleri için **ceza indirimi uygulanmayacak**.
- ***Doğum için işten ayrılan** kadınların işe dönmesi halinde işverene **vergi teşviki uygulayacağız**.
- ***Kadınların ve gençlerin kooperatif** kurmalarını teşvik edeceğiz.
- *Aile Destekleri Sigortası kapsamında "**Yeni Başlangıçölar Fonu**" kuracağız İhtiyaç duyan boşanmış kadınlara ev kurma desteği sağlayacağız.
- *Ebeveynler için çocuk iznini yeniden düzenleyeceğiz, **babalık izninin süresini** uzatacağız.
- ***Kreşlerin ve sığınma evlerinin** sayısını artıracacağız.
- *Rahim ağzı kanserini önleyen **HPV aşısı ücretsiz** olacak

ESNAF

- *Ticaret erbabına **sicil affı** getireceğiz.
- ***Kira stopajını** kaldıracacağız.
- *BAĞ-KUR prim borcu olsa dahi **esnafın ve bakmakla yükümlü oldukları ailelerinin sağlık** hakkından yararlanmasını sağlayacak net yasal düzenlemeleri yapacağız.
- *Esnafımıza **emeklilik için geriye doğru borçlanma** hakkı tanıyacağız.
- ***Esnaf Destekleri Sigortası Fonu'nu** kuracağız.

ÖĞRETMENLER

- *Öğretmen **atamalarını gerçekleştirecek**, alımlarında **sözlü sınavı** kaldıracacağız.
- ***Öğretmen maaşlarını** iyileştireceğiz.
- ***Bütün öğretmenler kadrolu olacak**, ücretli ve sözleşmeli öğretmen ayırımına son vereceğiz.
- *Her yıl 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde öğretmenlere **bir maaş ikramiye** vereceğiz.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*Öğretmenlere sağlayacağımız **3600 ek gösterge** imkânının yanında, eğitim-öğretim tazminatlarını da artıracacağız.

***Ek ders ücretini** iki katına çıkaracağız.

*Okullar açık olduğunda **toplu taşıma araçları tüm eğitim çalışanlarına ücretsiz** olacak.

*Öğretmenlerin **aile bütünlüğünü** her koşulda sağlayacağız.

SAĞLIK HİZMETLERİ

***Yurttaşımızın prim borcuna bağlı olmaksızın**, Genel Sağlık Sigortası kapsamı içinde yer alabilmesini sağlayacağız.

*Katkı payı, ilave ücret ve fark ücretlerini kaldıracacağız.

*Yurttaşlarımızın **periyodik sağlık kontrollerini ücretsiz** gerçekleştireceğiz.

*Şehir hastaneleri açılırken **kent merkezlerinde kapatılan** devlet hastanelerini yeniden açacağız.

***Askeri hastaneleri** yeniden açacağız.

***Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü'nü** yeniden açacak, ilaç, aşı, serum, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz üretimini stratejik sektörlerindeki **AR-GE çalışmalarına** destek vereceğiz.

***Tıp teknoparklarını** kuracağız.

***Meslek Hastalığı Hastaneleri'ni** ve **Çocuk Hastaneleri'ni** yaygınlaştıracacağız.

SAĞLIK ÇALIŞANLARI

***Sağlıkta şiddetin önlenmesi** için caydırıcı bir yasa çıkaracağız.

***Sağlık personeli atamalarını** derhal yapacağız.

***Aile Hekimlerinin** iş yükünü azaltmak için yardımcı sağlık çalışanı ataması yapacağız.

*Her bir sağlık mesleği üyesi tek tipte devlet memuru olarak istihdam edilecek.

***Sağlık çalışanlarının ek göstergeleri 3600'den başlamak üzere** kademeli olarak yükseltilecek.

***Çalışma saatlerini** Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına uygun hale getireceğiz.

MUHTARLAR

*Tek bir **muhtarlık kanunu** olacak.

*Muhtarlık seçimleri için **birleşik oy pusulası** esası getirilecek.

*Bağımsız bir **muhtarlık evi** olacak.

*Muhtarlıklara **yardımcı büro personeli** tahsis edilecek.

*Kaldırılan **köy tüzel kişilikleri yeniden oluşturulacak.**

*Her muhtarlığın ayrı bir **bütçesi** olacak.

***Sosyal yardımlar, muhtarlıklar aracılığı ile dağıtılacak.**

*Belediye meclisinde, muhtarın seçildiği mahalleyle ilgili bir karar alınacaksa, o kararın görüşüldüğü **belediye meclisi toplantısına muhtar da katılacak**, toplantıda söz ve karar sahibi olacak.

*Muhtar, belediye ile birlikte **sosyal projeler geliştirecek.**

***"Türkiye Muhtarlar Birliği"** kurulacak.

ÇALIŞANLAR

*Asgari ücret enflasyona yenilmeyecek **asgari ücrete 6 ayda bir zam** yapılacaktır.

***Kıdem tazminatı çalışma yılı şartı olmaksızın** kullanılabilen bir hak olacak.

*Esnek çalışma modellerine son verecek, **güvenceli istihdam**a öncelik vereceğiz.

*İşsizlik Sigortası Fonu'nu amacına uygun kullanacağız.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- *Kapsam dışı bırakılan **taşeron işçileri kadroya** alacağız.
- ***3600 Ek Gösterge ve EYT** meselesini çözeceğiz.
- *KHK ile ihraç edilip, hakkında **beraat ve göreve iade kararı** verilenleri görevine iade edeceğiz.

ÇOCUKLAR

- ***Eğitim parasız olacak** çocuklarımıza eşit olanaklar sunacağız.
- *Öğrencilerin **kitap, kırtasiye, çanta, kıyafet ve hatta servis ihtiyaçları ücretsiz** karşılanacak.
- *Okullarda öğrencilerin **su ve öğle yemekleri ücretsiz** olarak MEB tarafından karşılanacak.
- ***Yetiştirme yurdundan ayrılmak zorunda kalanlara kamuda istihdam olanağı** sağlayacağız.

YAŞLILAR

- ***Huzurevinde yaşayan yoksul** yaşlıların harçlıklarını arttıracacağız.
- ***Eşi vefat eden kadınlara** yapılan sosyal yardım miktarını arttıracacağız.
- *65 yaş üzerindeki yurttaşlarımızın **kültür, sanat ve spor etkinliklerinden ücretsiz** yararlanmalarını sağlayacağız.
- *Emeklilerimize, Turizm Bakanlığı ve TÜRSAB iş birliği sayesinde **makul ücretlerle gezi ve tatil olanağı** sağlayacağız.
- ***Uzun Dönem Yatılı Kurum Bakımı** hizmeti için sırada beklemeyi sonlandıracağız.
- ***Kısa Süreli ve Geçici Bakım hizmetlerini** etkin ve yaygın hale getireceğiz.
- *Alzheimer/Demans hastalarına yönelik **yatılı ve gündüz hizmetlerini** yaygınlaştıracacağız.

26 EYLÜL – 02 EKİM 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

- ***26 Eylül 1932'de Türk Dil Kurultayı toplandı.**
- ***26 Eylül Türk Dil Bayramı**
- ***27 Eylül Dünya Turizm Günü**
- ***28 Eylül 1978'de Sosyalist Enternasyonal, CHP'nin üyelik başvurusunu kabul etti.**
- ***28 Eylül 1992'de Avrupa Birliği kuruldu.** 1992 yılında, Avrupa Birliği Antlaşması olarak da bilinen Maastricht Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi sonucu, var olan Avrupa Ekonomik Topluluğu'na yeni görev ve sorumluluk alanları yüklenmesiyle kurulmuştur.
- ***28 Eylül 2013'de Çılgın Türkler kitabının da yazarı bürokrat, avukat ve yazar Turgut Özakman hayatını kaybetti.**
- ***29 Eylül 1992'de PKK, Hakkâri-Şemdinli'deki Jandarma Taburu'na saldırdı. 2'si astsubay 23 asker ile 5 korucu hayatını yitirdi.** Saldırdan sonra başlayan operasyonlarda 58 PKK mensubu terörist öldürüldü.
- ***29 Eylül Dünya Kalp Günü.** Kalp ve damar hastalıkları küresel olarak bir numaralı ölüm sebebidir. Kalp ve damar hastalıklarına bağlı ölümlerin artarak, 2030 yılında 22,2 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir.
- ***1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü**
- ***1 Ekim 1992'de Bitlis'in merkeze bağlı Cevizdalı Köyü'ne saldıran PKK'lı militanlar, 10'u çocuk, 14'ü köy korucusu 37 kişiyi öldürdü, 20 kişiyi de yaraladı.**
- ***1 Ekim 1995'de Afyon Dinar'da 6,1 büyüklüğündeki depremde 90 kişi öldü, 250 kişi de yaralandı.**
- ***2 Ekim 1187'de Selahaddin Eyyubi, Kudüs'ü zapt ederek 88 yıllık Haçlı işgaline son verdi.**

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

- **İşsizlik:** İş gücü, istihdam ve iş arayan işsizler azalırken, iş bulma umudu kalmadığı için iş aramayan işsizler, dolayısıyla da gerçek işsizlik oranı artmaya devam ediyor. Bu yılın ilkyarisinin sonuna kadar enflasyon-döviz krizi olarak kendini gösteren ekonomik krizin yılın ikinci yarısından itibaren üretim ve istihdamı da olumsuz

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

etkileyerek, reel sektöre de yansımaya başladığı gözleniyor. Sanayi üretiminin bir önceki aya göre derin bir azalma gösterdiği temmuz ayında Türkiye'deki iş gücü (istihdam edilenler + işsizler) 262 bin kişi, istihdam ise 148 bin kişi daraldı. İstihdamdaki daralmanın gerçek boyutunu eksik istihdamdakilerin sayısında yaşanan 429 bin kişilik artış gizledi.

• **Sanayi üretimi:** Yüksek enflasyonun iç talep, ihracat pazarlarındaki (AB ülkeleri örneğin) ekonomik durgunluk, yüksek enerji fiyatları ve "makro ihtiyati tedbir" adıyla yürürlüğe konulan kararlar nedeniyle bozulan finansal koşulların ekonomi üzerindeki olumsuz etkileri yılın ikinci yarısından itibaren derinden hissedilmeye başlandı. İstihdamın daraldığı, gerçek işsizliğin umutsuzlar ve eksik istihdamla arttığı temmuz ayında, sanayi sektörünün üretimi de mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış olarak önceki aya göre yüzde 6,2 oranında azaldı.

• **Ödemeler dengesi:** Tayyip Erdoğan'ın anlatımıyla "dövizdeki sıkıntıyı dost ülkelerden yapılan borçlanmalarla aşmaya çalışan" Türkiye'nin, Erdoğan'ın da itiraf ettiği "döviz sıkıntısının" önemli nedenlerinden biri olan cari işlemler açığı hızla büyümeye devam ediyor. Şimdilik, Merkez Bankasının eksi rezervi, "dost ülkelerden alınan borç" ve kaynağı belirsiz (net hata ve noksan) dövizle finanse edilen cari işlemler açığının bu haliyle ne kadar daha sürdürülebileceği merak ediliyor.

• **Dış borçlar:** Özellikle özel sektörün vadesi geldiği için ödemesini yaptığı uzun vadeli dış borç kadar yeni dış borç bulamayıp kısa vadeli borçlanmaya yönelmesi, milli gelire oranı yüzde 50'nin üzerinde olan dış borç stoku için ayrıca bir de vade riski oluşturmaya başlıyor. Türkiye'nin dış borç stokunun üçte birini kısa vadeli borçlar meydana getiriyordu.

• **Finans sektörü dışındaki sektörlerin döviz açığı** haziranda 5,8 milyar dolar azalarak 100,1 milyar dolara geriledi.

• İthalat birim fiyatlarının yüzde 27 oranında arttığı son bir yıllık dönemde Türkiye'nin ihracat fiyatlarındaki artış ise yüzde 6,1'de kaldı. İhracat fiyatlarının, ithalat fiyatlarına oranını gösteren **dış ticaret haddi** ise yüzde 16,4 oranında azaldı.

• **Merkez Bankasının**, brüt rezervi (altın + döviz); 2 - 9 Eylül günleri arasında 1 milyar 755 milyon dolar dolar arttı. Rezervdeki artış yükümlülük artışıyla sağlandığı için eksi durumdaki **net rezervi** ise 149 milyon dolar daha azalarak -52,5 milyar dolara geriledi.

• **Merkezi yönetim bütçesi**, ağustos ayında 3,6 milyar lira fazla verirken, bu yılın ocak-ağustos dönemindeki bütçe fazlası ise 33,1 milyar lira olarak gerçekleşti. Ancak iktidarın geçen hafta açıkladığı OVP 2023-2025'te 2022 yılı bütçesinin yıl sonunda 461 milyar liralık açık vereceği öngörüsüne yer verildi. 4 Eylül 2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan OVP'deki bu öngörünün gerçekleşebilmesi için yılın kalan dört aylık döneminde (Eylül-Aralık) bütçenin en az 500 milyar lira açık vermesine bağlı bulunuyor.

• **2023 bütçe teklifi:** 17 Ekim'de TBMM'ye sunulacak olan 2023 yılı bütçesiyle iç ve dış borçlar için ödenecek faiz tutarı ise şimdiden 565,6 milyar lira olarak öngörüldü. İktidarın gelecek yıl kur korumalı mevduatlar için ne kadarlık bir faiz farkı ödemesi yapılabileceğine ilişkin tahmini henüz belli değil. Ancak en iyi ihtimalle 200 milyar liraya yaklaşacak KKM faiziyle birlikte 2023 yılında bütçenin faiz yükünün en az 750 milyar liraya bulacağını tahmin ediyoruz. Sadece iç ve dış borç faiz ödemesi için 2023 yılında ayrılan tutar, 2022 yılındaki 330 milyar lirayla göre yüzde 71,5 oranında artacak ve bütçenin en yüksek artan kalemi olacak.

• **KKM'nin maliyeti büyüyor.** Bu mevduatlara verilen garanti nedeniyle Devletin üstlendiği risk mart ayında gerçekleşmeye başladı. 23 Mart – 31 Ağustos günleri arasında vadesi dolanlar için Hazine bütçeden 75,6 milyar lira ödendi. Merkez Bankasının dövizden dönenler için ne kadar ödeme yaptığı ise gizleniyor.

• Vatandaşlar, gelirlerinin yetmediği zorunlu harcama ve borç ödemelerini yapabilmek için hızla borlanmayı sürdürüyor. Son 4 ayda (6 Mayıs – 9 Eylül arasında) **vatandaşların bankalara olan borçlarında** 209 milyar liralık artış yaşandı. Bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 9 Eylül itibarıyla 1 trilyon 321 milyar liraya yükseldi.

• TÜİK'e göre ağustosta bir önceki aya göre yüzde 4,34 oranında **gerileyen tarım ürünü üretici fiyatlarında** (eski adıyla tarla fiyatları) geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 142,4 oranında artış yaşandı.

• İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise son bir yılda 933 bin adet artarak 16 Eylül itibarıyla 23 milyon 889 bine çıktı.

• Türkiye genelinde **konut fiyatları**, konut satışlarının azalmaya başladığı temmuzda bir önceki aya göre yüzde 8 oranında artarken, son bir yıllık artış ise yüzde 173,8'e kadar çıktı. Konut sahibi olmak giderek çok daha fazla

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

imkansız hale geldi. Türkiye genelinde konut metrekaresi birim fiyatı ise son bir yılda yüzde 198,5 oranında artarak 13 bin 936 liraya kadar tırmandı.

• *Sanayi üretimindeki azalış, istihdamdaki daralış, gerçek işsizlikteki artış, konut satışlarındaki daralma ve diğer göstergelerin yanı sıra sektörlerdeki ciro ve perakende satış hacminde temmuz ayında yaşanan gelişmeler de Türkiye'nin yılın ikinci yarısından itibaren yeni bir ekonomik durgunluk dönemine girdiğine işaret ediyor.*

UMUTSUZLAR ARTIYOR, GERÇEK İŞSİZLİK YÜZDE 22,5'E YÜKSELDİ

- İş gücü, istihdam ve iş arayan işsizler azalırken, iş bulma umudu kalmadığı için iş aramayan işsizler, dolayısıyla da gerçek işsizlik oranı artmaya devam ediyor.
- Bu yılın ilkyarısının sonuna kadar enflasyon-döviz krizi olarak kendini gösteren ekonomik krizin yılın ikinci yarısından itibaren üretim ve istihdamı da olumsuz etkileyerek, reel sektöre de yansımaya başladığı gözleniyor.
- Sanayi üretiminin bir önceki aya göre derin bir azalma gösterdiği temmuz ayında Türkiye'deki iş gücü (istihdam edilenler + işsizler) 262 bin kişi, istihdam ise 148 bin kişi daraldı. İstihdamdaki daralmanın gerçek boyutunu eksik istihdamdakilerin sayısında yaşanan 429 bin kişilik artış gizledi.
- İşgücününün 34 milyon 314 bin kişiden 34 milyon 52bin kişiye gerilediği temmuz ayında istihdam edilenlerin sayısı ise 30 milyon 756 bin kişiden 30 milyon 608 bin kişiye indi. İstihdamdakilerin 1 milyon 177 binini eksik istihdamdakiler, diğer bir ifadeyle çok kısa süreli çalıştıkları için dana uzun süre çalışmak üzere yeni veya ikinci bir iş arayanlar oluşturuyor.
- Dolayısıyla temmuzda hem istihdamdakiler hem de istihdamın kalitesi azaldı.
- İşsizlerin (son dört hafta içinde iş arayanlar) sayısı ise yaklaşık 3 milyon 900 bin kişinin iş aramaktan umudunu kestiği temmuz ayında 3milyon 558 binden 3 milyon 445 bine geriledi. Dolayısıyla işsizlik oranı yüzde 10,4'ten yüzde 10,1'e indi.
- Temmuzda işgücüne dahil olmayan çalışma çağındaki nüfus ise 337 bin kişi artarak 30 milyon 662 bine kadar çıktı. Dolayısıyla da temmuzda hem işgücüne katılım oranı (yüzde 53,1'den yüzde 52,6'ya) hem de istihdam oranı (yüzde 47,6'dan yüzde 47,3'e) geriledi.
- Ülkedeki işsizliğin gerçek boyutunu gösteren geniş anlamda işsizlik ise (işsizler + eksik istihdamdakiler + umutsuzlar) temmuzda yüzde 20,5'ten yüzde 22,5'e kadar çıktı. Geniş tanımlı işsizliğe göre ülkedeki toplam işsiz sayısı ise geçen yılın aynı ayına göre 54 bin, bir önceki aya göre ise 766 bin kişi artarak 8 milyon 522 bine kadar tırmandı.
- TÜİK, ne yazık ki aylık işgücü istatistiklerinin birçok ayrıntısını, içinde sarıncırdığı çeşitli tutarsızlıklar yüzünden açıklamıyor. Örneğin istihdamda yaşanan daralmanın hangi sektörlerden kaynaklandığını bu istatistiklerden öğrenmek mümkün bulunmuyor.
- Geçen hafta yayımlanan OVP'de de bu yılın ikinci yarısı için ekonomik büyümede sert bir düşüş bekleniyordu. Yılın ilk yarısında yüzde 7,5 olan büyümenin ikinci yarıda yüzde 2,9'a kadar yavaşlayacağı öngörülüyordu.
- **420 Bin İşsize İşsizlik Aylığı Ödeniyor:** Resmi işsiz sayısının bine 3,5 milyona yakın seyrettiği bir dönemde, birikimlerinin büyük kısmı farklı amaçlar için harcanan İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işsizlik ödeneği alanların sayısı ise ağustosta önceki aya göre 6 bin kişiye yakın azalarak 420 bine geriledi.
- **Bu yılın ilk sekiz aylık döneminde işinden çıkarılan toplam 1 milyon 106 bin 742 kişi işsizlik ödeneği alabilmek için İş-Kur'a başvurdu.** Başvuruların 140 bin 889'u ağustos ayı içerisinde yapıldı.(İşinden çıkarılanlar 30 gün içerisinde işsizlik Sigortasına başvurabiliyorlar)
- **Ocak-Ağustos döneminde işsizlik ödeneği için başvuranlardan 543 bin 458'ine ödenek bağlandı.** (İşsizlere sigortalılık durumlarına göre 6 ay, 8 ay ve 10 ay süreyle işsizlik ödeneği ödeniyor.)
- **İşsizlik ödeneği bağlanmasına ilişkin koşulların ağırlığı yüzünden, işsizlerin çok az bir bölümü işsizlik ödeneğinden yararlanabiliyorlar.** İşsizlik ödeneğini işsiz kalmadan önceki üç yılda 600 gün işsizlik sigortası primi ödeyenler 6 ay, 900 gün prim ödeyenler 8 ay ve 1080 gün prim ödeyenler ise 10 ay süreyle işsizlik ödeneği alabiliyor. 600 günden az primi olanlar bu haktan yararlanamıyor.
- **İşsizlik ödeneği son dört aya ilişkin işsizlik sigortası primine esas kazancı dikkate alınarak, bu tutarın yüzde 40'ı olarak hesaplanıyor. Ancak bu tutar brüt asgari ücretin yüzde 80'ini de aşmıyor. (En fazla 5 bin 137,51 TL)**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

SANAYİ SEKTÖRÜNDE SERT FREN

- Yüksek enflasyonun iç talep, ihracat pazarlarındaki (AB ülkeleri örneğin) ekonomik durgunluk, yüksek enerji fiyatları ve “makro ihtiyati tedbir” adıyla yürürlüğe konulan kararlar nedeniyle bozulan finansal koşulların ekonomi üzerindeki olumsuz etkileri yılın ikinci yarısından itibaren derinden hissedilmeye başlandı.
- İstihdamın daraldığı, gerçek işsizliğin umutsuzlar ve eksik istihdamla arttığı temmuz ayında, sanayi sektörünün üretimi de mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış olarak önceki aya göre yüzde 6,2 oranında azaldı.
- Üretimde geçen yılın aynı ayına göre ise takvim etkisinden arındırılmış olarak yüzde 2,4 oranında bir artış var ve bu son iki yılın en düşük yıllık artışına işaret ediyor.
- Ana sektörler bakımında temmuzda önceki aya göre en sert freni, üretimi yüzde 6,6 oranında artan imalat sanayi sektörü yaptı. Elektrik, gaz ve iklimlendirme sektörünün üretiminde yüzde 3,1 ve madencilik sektörünün üretiminde ise yüzde 2,6 oranında azalma yaşandı.
- Mal gruplarına göre bakıldığında ise en derin daralmanın dayanıklı tüketim mallarında (yüzde 8) ve dayanıksız tüketim mallarında (yüzde 7,2) yaşandığı izleniyor. Ara malı (hammadde üretiminde önceki aya göre yüzde 6,1, yatırım malı üretiminde yüzde 6,2, enerji üretiminde ise yüzde 2,3 oranında daralmalar kaydedildi.
- Reel kesim güven endeksindeki düşüşün ağustos ayında gerilemeye devam etmesi, ihracat artışının temmuz ayı gibi ağustosta da yılın ilk yarısındaki hızın gerisinde kalması ve iç talepte enflasyon yüzünden yaşanmaya başlanan daralma, eylül ayı başında sanayinin en önemli girdisi olan enerji fiyatlarına yapılan zamlar sanayi üretimindeki azalmanın giderek derinleşeceğine işaret ediyor.

ÖDEMELER DENGESİNDE SORUN AĞIRLAŞIYOR

- Tayyip Erdoğan’ın anlatımıyla “dövizdeki sıkıntıyı dost ülkelerden yapılan borçlanmalarla aşmaya çalışan” Türkiye’nin, Erdoğan’ın da itiraf ettiği “döviz sıkıntısının” önemli nedenlerinden biri olan cari işlemler açığı hızla büyümeye devam ediyor. Şimdilik, Merkez Bankasının eksi rezervi, “dost ülkelerden alınan borç” ve kaynağı belirsiz (net hata ve noksan) dövizle finanse edilen cari işlemler açığının bu haliyle ne kadar daha sürdürülebileceği merak ediliyor.
- Türkiye, yaz ayı olmasına rağmen (turizm gelirleri diğer aylara göre daha yüksek seyrettiği için) Hazirandaki 3,5 milyar dolarlık cari işlemler açığından sonra temmuzda da 4 milyar doların üzerinde bir cari işlemler açığı verdi ve yılın ilk yedi aylık dönemindeki açık, geçen yıla göre 20 milyar dolar artarak 36,7 milyar dolara kadar yükseldi.
- **Yıllık Tahmin:** İktidar bu yılın tümünde cari işlemler açığının bu yılın tamamında 47,3 milyar dolarla milli gelirin yüzde 5,9’una ulaşacağını tahmin ediyor. (OVP 2023-2025 tahmini) Gerçekleşmenin, bu tahminin en az 10 milyar dolar üzerinde 57 milyar dolar civarında olması bekleniyor. İktidarın tahmini gerçekleşse bile, milli gelire oranla son 10 yılın en yüksek cari açığı verilmiş olacak.
- Temmuz sonu itibarıyla son bir yıllık cari işlemler açığı ise 36,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. (Görüldüğü gibi son 7 aylık cari işlemler açığı, sadece geçen yılın aynı döneminin değil son 12 aylık cari işlemler açığının da üzerine çıktı.)
- **Finansman Sorunu:** Temel sorunu cari işlemler açığının ilk yedi aylık dönemde 36,7 milyar dolara kadar yükselmesi oluşturmuyor. Asıl sorun bu açığın finansmanından kaynaklanıyor. (Miktarından bağımsız olarak finanse edildiği sürece sorun olmayan cari işlemler açığı, finanse edilemez noktaya gelindiğinde ödemeler dengesi krizine yol açabiliyor.) Türkiye bu yıl çok büyük bir finansman açığıyla karşı karşıya bulunuyor.
- Ocak-temmuz dönemindeki 36,7 milyar dolarlık cari işlemler açığına rağmen Türkiye’ye sermaye ve finans hesabından net olarak giren para 4,5 milyar dolarda kaldı. Yani Türkiye’nin geçen yıl bu dönemde 3,8 milyar dolar fazla verdiği sermaye ve finans hesabında bu yıl tam 32,3 milyar dolarlık açık oluştu.
- Türkiye’nin, dışardan borçlanmayla, portföy yatırımı ya da doğrudan yatırım gibi sermaye girişiyle finanse edemediği bu açığın 8 milyar dolarlık kısmının Merkez Bankası rezervlerinden, 24,3 milyar dolarının ise kaynağı belirsiz (net hata ve noksan) kaleminden karşılandığı ifade ediliyor.
- **Net Hata Ve Noksanla İlgili Not:** (Üzerinde oldukça spekülasyon yapılan net hata ve noksan kalemi, genellikle ülkeye kaynağı belirsiz olarak giren para olarak tanımlanıyor. Bu tutarın bu kadar basit bir açıklaması olmayabilir. Bunun bir kısmının, ödemeler dengesindeki diğer kalemlerin yanlış hesaplanması ya da tahmin edilmesi ve gelir/giderlere ilişkin zaman kaymalardan kaynaklanıyor olması büyük olasılık. Ancak 24,3 milyar dolarlık bir büyüklüğün tamamını hatayla açıklamak mümkün gözüküyor. Bu tutarın büyük bir kısmının,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye'deki şirketlerin dış borç geri ödemeleri ya da ithalat borçlarının bir kısmını yurt dışındaki mevduat ve varlıklarıyla yapmış olmalarından kaynaklandığını düşünüyorum.)

- **Dostların Verdiğiyle Sürdürülebilir Mi?:** Cari işlemler açığı nedeniyle döviz rezervleri üzerinde çok büyük bir baskı bulunan Türkiye'nin, (ki Tayyip Erdoğan bunu "dövizdeki sıkıntı" sözleriyle itiraf etti) bütün dünyanın kabul ettiği normal bir para ve kur politikasına geçmeden, demokrasisine, adalet sistemine, uluslararası ilişkilerine ilişkin sorunlu alanları çözmeden cari işlemler açığının finansmanını uzun süre sürdürmesi güç gözüküyor.
- Bu sorunun, iktidarı seçime kadar "dost ülkelere" çok daha büyük siyasi, askeri ve ekonomik tavizler vermeye zorlayacağı gözleniyor.

DIŞ BORÇTA VADE RİSKİ DE ARTIYOR

- Özellikle özel sektörün vadesi geldiği için ödemesini yaptığı uzun vadeli dış borç kadar yeni dış borç bulamayıp kısa vadeli borçlanmaya yönelmesi, milli gelire oranı yüzde 50'nin üzerinde olan dış borç stoku için ayrıca bir de vade riski oluşturmaya başlıyor. Türkiye'nin dış borç stokunun üçte birini kısa vadeli borçlar meydana getiriyor.
- Türkiye'nin orijinal vadesi bir yıldan kısa olan dış borcu bu yılın ilk yedi aylık döneminde 13,1 milyar dolar artarak 134,6 milyar dolara kadar çıktı.
- 134,6 milyar dolarlık kısa vadeli dış borç stokunun 24,5 milyar doları kamu bankalarına, 30 milyar doları Merkez Bankasına, 80,3 milyar doları ise özel sektöre ait bulunuyor.
- Orijinal vadesine bakılmaksızın, geri ödenmesine bir yıldan daha az kalan borç miktarı ise 10,4 milyar dolar artarak 182 milyar dolara çıktı.
- Bu ödemenin 35,3 milyar dolarını kamu kesimi (kamu bankaları da dahil), 30 milyar dolarını Merkez Bankası, 117 milyar dolarını ise özel sektör yapmak zorunda bulunuyor.
- Bir yıl içerisinde çevrilmesi gereken bu borçtan ayrı olarak yıllık olarak 50 milyar dolara doğru giden bir cari işlemler açığının finansmanı da gerekiyor. Dolayısıyla Türkiye'nin gelecek 12 aylık dönemde 230 milyar dolarlık bir finansmanı çevirmesi gerekiyor.

ÖZEL SEKTÖRÜN TOPLAM DIŞ BORCU

- Kısa vadeli dış borcu son yedi ayda 7 milyar dolar artarak 80,3 milyar dolara yükselen özel sektörün uzun vadeli dış borçları ise aynı 7,1 milyar dolar azalarak 154,5 milyar dolara geriledi.
- Dolayısıyla, kısa vadeli ve uzun vadeli dış borcu yer değiştiren özel sektörün toplam borcu ise 234,8 milyar dolar düzeyinde kaldı.
- Özel sektörün dış borcunun orijinal vadesine göre yüzde 34'ünü bir yıldan kısa vadeli olarak alınmış borçlar meydana getiriyor. 234,8 milyar dolarlık borcun 117 milyar dolarlık (yüzde 49,8'i) kısmının vadesi ise bir yıl içerisinde doluyor.

DIŞ BORÇ ÖDEMELERİ: AKP DÖNEMİNDE ÖDENEN DIŞ BOR FAİZİ 203,5 MİLYAR DOLARI BULDU

- Türkiye, bu yılın ilk yedi aylık döneminde dış borçları için yurt dışına 6,8 milyar dolarlık faiz ödemesinde bulundu. Ödemenin 3,2 milyar dolarlık kısmını kamu sektörü, 3,7 milyar dolarlık kısmını ise özel sektör gerçekleştirdi.
- Bu ödemeye birlikte AKP iktidarları döneminde yurt dışına dış borçlar için ödenen toplam faiz 202,5 milyar dolara ulaştı. Bu ödemenin de 90,9 milyar dolarlık kısmını devlet yaparken, özel sektörün ödediği faiz ise 109,6 milyar dolara ulaştı.
- **Borçlanma Ve Geri Ödeme:** Bu yılın ocak-temmuz döneminde Türkiye dışardan 30,2 milyar dolarlık uzun vadeli dış borç kullanırken, yaptığı anapara geri ödemeleri ise 28,1 milyar dolar olarak gerçekleştirdi.
- Bu dönemde devlet 1,9 milyar dolarlık, diğer sektörler 5,8 milyar dolarlık net borçlanmaya giderken, bankacılık sektörü ise net 5,7 milyar dolarlık dış borç ödeyicisi oldu.

REEL SEKTÖRÜN DÖVİZ AÇIĞI 100 MİLYAR DOLARA İNDİ

- Finans sektörü dışındaki sektörlerin döviz açığı haziranda 5,8 milyar dolar azalarak 100,1 milyar dolara geriledi.
- Haziranda sektörün döviz varlıkları önceki aya göre 224 milyon dolar artarken, döviz yükümlülüklerinde ise 5,6 milyar dolarlık azalma yaşandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Türkiye'nin son bir yıldır içinde bulunduğu kur şokuna 130 milyar dolara yakın bir döviz açığıyla yakalanan reel sektör, daha fazla kur zararı yazmamak için döviz açığını küçültüyor.

DIŞ TİCARETTE FİYAT HADDİ: YOKSULLAŞTIRAN İHRACAT

- İthalat birim fiyatlarının yüzde 27 oranında arttığı son bir yıllık dönemde Türkiye'nin ihracat fiyatlarındaki artış ise yüzde 6,1'de kaldı. İhracat fiyatlarının, ithalat fiyatlarına oranını gösteren dış ticaret haddi ise yüzde 16,4 oranında azaldı.
- TÜİK'in 2015 yılındaki ihracat ve ithalat birim fiyatlarını 100 kabul ederek yaptığı hesaplama göre temmuzda Türkiye'nin ihracat fiyatları 114,3 olurken, ithalat fiyatları 149,3'e çıktı. Dış ticaret fiyat haddi ise 76,6'ya kadar geriledi.
- İhracat fiyatlarını, ithalat fiyatları kadar artıramayan Türkiye, dış ticarete pahalı alıp ucuza satarak ithalat yaptığı ülkelere kaynak transferi yapıyor. Bu durum ithalat yapılan ülkeleri zenginleştirirken, Türkiye'yi ise yoksullaştırıyor.
- Enerji, hammadde ve benzeri girdileri uluslararası fiyatlarla temin eden üreticiler, ihracat fiyatlarını ucuzlatılmak için emeğin değerini düşürüyorlar. Dolayısıyla Türkiye, ihracatını sürdürebilmek için giderek daha çok ucuz emek ihraç eden bir ülke konumuna geliyor.

MERKEZ BANKASININ NET REZERVLERİ AZALIYOR

- **Brüt Rezerv:** Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz); 2 - 9 Eylül günleri arasında 1 milyar 755 milyon dolar dolar arttı. Rezervdeki artış yükümlülük artışıyla sağlandığı için eksi durumdaki net rezervi ise 149 milyon dolar daha azalarak -52,5 milyar dolara geriledi.
- **Bankanın brüt rezervi 9 Eylül itibariyle 113,7 milyar dolara yükseldi.**
- **Tamamı borçla oluşmuş olan brüt rezervin 73,7 milyar doları döviz, 40 milyar doları ise altın varlıklarından oluşuyor.**
- Bankanın brüt rezervinde 1 milyar 755 milyon dolarlık artış yaşanan geçen hafta 151 milyon doları swap borçlarından olmak üzere döviz yükümlülüklerinde 1,6 milyar dolarlık artış oldu..
- Merkez Bankasının, swap borcu dahil **net rezervi ise 149 milyon dolar daha azalarak (eksi) -51,8 milyar dolardan (eksi) -52,5 milyar dolara düştü.**
- Swap borçlarının brüt rezerv içerisindeki payı ise 9 Eylül itibariyle yüzde 58,5 olarak hesaplandı.

SICAK PARA

- Son yıllarda uygulanan yanlış ekonomik ve siyasi politikalar yüzünden Türkiye'den çıkan yabancı portföy yatırımcıları, 2 - 9 Eylül haftasında hisse senedi ve tahvil piyasalarından net 38 milyon dolarlık daha satış yaptılar.
- Yabancılar, kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında 1 Ocak – 9 Eylül 2022 günleri arasında net olarak 5,1 milyar dolarlık hisse senedi ve iç borçlanma kağıdı satarak Türkiye'den çıktılar. Temmuzun son ve ağustosun ilk haftalarında yabancı yatırımcıların yeniden özellikle hisse senedi piyasasından alım yaptıkları gözlenmişti. Ağustosun son haftasında zayıflayan bu eğilimin eylül ayında devam etmediği gözleniyor.
- Türk bankalarına swap yoluyla borç vermeyip aksine borç alan yabancı bankaların Türkiye'deki bankalara olan swap borçları ise 6,3 milyar dolar oldu. Yabancı bankaların **yıl başından bu yana swap borçlanmaları/borç vermeleri nedeniyle Türkiye'den net çıkış 9,6 milyar dolar oldu.**
- Yabancıların 1 Ocak- 9 Eylül döneminde hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku**, kur ve fiyat hareketlerinden **arındırılmamış** olarak 5,7 milyar dolar azalarak **49,1 milyar dolara** geriledi.
- Yabancı yatırımcıların 9 Eylül itibariyle portföyleri, 20,6 milyar dolarlık hisse senedi, 2,2 milyar dolarlık kamu ve özel sektör iç borçlanma kağıdı ve repo, 32,5 milyar dolarlık döviz ve TL mevduatlarından oluşuyor. Swapta ise Türk bankalarına 6,3 milyar dolar borçlu bulunuyorlar.

BÜTÇENİN KALAN 4 AYDA 500 MİLYAR LİRA AÇIK VERMESİ BEKLENİYOR.

- Merkezi yönetim bütçesi, ağustos ayında 3,6 milyar lira fazla verirken, bu yılın ocak-ağustos dönemindeki bütçe fazlası ise 33,1 milyar lira olarak gerçekleşti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Ancak iktidarın geçen hafta açıkladığı OVP 2023-2025'te 2022 yılı bütçesinin yıl sonunda 461 milyar liralık açık vereceği öngörüsüne yer verildi. 4 Eylül 2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan OVP'deki bu öngörünün gerçekleşebilmesi için yılın kalan dört aylık döneminde (Eylül-Aralık) bütçenin en az 500 milyar lira, diğer bir ifadeyle aylık ortalama 135 milyar liraya yakın açık vermesine bağlı bulunuyor.
- Bütçenin yılın ilk sekiz aylık döneminde fazla veriyormuş gibi gözükmesinin altında, bazı ödemelerin ödeneğinin olmaması ve benzeri nedenlerle nakit olarak yapılmış olmasına rağmen, bütçeye henüz gider olarak kaydedilmemiş olmasından kaynaklanması olası. Henüz ağustos ayına ilişkin bütçe finansmanı istatistikleri açıklanmamakla birlikte, bütçenin 29,5 milyar lira fazla verdiği ocak-temmuz döneminde nakit dengesinde ise 5,4 milyar liralık açık oluşmuştu.
- Dolayısıyla nakit olarak ödemesi yapılmış ancak henüz bütçeyle gider olarak kaydedilmemiş kalemlerin de gider kaydedilmesiyle birlikte bütçe yılın son aylarında Türkiye tarihinde işe fazla görülmemiş büyüklüklerde bütçe açıkları verilmesi bekleniyor.
- 2022 yılı bütçesi TBMM'de kabul edildiğinde, 278 milyar liralık açık verileceği öngörülmüştü. Haziran 2022'de TBMM'ye sunulan ek bütçe ise "istenen ek ödenek kadar karşılığında gelir gösterilmesinin yasal zorunluluğu" yüzünden bütçe açığı hedefi değişmemişti. Ancak OVP'de yer verilen 2022 bütçesiyle ilgili gerçekleşme tahminleri, bütçe harcamalarının yıl sonunda 3 trilyon 133 milyar liraya yükseleceği, bütçe gelirlerinin ise 2 trilyon 672,5 milyar lirada kalacağını ve bütçenin 461 milyar lira açık vereceğine yönelik oldu.
- Buna göre 2022 bütçesi 131 milyar liralık faiz dışı açık verecek ve 2021 yılında da verilen faiz dışı açık, bütçenin 659 milyar lira açık vereceği 2023 yılında da devam edecek.
- Diğer bir ifadeyle bu yıl devlet iç ve dış borç anapara ödemelerinin tamamı için yeniden borçlanacak, ayrıca 330 milyar lira olan bu borçlar için bu yılın tümünde ödenmesi gereken faizin de tamamını borçlanacak, bunların üzerine de 131 milyar lira daha borçlanacak. Bir bakıma devlet alacaklılarına şöyle diyor: "sana olan borcumun anaparasını ödeyemiyorum, anaparayı bana tekrar borç ver, faizini de ödeyemiyorum, faiz kadar da bana yeniden borç ver, ayrıca bütçe açığım da var o açık için de borç yeni borç ver."

BORÇ VE FAİZ BÜTÇESİ

- Merkezi yönetim bütçesi giderek KİT'lere borç verme ve iç ve dış borçlar ile bankaların toplayıp kredi olarak sattığı kur korumalı mevduatlar (KKM) için faiz ödeme bütçesine dönüşüyor.
- Bu yılın ilk sekiz aylık döneminde iç ve dış borç faiz ödemeleri 169,6 milyar liraya yükselirken, kur korumalı mevduatlar için ödenen ve bütçede "cari transfer" olarak sınıflandırılan 75,6 milyar liralık faiz ödemeleri de dahil edildiğinde toplam faiz ödemesi 245,2 milyar liraya ulaştı.
- AKP döneminde bütçeden yapılan faiz ödemeleri 1 trilyon 543 milyar liraya kadar ulaştı.
- Bu yılın sonuna kadar bütçeden iç ve dış borçlar için toplam 330 milyar lira faiz ödenmesi öngörülmüyor. Bu tutar kur korumalı mevduatlar için yapılacak faiz ödemesiyle birlikte 500 milyar liraya yakın bir büyüklük oluşturacak.
- **2023 Bütçe Teklifi:** 17 Ekim'de TBMM'ye sunulacak olan 2023 yılı bütçesiyle iç ve dış borçlar için ödenecek faiz tutarı ise şimdiden 565,6 milyar lira olarak öngörüldü. İktidarın gelecek yıl kur korumalı mevduatlar için ne kadarlık bir faiz farkı ödemesi yapılabileceğine ilişkin tahmini henüz belli değil. Ancak en iyi ihtimalle 200 milyar liraya yaklaşacak KKM faiziyle birlikte 2023 yılında bütçenin faiz yükünün en az 750 milyar liraya bulacağını tahmin ediyoruz. Sadece iç ve dış borç faiz ödemesi için 2023 yılında ayrılan tutar, 2022 yılındaki 330 milyar lirayla göre yüzde 71,5 oranında artacak ve bütçenin en yüksek artan kalemi olacak.
- 2023 yılında faiz dışı harcamalar (personel + cari giderler + yatırım + borç verme) ise yüzde 39 oranında artacağı öngörülmüyor.
- Hem bu yılın hem de gelecek yılın bütçesinde hızla büyüyecek bir başka kalem ise başta BOTAŞ olmak üzere KİT'lere bütçeden verilecek "borç" olarak gözüküyor. Bu yılın ilk sekiz aylık döneminde bu kuruluşlara bütçeden verilen borç, geçen yıla göre 6 kat artarak 150 milyar lirayı geçti. Bu rakamın bu yılın tamamında 292 milyar lirayı, gelecek yıl ise 359 milyar lirayı bulması bekleniyor. Bütçede "borç verme" adıyla sınıflandırılrsa da KİT'lere verilen bu tür borçların asla geri tahsil edilemediği biliniyor.
- Seçim Bütçesi: 2023 yılında bütçenin 659,4 milyar lira açık vereceği, bütçe açığının bu yıla göre yüzde 43 oranında artacağı hesaplanıyor. Ancak, en geç Haziran 2023'te yapılması gereken seçimleri kaybetme olasılığı

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

giderek artan iktidarın, bu gidişatı lehine çevirebilmek için bütçe dengelerini gözetmeden kamu harcamalarını bu gün öngörülenden daha fazla artıracığı ve rekor bir bütçe açığına yol açacağı tahmin ediliyor.

KREDİ VE MEVDUAT GELİŞMELERİ

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, 2 - 9 Eylül haftasında, 106 milyar lira artarak 7,88 trilyon liraya yükseldi.
- BDDK'nın istatistiklerine göre yıl başından bu yana Türk lirası mevduatlar yüzde 90,3 oranında arttı. Ancak bu artışın neredeyse tamamı kur korumalı diğer bir ifadeyle de dövize endekslenen mevduatlardan kaynaklandı. KKM hariç tutulduğunda TL mevduatlarda yıl başından bu yana sadece yüzde 25 oranında artış oldu.
- Döviz mevduatlarının, 1,4 milyar dolar artarak 237 milyar dolara yükseldiği 2 – 9 Eylül döneminde, KKM hariç TL mevduatlar ise 2,3 trilyon lira oldu. Geçen hafta gerçek kişilerin 146,6 milyar dolar düzeyindeki döviz mevduatları değişmedi. Kur korumalı mevduatlar ise 1 trilyon 327 milyar liraya çıktı.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için 54,6 olarak hesaplandı.
- **Dolarizasyon oranı gerçek kişilere** ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 58,2 oldu.
- **Kur korumalı mevduat** uygulaması kapsamında açılan mevduatların döviz kuruna endekli olması nedeniyle gerçek dolarizasyon oranı ise yüzde 71,4'e ulaştı.
- **Kur Korumalı Mevduat:** Kur korumalı mevduatlar 9 Eylül itibarıyla bankalardaki vadeli Türk lirası mevduatların yüzde 46,4'ünü, toplam vadeli mevduatların ise (Döviz+TL) yüzde 25,8'ini oluşturdu. Bu ölçüde bir mevduata ilişkin döviz kuru riskini devlet üstlenmiş bulunuyor.
- İstatistiklerde Türk lirası mevduat olarak sınıflandırılan KKM'nin Türkiye'deki dolarizasyonu TL mevduatlar içerisinde gizleyip, Türk lirası mevduatları da dolarize ederek tehlikeli bir noktaya çıkardığı açıkça görülüyor.
- *KKM ile tasarrufunu döviz olarak değerlendirme alışkanlığı olanların yanı sıra, öteden beri Türk Lirası olarak değerlendirenleri de dövize endekli bir getiri sağlamaya alıştırdılar.*
- *Dolayısıyla belki de hiç dövize dönme niyeti olmayan TL tasarruf sahiplerinin kur korumalı mevduata geçmeleri özendirilerek vade bitiminde büyük olasılıkla elde ettikleri gelirle birlikte döviz talep edecek hale geldiler.*
- *Bugünkü kurlarla, potansiyel olarak 70-80 milyar dolarlık bir döviz talebi KKM olarak bankalarda bekliyor. Bu mevduat dövize dönmese her ay bütçeden ve Merkez Bankası tarafından milyarlarca lira ödeniyor.*
- **KKM'nin Maliyeti:** *Bu mevduatlara verilen garanti nedeniyle Devletin üstlendiği risk mart ayında gerçekleşmeye başladı. 23 Mart – 31 Ağustos günleri arasında vadesi dolanlar için Hazine bütçeden 75,6 milyar lira ödendi. Merkez Bankasının dövizden dönenler için ne kadar ödeme yaptığı ise gizleniyor.*
- *Kur korumalı mevduatların para kompozisyonu ilgili olarak yapılan en son açıklamalardan yola çıkıldığında bu mevduatların yüzde 55-60'ının döviz veya altından dönen mevduatlardan yüzde 40-45'inin ise TL mevduatlardan oluştuğu tahmin ediliyor. Döviz ve altından dönenlerin kur farkından kaynaklanan faizini Merkez Bankası ödüyor. Açıklanamamakla birlikte Merkez Bankasının da ağustos sonuna kadar 75-90 milyar lira arasında KKM için ödeme yaptığı tahmin ediliyor.*
- *Şubat ayında döviz mevduatından kur korumalı mevduata geçen şirketlere sağlanan kurumlar vergisi avantajı nedeniyle vazgeçilen kurumlar vergisi tutarının ise 10,1 milyar lira olduğu açıklandı. Buna göre sistemin şimdiye kadar kamuya toplam maliyetinin 160- 175 milyar lirayı bulduğu tahmin ediliyor.*
- **Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, sürekli KKM'nin dolarizasyonu kırdığını ve Türk lirası mevduatları artırdığını ileri sürüyor. Ancak Merkez Bankası, şirketlerin kur riskini hesaplarken, bu mevduatları "döviz varlığı" olarak kabul ediyor. Bu açıdan da bakıldığında KKM'nin ekonomideki dolarizasyon eğilimini kırmayıp aksine artırdığını ve bu kesimlerin kur riskinin Hazine ve Merkez Bankasının üzerine yıkıldığını görüyoruz.**
- • İktidarın kısa sürede KKM'den çıkışa yönelik bir stratejisi bulunmuyor. 2023 seçimlerinden sonra oluşacak yeni yönetimi en çok zorlayacak sorunlardan biri KKM'nin sonlandırılması olacak. KKM'den çıkış sırasında dövize olan talebin en aza indirilmesi ancak çok yüksek TL faiz oranlarıyla mümkün olacak. Dolayısıyla KKM'den çıkış Türkiye'yi yıllarca sürececek bir ekonomik durgunluğa sürüklemeye potansiyeli taşıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Krediler

- Kredi stoku da 2 – 9 Eylül günleri arasında 42 milyar lira artarak 6,69 trilyon liraya yükseldi. TL krediler 44 milyar lira artarken, döviz kredilerinin TL karşılığında 1,9 milyar liralık düşüş oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden 291 milyon dolar azalarak 136,8 milyar dolara geriledi.
- *Kredi stokunda geçen yılın sonuna göre yüzde 36,5 oranında artış yaşandı. Türk lirası krediler yüzde 48 oranında artarken, döviz kredilerinde ise dolar cinsinden yüzde 12,7 oranında azalma oldu.*
- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise son hafta 41 milyon lira azalarak 163,5 milyar liraya geriledi.

VATANDAŞIN HIZLA BORÇLANIYOR

- Vatandaşlar, gelirlerinin yetmediği zorunlu harcama ve borç ödemelerini yapabilmek için hızla borlanmayı sürdürüyor. Son 4 ayda (6 Mayıs – 9 Eylül arasında) vatandaşların bankalara olan borçlarında 209 milyar liralık artış yaşandı.
- Bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 9 Eylül itibarıyla 1 trilyon 321 milyar liraya yükseldi.
- Vatandaşların bu borcunun 985 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 336 milyar lirası da kredi kartı borç bakiyelerinden kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 4,4 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 4,8 milyar liralık artış yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları ise 30,3 milyar lira düzeyine çıktı. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.
- **Toplam Borç:** Vatandaşların varlık yönetim şirketlerine 32,9 milyar, TOKİ'ye ise 27 milyar lira borcu bulunuyor. Vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) toplam borcu 1 trilyon 380 milyar lira düzeyinde seyrediyor.
- Vatandaşların bankalara olan borcunda yıl başından bu yana 295 milyar liralık, toplam borçlarında ise 297 milyar liralık artış yaşandı.

36,4 MİLYONUN BORCU VAR, BU YIL BİR MİLYON KİŞİ İCRALIK OLDU, 4,1 MİLYON KİŞİ BORCUNU ÖDEYEMİYOR

- **Bu Yıl İcra Verilenler:** Risk Merkezinin verilerine göre bu yıl ocak-temmuz döneminde bankalar 538 bin 254 kişiyi kredi kartı borcunu, 659 bin 89 kişiyi de tüketici kredisi borcunu zamanında ödeyemediği için yasal takibe aldı. Birden fazla bankaya olan borcu yüzünden, ya da hem kredi kartı hem de tüketici kredisi aynı anda takibe alınanlar tek kişi sayıldığında bu dönemde toplam 966 bin 463 kişi bankalar tarafından icra takibine alındı.
- İcra takibine alınan tekil kişi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 224 bin 993 kişi arttı.
- **Borcu Devam Edenler:** Önceki yıllarda takibe alınıp icraya verilenlerden borcu devam edenlerin sayısı ise temmuz sonu itibarıyla 4 milyon 144 bin 303 kişiye ulaştı. Bu udrumda olanların sayısında geçen yıl temmuz ayına göre 500 bin kişilik bir artış yaşandı.
- **Borclu Sayısı:** Bankalar Birliği Risk Merkezinin verilerine göre, bankalara kredi kartı ve tüketici kredisi borcu bulunan vatandaş sayısı (*aynı bankaya ya da başka bankalara birden fazla borcu bulunanlar, vatandaşlık numarası yardımıyla tek kişi sayılıyor*) ise son bir yılda 1 milyon 892 bin kişi daha artarak 36 milyon 362 bin kişiye yükseldi.

FAİZ ORANLARI

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 2 Eylül itibarıyla bankaların **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı yüzde 16,16'ya çıktı. (*Ancak kur korumalı mevduat nedeniyle bu oran gerçek durumu yansıtmıyor. Bu hesapların -devletin ödediği kur farkıyla birlikte- üç aylık bir faizinin yıllık bileşiği ise yüzde 80'i aşıyor*)
- Merkez Bankasına göre, tüketici kredilerinin (ihtiyaç + taşıt + konut) ortalama faizi önceki haftaya göre 0,59 puan azalarak yüzde 30,8'e, ticari kredi faizleri ise 0,88 puan azalarak yüzde 21,02 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Bankalar tüketicilere ihtiyaç kredisini yüzde 32,41, taşıt kredisini yüzde 27,32, konut kredisini ise yüzde 19,72 yıllık faiz oranıyla kullandı.
- Dolar cinsinden ticari kredi faizi yüzde 8,86, Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 6,99 oldu..

Merkez Bankası Faizi

- *Merkez Bankası, bankaları geçen hafta yüzde 13 faiz oranıyla fonlamaya devam etti.*

Risk Primi (CDS) Yeniden 800'e Yaklaşıyor

- Dolar cinsinden 5 yıl vadeli yurt dışı borçlanma tahvillerinin yıllık faizi geçen hafta sonunda yüzde 10,14'e kadar yükseldi.
- Türkiye'nin, hafta içerisinde 600'lere kadar geriledikten sonra hafta sonunda yeniden 700 sınırını aşan CDS'i ise **bir önceki haftaya göre** yüzde 10,56 oranında azalarak 700,34 oldu.

TARIM ÜRÜNÜ FİYATLARINDA YILLIK YÜZDE 142 ARTIŞ

- TÜİK'e göre ağustosta bir önceki aya göre yüzde 4,34 oranında gerileyen tarım ürünü üretici fiyatlarında (eski adıyla tarla fiyatları) geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 142,4 oranında artış yaşandı.
- Tarım ürünlerindeki yıllık fiyat artışı tarım ve avcılık ürünlerinde yüzde 141,86, ormancılık ürünlerinde yüzde 147,08 ve balıkçılıkta ise yüzde 157,2 olarak gerçekleşti.
- Alt gruplara göre yıllık fiyat artışları, lifli bitkilerde yüzde 255,5, tahıllarda, baklagiller ve yağlı tohumlarda yüzde 196,6, çeltikte yüzde 196,3, sebze ve kök bitkilerde yüzde 148,5, üzümde yüzde 142,6 oldu.

DÖVİZ KURU-ALTIN-BORASA

- Merkez Bankasının açıkladığı döviz kurlarına göre geçen hafta hem dolar kuru yüzde 0,2 oranında artarken, Euro kurunda yüzde 0,9 oranında düşüş yaşandı. Kurlar sırasıyla 18,25 TL ve 18,20 TL oldu. Dolar kurunda yıl başından bu yana yüzde 40,6, Euro kurunda yüzde 23,9 oranında artış oldu.
- Ortalama dolar kuru (1 Ocak- 16 Eylül 2022 ortalaması) 2021 yılının ortalamasına göre yüzde 77 oranında artarak 15,73 TL'ye çıktı. Buna göre Türk lirası bugünden başlayarak yıl sonuna kadar hiç değer kaybetmese bile 2021 yılı ortalamasına göre yüzde 43,5 oranında değer kaybetmiş olacak. OVP'de bu yılki ortalama dolar kurunun 16,62 TL olacağı tahmin ediliyor. Bu günden yıl sonuna kadar dolar kurunda herhangi bir artış yaşanmaz ise ortalama kur 16.46 lira olacak.
- Geçen hafta gram altın fiyatı bir önceki haftaya göre yüzde 2,4 oranında azalarak, geçen yılın sonuna göre ise yüzde 26,3 oranında artarak 983,47 lira oldu.
- Borsa endeksi ise (BİST100) geçen hafta yüzde 4,1 oranında düştü. Endekste yıl başına göre artış ise yüzde 82,4 oldu.

İCRADAKİ DERDEST DOSYA SAYISI 24,1 MİLYONA YAKLAŞTI

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak – 16 Eylül günleri arasında icra ve iflas dairelerine UYAP üzerinden toplam 6 milyon 151 bin yeni dosya geldi. 4 milyon 829 bin dosya sonuçlandırıldı.
- **Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 19,5 oranında arttı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise son bir yılda 933 bin adet artarak 16 Eylül itibarıyla 23 milyon 889 bine çıktı.

KONUT FİYATLARINDAKİ ARTIŞ DURDURULAMIYOR

- Türkiye genelinde konut fiyatları, konut satışlarının azalmaya başladığı temmuzda bir önceki aya göre yüzde 8 oranında artarken, son bir yıllık artış ise yüzde 173,8'e kadar çıktı. Konut sahibi olmak giderek çok daha fazla imkansız hale geldi.
- Türkiye genelinde konut metrekare birim fiyatı ise son bir yılda yüzde 198,5 oranında artarak 13 bin 936 liraya kadar tırmandı.
- Metrekare birim fiyatı İstanbul'da son bir yılda yüzde 225,4 oranında artarak 22 bin 590 liraya çıktı. Bu İstanbul'daki 100 metrekarelik bir konutun fiyatının son bir yılda 694 bin liradan 2 milyon 260 bin liraya çıktığına işaret ediyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Konut birim fiyatı son bir yılda Ankara'da 3 bin 406 liradan 9 bin 944 liraya, İzmir'de 5 bin 751 liradan 16 bin 231 liraya yükseldi.
- TÜİK'in verilerine göre de bu yıl temmuz ayı itibariyle son bir yıllık dönemde Türkiye genelinde ikamet amaçlı konut maliyetlerinde yüzde 110,1 oranında artış yaşandı.
- Hem konut satışlarının azalması hem de fiyatlarda inşaat maliyetlerindeki artışın oldukça üzerinde artışlar yaşanması, konut fiyatlarında yaşanan artışın, tasarruf sahiplerinin, yanlış para ve kur politikası yüzünden erimesini önlemek için tasarruflarını konuta yönettiklerini, diğer bir ifadeyle, bir avuç para sahibinin, dar ve sabit gelirli bir konuta sahip olma hayallerini sonsuza kadar yok ederek, konut fiyatları üzerinden oldukça yüksek reel kazançlar elde ettiğini gösteriyor.
- **Konut Satışları:** Temmuz ayında başlayan konuta olan talepteki azalma eğilimi ağustos ayında da devam etti. Türkiye genelindeki konut satışlarında ağustosta yüzde 12,7 oranında bir azalma yaşandı. Satışlarda temmuz ayında da yüzde 12,9 oranında bir düşüş kaydedilmişti.
- Yılın ilk yarısındaki yüksek talep nedeniyle ocak-ağustos döneminde ise konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17,7 oranında artarak 944 bine yaklaştı.
- Ocak- Ağustos döneminde yabancılara yapılan konut satışları ise geçen yıla göre yüzde 44,3 oranında artarak 45 bin 69'a çıktı.

CİRO VE SATIŞ HACİMLERİ DE URGUNLUK İŞARETİ VERİYOR

- Sanayi üretimindeki azalış, istihdamdaki daralış, gerçek işsizlikteki artış, konut satışlarındaki daralma ve diğer göstergelerin yanı sıra sektörlerdeki ciro ve perakende satış hacminde temmuz ayında yaşanan gelişmeler de Türkiye'nin yılın ikinci yarısından itibaren yeni bir ekonomik durgunluk dönemine girdiğine işaret ediyor.
- Temmuzda sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörlerinin cirosu bir önceki aya göre yüzde 1,5 oranında azaldı. Azalış, sanayi sektörünün cirosunda yüzde 2,5 olarak gerçekleşti. Azalışın önemli bir kısmı yurt dışı cirolardaki yüzde 5,7 oranında azalıştan kaynaklandı. Sanayi sektörünün yurt içi cirosunda ise yüzde 1,5 oranında daralma gözlemlendi.
- İnşaat sektörünün cirosu yüzde 5,7, ticaret sektörünün cirosu yüzde 1 oranında azalırken, hizmet sektörü cirosu ise yüzde 0,6 oranında arttı.
- Perakende sektörünün satış hacmi ise temmuzda bir önceki aya göre reel olarak yüzde 0,3 oranında geriledi.

SANAYİ ÜRETİMİ, BEKLENTİLERİN ÇOK ALTINDA KALDI!

Üretim ve kapasite kullanımındaki yavaşlama, dış pazarlarda yaşanan talep düşüşü ve olağanüstü düzeyde artan maliyetlerin yarattığı risk, kendisini sanayi üretimindeki sert düşüşle gösterdi. Temmuz'da yüzde 6,2 gerileyen sanayi üretimindeki bu gelişme, 2020'deki COVID19 pandemisinden bu yana görülen en büyük üretim düşüşü!

Türkiye ekonomisinin ve ihracatının ana omurgasını oluşturan sanayi sektörü ve imalat sanayiinde temmuz ayında yaşanan sert üretim düşüşü, son 2-2,5 yılda salgının etkilerini de içeren dönemlerin ardından görülen en büyük üretim gerilemesi. Sanayi üretimi, temmuzda haziran ayına kıyasla yüzde 6,2 düşerken, yıllık olarak ise yüzde 8 artması beklenen sanayi üretimi, beklentilerin dörtte biri düzeyinde ve yüzde 2,4 arttı. Sanayi üretimi haziranda aylık yüzde 1,4, yıllık yüzde 8,8 artış göstermişti. Temmuzda hazirana göre aylık bazda gerçekleşen yüzde 6,2 oranındaki üretim düşüşü 2020 nisanından bu yana kaydedilen en önemli düşüş.

Sanayi üretiminde olumsuz ve riskli bir sürece girildiğini söylemek olanaklı. Bunda iktidarın uygulamalarıyla yaşanan ekonomik olumsuzluklar, artan riskler, öngörülemezliklerin yanı sıra kur artışlarıyla olağanüstü artış gösteren maliyetlerin önemli etkenler olduğunu ifade edebiliriz. Ayrıca başta AB pazarı olmak üzere küresel pazarlardaki daralma ve resesyon endişesi bir süredir Türkiye'nin dış ticaretindeki yavaşlamayla kendisini gösteriyordu. Dış talebin azalması sanayi üretiminin de gerilemesine neden olurken, özellikle enerji fiyatlarına iktidarın sürekli zam yapması, sanayide kullanılan elektrik ve doğalgaz fiyatlarının daha da yüksek oranlarda artırılması, üretim ve kapasite kısıtlamalarını beraberinde getirdi.

Temmuz ayına ait bu üretin düşüşü verisi, eylülde uygulamaya konulan elektrik ve doğalgaz zamlarını içermiyor. Ağustos-eylül aylarına ait sanayi üretim rakamları açıklandığında **çok daha sert üretim düşüşlerinin, kapasite gerilemelerinin olduğu görülecektir.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sanayi üretiminin alt dallarına baktığımızda aylık bazda madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yüzde 2,6, imalat sanayi yüzde 6,6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı yüzde 3,1 düştü. Yıllık bazda madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yüzde 10,5 daralma yaşanırken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe yüzde 6,8 azalış yaşandı.

Sanayi üretimin alt dağılımındaki üretim düşüşlerinin oldukça yüksek düzeylerde seyretmesi, **önümüzdeki aylar için ülke sanayisi, ekonomisi ve ihracatı açısından çok ciddi uyarı işaretleri olarak görülmelidir.**

CARI AÇIK VE KAYNAĞI BELİRSİZ DÖVİZ GİRİŞLERİ UÇUYOR!

İktidarın 'cari fazla' iddiasına rağmen temmuz ayında 4 milyar dolar 'cari açık' verildi. Ocak-Temmuz dönemi 7 aylık cari açık toplamı 36 milyar 672 milyar dolara yükseldi. Kaynağı belirsiz döviz girişleri yedi ayda 24 milyar doları aştı. Bu izi sürülemeyen döviz girişleri, siyasi-ekonomik tavizleri ve iktidarın ülke adına verdiği bazı riskli taahhütleri akla getiriyor!

Son bir ay içerisinde ABD ve AB Merkez Bankalarının açıklamaları, aldıkları yüksek oranlı faiz artışı kararları ve küresel enflasyondaki gelişmeler resesyon endişelerini artırırken, Türkiye'nin döviz dengeleriyle ilgili bazı gelişmeler iktidarı olağan olmayan yol ve yöntemlerle bu riskleri geciktirme çabasında olduğunu işaret ediyor. Temmuz 2022 Ödemeler Dengesi Bilançosu ve Cari Açık verileri bu arka kapı yöntemlerine ve gizli-kapaklı işlere dönük endişeleri daha da artırıyor. Küresel ekonomide yaygınlaşan resesyon endişesiyle dış piyasalardan olağan yollarla kaynak bulmanın zorlaştığı bir dönemde Merkez Bankası'nın açıkladığı verilerde kaynağı belirsiz para-döviz girişlerini yansıtan net hata noksan kalemindeki tutarın sürekli artması ve temmuzda 24 milyar 347 milyon dolara ulaşması kritik bir durum.

Türkiye'nin artan cari açığı ve bu açığın finansmanında kullanılan yöntemlerin neler olduğunun sorgulanması gerek. Türkiye'nin kredi notu son düşüşlerle dibe vururken, ülke risk puanı 800'lerde ve tavan seviyelerde. Uluslararası piyasalardan, fonlardan borç bulamayan iktidarın başka arayışlara girdiği, yan yollara saptığı Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ifadeleriyle de teyit ediliyor. Tabloya bakıldığında;

✓ Temmuzda aylık cari açık geçen yılın aynı ayına kıyasla 12 kat artarak 4 milyar doların üzerine çıktı. Ocak-Temmuz dönemi açığı ise geçen yıla göre yaklaşık 3 kat artarak 36,6 milyar dolara yükseldi.

✓ 7 ayda 36,6 milyar dolarlık cari açığa karşılık 28,7 milyar dolar net kaynak girişi olmuş. Merkez Bankası döviz rezervleri temmuzda 7,3 milyar dolar azalmış. Geçen yılın temmuzunda turizm gelirleri daha düşük olmasına karşılık döviz rezervlerinde 13,9 milyar dolarlık artış yaşanmıştı.

Sermaye hareketlerinde hem yerli hem de yabancı yatırımcılar çıkış yönünde hareket ediyorlar. Yabancıların doğrudan veya portföy yatırımı olarak getirdikleri tutar düşerken, yurtiçinde yerleşik yerli yatırımcıların doğrudan yatırım ve portföy yatırımı olarak yurt dışına çıkarttıkları tutar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 122 artışla 12,2 milyar dolara ulaştı.

Merkez Bankası daha önceki dönemlerde birkaç ay içerisinde Net Hata Noksan kalemindeki giriş-çıkışların resmi gerçek tablosunu duyurarak hesaplarda düzeltmeye giderken, şimdi yedi aydır bu yüksek düzeyli belirsiz girişler konusunda suskun kalması dikkat çekici!

Bu yılın ocak-temmuz döneminde **7 ayda gerçekleşen 28,7 milyar dolarlık net dış kaynak girişinin 24,3 milyar dolarının kaynağı belirsiz.** Bir ülke ekonomisinde, ülkeye giren net döviz tutarının yaklaşık yüzde 85'inin kaynağı belirsiz görünüyorsa burada artık bir hatadan söz etmek olanaklı değildir. Kaynağı belirsiz döviz girişinin ekonomimizde böylesine hayati bir konuma gelmesi döviz varlıkları ve rezervleri üzerindeki spekülasyonları büyüteceği gibi, ekonomideki kırılma risklerini artıracaktır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan hangi dost ülkelerden ne kadar borç kadar alındığını ne zaman geri ödeneceğini, karşılığında ne sözler verildiğini, bağlayıcı taahhütlere girilip girilmediğini, resmi bir anlaşma imzalanıp imzalanmadığını kamuoyuna ve TBMM'ye açıklamalıdır. Merkez Bankası yönetimi 25 milyar dolara yaklaşan net hata noksan kalemindeki döviz girişlerinin kaynağını açıklamalı, bu şüphe ve şaibeleri ortadan kaldırmalıdır.

'KÜRESEL DURGUNLUK VE KÜRESEL RESESYON' UYARILARI!

Dünya Bankası, 2023 yılı için 'Küresel durgunluk ve Küresel resesyon' uyarısında bulundu. Yükselen enflasyon karşısında merkez bankalarının son 50 yılda görülmeyen şekilde eş zamanlı olarak faiz oranlarını artırmayla 2023'te küresel resesyon riskinin de artışına dikkat çekti!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

IMF, OECD, Avrupa ve ABD Merkez Bankalarının ardından küresel ekonomide olağanüstü durgunluk ve resesyon beklentisini içeren değerlendirme raporu da Dünya Bankası'ndan geldi.

Dünya Bankası'nın 'Küresel Durgunluk Yakın mı?' başlıklı raporunda; eş zamanlı olarak faiz oranları yükseltilirken, dünya 2023'te küresel bir durgunluğa ve yükselen piyasalar ile gelişmekte olan ekonomilere kalıcı zarar verecek bir dizi finansal krize doğru ilerliyor olabilir, görüşüne yer verildi.

Raporda; çekirdek enflasyonun 2023'te yüzde 5'e ulaşabileceği, daha fazla faiz artırımının küresel gayrisafi hasıladaki büyümeyi 2023'te yüzde 0,5'e yavaşlatabileceği, bunun da kişi başına yüzde 0,4'lük daralmaya denk geleceği vurgulandı. Küresel enflasyonu hedeflerle uyumlu bir orana düşürmek için merkez bankalarının faiz oranlarını 2 puan daha artırmalarının gerekebileceği belirtilerek, ABD, Çin ve Euro Bölgesi ekonomilerinin keskin bir şekilde yavaşladığına dikkat çekildi.

Dünya ve ülke ekonomilerini oldukça zorlu bir ekonomik sürecin beklediğine yönelik uyarı ve endişe açıklamaları artarken, Türkiye'de iktidar bu sürecin farkında olmaksızın günü kurtarmaya ve özellikle de seçime dönük uygulamalara öncelik veriyor. **Bu da küresel ekonominin bir parçası olan ülkemizin ve ekonomimizin karşılaşması olası riskleri daha da büyütüyor!**

KONTROLDEN ÇIKAN KONUT FİYATLARI

Konut fiyat endeksindeki artış temmuz ayı itibarıyla yüzde 174 oldu. Türkiye ortalamasında konut fiyat endeksi bu düzeye çıkarken İstanbul'da yıllık konut fiyat artışı, yüzde 200 olarak açıklandı. Bu endeks ve fiyat artışları, konut piyasalarında yaklaşan büyük çöküşün ve talep düşüşünün işaretleri!

Merkez Bankası'nın (MB) açıkladığı konut fiyatları endeksinde (KFE) ilişkin temmuz ayı verileri hiçbir ekonomik kriz sürecinde görülmedik düzeyde fiyat artışları yaşandığını, giderek konut fiyatlarının hem ülke genelinde hem de bazı büyük illerde tümüyle kontrolden çıktığını gösterdi.

✓ Konut fiyatları, temmuzda aylık yüzde 8, yıllık bazda yüzde 174 artış gösterdi. Haziran ayındaki yıllık endeks artışı yüzde 160,57 seviyesindeydi.

İstanbul, Ankara ve İzmir'in konut fiyat endekslerinde, 2022 yılı temmuz ayında bir önceki aya göre, sırasıyla 8,2, 8,4 ve 7 oranlarında artış yaşandı.

Üç büyük ilin endeks değerleri bir önceki yılın aynı ayına göre, yıllık olarak ise İstanbul'da yüzde 200,1, Ankara'da yüzde 181 ve İzmir'de yüzde 162,2 oranında yükseldi.

Ortalama metrekare birim fiyatı İstanbul'da 22 bin 590 TL olurken, Ankara'da 9 bin 945 TL'ye, İzmir'de ise 16 bin 231 TL'ye yükseldi.

✓ Gerek konut fiyat endeksi gerekse metrekare birim maliyet fiyatlarındaki yükselişler, inşaat maliyet endeksinde temmuzda gerçekleşen yıllık yüzde 115 artışı da dikkate aldığımızda yakın ve orta vadede konut fiyatlarında ve maliyetlerinde düşüş beklemenin güç olduğunu gösteriyor.

✓ İktidarın ilan ettiği sosyal konut kampanyasında TOKİ'nin yüzde 40 indirimli fiyatlarına rağmen kentlerin çeperlerinde 3+1 konut fiyatının 850 bin TL olarak açıklanması, sosyal konut kampanyası ile konut fiyatlarını aşağı çekmenin çok zor olacağını ve zaman alacağını işaret ediyor.

✓ Kaldı ki, çok büyük bir icraatmış gibi tanıtımı yapılan, 'Yüzyılın Konut Projesi' olarak duyurulan Sosyal Konut Projesi, en optimisttik düşünceyle dahi mevcut konut ihtiyacını karşılayamayacağını gösteriyor.

Önümüzdeki dönemde **barınma sorunu** ülkemizde çok geniş kesimlerin en temel sorunlarından birisi olmaya devam edecek. Bu soruna planlı, programlı orta ve uzun vadeli akılcı çözümler üretilmesi kaçınılmaz bir görev olarak önümüzde duruyor.

İKTİDARIN SEÇİME YÖNELİK İÇİ BOŞ KAMPANYALARINA 'YÜZYILIN KONUT PROJESİ' DE EKLENDİ!

13 Eylül'de ilan edilen sosyal konut kampanyası iktidarın seçime endeksli hamlelerinden birisi. İlk etapta 250 bin konut inşaatı için 81 il ve ilçelerinde açılacak ihalelerde ciddi birim fiyat-maliyet sorunu ortaya çıkacak ve pek çok ihale ya da inşaat başladıktan sonra yarım kalma riskiyle karşılaşacaktır. Geçen ay 50 bin işyerini konuta dönüştürme kampanyası başlatan iktidar, şimdi TOKİ'ye 50 bin işyeri inşa ettirecek. Bu çelişki ve plansızlık değil mi?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İktidar, seçime endeksli birtakım kampanyalara yönelerek ayakta kalabilme çabasına yöneldi. İktidar sözcülerinin 'Yüzyılın Konut Projesi' ya da 'Cumhuriyet Tarihinin En Büyük Sosyal Konut Projesi' olarak adlandırdıkları proje de bu seçim vaatlerinden birisi. 2028 yılına kadar toplam 500 bin konut ve ilk aşamada iki yıl içinde 250 bin konutun TOKİ tarafından üretilerek kurada çıkacak hak sahiplerine teslim edilmesi vadini içeren bu kampanya evi-iş yeri olmayanların bu imkâna kavuşturulması açısından olumlu ve atılması gereken bir adımdır. 20 yıldır TOKİ'nin 1 milyon 170 bin sosyal konut ürettiğini bizzat kendisi ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın şimdi iki yılda 250 bin konut, 100 bin altyapılı arsa, 50 bin işyeri vadiyle ortaya çıkması iktidarın büyük bir 'emlak balonunu şişirdiğini' akla getirmektedir. Türkiye inşaat-taahhüt sektörünün böyle bir kapasitesi olabilir. Ancak eş zamanlı olarak bu kadar çok sayıda inşaatın başlaması, şantiyelerin kurulması, TOKİ tarafından binlerce ihale açılması vb. işlemlerin 2 yılda tamamlanıp anahtarların teslim edileceği vadi şu ana kadar bu umutla başvuran yüzbinlerce kişinin umutlarıyla, hayalleriyle oynanmasının risklerini içermektedir. İlk etabı oluşturan 250 bin konut 2025'te, projenin tamamını oluşturan 500 bin sosyal konutun 2028'de tamamlanması planlanıyor.

Daha geçen ay Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Çevre-Şehircilik, İklim Değişikliği Bakanı, ülke genelinde atıl, kullanılmayan, satılmayan 50 bin ofis-işyerinin konuta çevrileceğini, bu yolla 2023 Temmuzuna kadar 15 bin İstanbul'da olmak üzere ülke genelinde 50 bin 'ofisten dönüşmüş ev' inşa edileceğini ilan ettiler. Yönetmelik yayınlayarak **ofisten konuta dönüşüm kampanyası** başlatıldılar.

✓ Şimdi bir yanda 50 bin işyeri-ofis-ticarethane 10 ayda eve dönüştürülecek diğer yanda TOKİ iki yılda 50 bin yeni işyeri inşa edecek!

Sadece bu bile bu projenin, ilan edilen kampanyanın sırf seçim uğruna ne kadar plansız-programsız-öngörüsüz ve alelacele hazırlanıp ortalığa sürüldüğünü apaçık gösteriyor. Projede gençlere ve emeklilere 50'şer bin konut kontenjanı ayırdığı açıklandı. Amaç ve hedef güzel ancak Kredi Yurtlar Kurumu'ndan (KYK) kullandıkları kredileri geri ödeyemedikleri için banka hesapları bloke edilen, icralık olan milyonlarca genç, bu aylık taksitleri nasıl ödeyecek?

Bizim ısrarımız ve asgari ücret düzeyine çıkarılması çağrılarımızla iktidar en düşük emekli aylığını 1500 TL'den ocakta 2500'e, temmuzda 3500 TL'ye yükseltmeye mecbur kaldı. 3500 TL maaş alan evsiz ve kirada oturan bir emekli hem kirasını hem de bu aylık taksitleri nasıl ödeyecek? 2 bin liralık elektrik-doğalgaz faturasını ödeyemediği için icralık olan 10 milyon dar gelirli, KYK borcunu ödeyemeyen milyonlarca genç, 3500 TL aylık alan milyonlarca emeklinin bu kampanyadan yararlanamayacağı, başvuruda bulunamayacağı apaçık.

Yine de pek çok aile mevcut enflasyon ortamında, TL'nin değersizleştiği bir süreçte, muhtemelen bir-iki yıl içinde bu taksitlerin anlamsız hale geleceğini düşünerek başvuru yapabilir. İlk günkü yoğunluk bunu işaret ediyor. Dolayısıyla Ekim sonuna kadar başvuru sayısı ilan edilen konut sayısının kat kat üzerine çıkabilir. TÜİK verisiyle temmuzda yüzde 115'e ulaşan inşaat maliyet endeksi arsa üzerine kendi konutunu inşa etmek isteyenler içinse çok ciddi bir açmaz. Kampanya muhtemelen 2 çeyrekte eksi 10,9 küçülen-daralan inşaat sektörünü olumlu etkileyecektir. Seçim öncesi ülke genelinde binlerce konut, iş yeri, arazi altyapısı inşasına başlanması, ekonomik canlanmayı, emek yoğun bir sektör olan inşaat ve yan sanayilerde istihdam artışını beraberinde getirebilir. Bu da iktidarın seçim öncesi ekonomiyi canlandırma, iktidar müteahhitlerine taze kaynak aktarma planlarına katkı sağlayabilir.

Tümüyle seçime endeksli bu kampanya için sağlam ve güvenceli finansman kaynakları kesintisiz şekilde garanti edilmediği takdirde bu projenin yıkıcı bir fiyaskoya dönüşmesi, **81 ilde yarım kalmış konut şantiyesi mezarlıklarının ortaya çıkması, çok ciddi bir olasılık!**

İŞSİZLİK GERÇEĞİ VE TÜİK'İN GÜVENİLİRLİĞİ

TÜİK'in Temmuz 2022 İşgücü İstatistikleri kendi içinde tezatlar ve çelişkiler içeren, ülkemizin işsizlik tablosunun gerçekleriyle örtüşmeyen verilerden oluşuyor. Bir yandan işsizliğin azaldığını öne süren TÜİK rakamları diğer yandan istihdamın düştüğünü gösteriyor. Geniş tanımlı işsizliğin bir ayda 2 puan birden artarak yüzde 22,5'a yükselmesi bir başka çelişkiyi yansıtıyor!

Geçtiğimiz ay sonunda yüzde 7,6 olarak açıklanan 2022 yılı 2.çeyrek büyüme hızının dünyada en yüksek oranlardan birisi olduğunu savunan iktidarın bu tezine karşılık, böylesine yüksek bir büyümede istihdam artışı olmadığı gibi geniş tanımlı işsiz tanımına girenlerin sayısının daha da arttığı görülüyor. TÜİK'in temmuz ayı rakamlarına göre işsiz sayısı hazirana göre 113 bin kişi azalarak 3 milyon 445 bine gerilemiş. Resmi işsizlik oranı yüzde 10,4'ten yüzde 10,1'e inmiş.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TÜİK'in verilerinde bir yandan işsizlik azalırken diğer yandan istihdam da azalıyor. Çalışabilecek durumda olduğu halde işgücüne dahil olmayanlar ise artıyor.

Buna göre istihdam edilenlerin sayısı haziranda 30 milyon 756 bin kişi iken Temmuz'da 30 milyon 608 bine düşerek 148 bin kişi azalmış. Buna karşılık işgücüne dahil olmayanların sayısı ise hazirandan temmuza 337 bin kişi artarak 30 milyon 662 bine yükselmiş!

Bir yandan işsizlik azalmış ama aynı anda istihdam da azalmış! Buna karşılık yüzde 7,6 büyüme hızıyla rekor kıran bir ekonomide çalışabilecek durumda olduğu halde işgücüne dahil olmak istemeyenler artıyor. Bunun anlamı çok uzun süredir işsiz olan ve iş arayan yüzbinlerce kişinin artık umudunu yitirerek iş aramaktan vazgeçip bir kenara çekilmesi. **TÜİK, iş bulmaktan umudunu yitirenleri zaten işsiz saymıyor.**

Rakamlara bakıldığında işgücüne katılım oranı yüzde 53,1'den yüzde 52,6'ya düşmüş. TÜİK'in 'Atıl işgücü' olarak adlandırdığı geniş tanımlı işsizlik ise hem sayısal hem oransal açıdan yükselişte. Haziran ayında en düşük seviyeye inerek yüzde 20,5 olan atıl işgücü, temmuzda 2 puan birden yüzde 22,5'a yükseldi.

Tıpkı dış ticarete açığın artması, enflasyonda tüketici-üretici enflasyonu arasındaki farkın açılması gibi TÜİK'in dar ve geniş tanımlı işsizlik hesabında da makas hızla açılıyor. Temmuz ayı dar tanımlı resmi işsizlik oranı yüzde 10,1, atıl işgücü (geniş tanımlı işsizlik) oranı ise yüzde 22,5! Aradaki fark 12,4 puan. Geniş tanımlı işsizliğin yüzde 22,5 olması aynı zamanda 8 milyon 415 bin işsize tekabül ediyor. Bir başka dikkat çekici gelişme çalışma çağındaki kadınlarda işsizlik yüzde 29,9'a yükselmiş!

Son dönemde sosyal hayattan, yaşamsal alanlardan koparılan kadınların giderek ekonomiden ve çalışma hayatından da kopuşlarının hızlandığı gerek genç işsizlikte gerek eğitimli işsizlikte kadınların payının arttığı, **kadın işsizliğinin yaygınlaştığı TÜİK'in resmi verilerine de yansıyor!**

MEMUR MAAŞI ORANINDA YILDA İKİ ARTIŞ, DAR GELİRLİYİ PERİŞAN EDER

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, iktidarın "yüzyılın projesi" olarak sunduğu sosyal konut projesinde taksit tutarının yılda iki kez memur maaşı oranında artacak olmasının enflasyonist bir dönemde dar gelirli vatandaşın perişan edeceğine dikkat çekti. AK Parti iktidarının açıkladığı Orta Vadeli Programa (OVP) göre 2023-2025 döneminde enflasyon farkı ve memur zammıyla taksit ücretinin 3 yılda yüzde 90 oranında artacağını belirten CHP'li Akın; "Enflasyon farkıyla her yıl memur maaşları yüzde 10 artsa bile sosyal konutta ödenecek toplam milyonlarca liraya çıkıyor. Dar gelirli vatandaşlarımız bu tutarı nasıl ödesin?" açıklamasında bulundu.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, iktidarın yüzyılın projesi olarak açıkladığı sosyal konut projesinde ödenecek taksit tutarının yılda iki defa memur maaşı oranında zamlanacak olmasının dar gelirliyi perişan edeceğine dikkat çekti. 20 yıl vadeli ödeme sürecinde taksitlerin yılda iki defa artması nedeniyle dar gelirli vatandaşların yıllar içinde fahiş bir tutarla karşı karşıya kalacağına işaret eden CHP'li Akın, şunları dile getirdi:

"20 yıl vadeyle dar gelirlerin yararlanması için hayata geçirilen projede taksit tutarının yılda 2 defa memur maaşı oranında artması demek, ödeme süresi boyunca taksit tutarına 40 defa zam yapılması anlamına geliyor. İktidarın ekonomide yarattığı tahribat nedeniyle ülkemiz olağanüstü bir enflasyonist dönem yaşıyor. Makyajlanmasına karşın resmi enflasyon oranı Türkiye'de şu an yüzde 80. Her yıl iki defa zam yapılan taksit tutarını dar gelirli vatandaşlarımız nasıl ödeyebilir?"

İktidarın Öngörüsüne Göre Taksit 3 Yılda 6 Bin Lirayı Geçiyor

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, iktidarın en son açıkladığı 2023-2025 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programda (OVP) enflasyon öngörülerini bulunduğunu anımsattı. CHP'li Akın; iktidarın açıkladığı OVP'ye göre enflasyon oranı 2023 yılında yüzde 24,9, 2024 yılında yüzde 13,8, 2025 yılında ise yüzde 9,9 olarak öngördüğüne dikkat çekti. CHP'li Akın, şunları dile getirdi:

"Bu 3 yıllık dönemde, memur maaşlarına 2022 yılında yapılan yüzde 3 artı yüzde 5 oranında tekrar zam yapıldığı varsayıldığında yalnızca 3 yılda toplam artış yüzde 90'ı buluyor. Buna göre sosyal konut projesinde İstanbul'da 105 metrekare büyüklüğünde olan 3 artı 1 konutun 3 bin 352 lire 50 kuruş olan taksit tutarı 3 yıl sonra 6 bin 370 liraya çıkacak. Enflasyon iktidarın öngörüsünün üzerinde oluşursa bu tutar daha da artacak."

'Vatandaş Ev Sahibi Değil, Borç Sahibi Yapacaklar'

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, ev sahibi olmak isteyen dar gelirli vatandaşın hayalleriyle oynanmaması gerektiğine işaret etti. Taksit tutarının memur maaşına göre artacak olmasının yıllar içinde dar gelirliyi perişan edeceğine dikkat çeken CHP'li Akın, şunları dile getirdi:

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

“CHP olarak biz vatandaşımıza ekonomik buhran yaşatmayacağız ve enflasyona ezdirmeyeceğiz. Vatandaşın alım gücünü yükselteceğiz. Vatandaşlarımızı 20 yıllık borç sahibi değil ev sahibi yapacağız. TOKİ, AKP döneminde, büyükşehirlerde lüks konutlar yapan, devletin kıymetli arazileri üzerinden rant yaratan ve bu rantı önceden belirlenmiş şirketlere aktaran bir kurum haline geldi.”

BİR EV İÇİN BİR ÖMÜR

Konut almak giderek zorlaşıyor. 1970’lerde bir işçi kıdem tazminatıyla ev sahibi olabilirken günümüzde bu tazminat evin yüzde 15’ini karşılıyor. Megakent İstanbul’da bir asgari ücretli 2010’da ev sahibi olmak için 340 ay çalışmak zorundayken 2022’de 492 ay çalışmak zorunda.

Toplu Konut idaresinin (TOKİ) 2 yılda 250 bin “sosyal konut projesi” gündemde önemli bir yer tutuyor. 20 yılda toplam 1 milyon 170 bin konut, yılda yaklaşık 60 bin konut yapan TOKİ böylece yılda 125 bin konut yapmış olacak. 20 yılda yaptığının yüzde 21’ini iki yılda yapacak. TOKİ seçim öncesi hızını artırmış! “TOKİ çalışıyor” ama konut sahipliği ne durumda? Asıl bakılması gereken husus bu. Kimse bundan söz etmiyor. Öte yandan 9-10 milyon hanenin konut sahibi olmadığı ülkemizde iki yılda 250 bin konut devrede kulak kalacak.

Emekçinin Konut Sahipliği Oranı Düşüyor

Türkiye’de konut sahipliği genel olarak gerilerken yoksul hanelerin konut sahipliğinde çok daha büyük bir gerileme var. TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması’na göre 2006’da yüzde 60,9 olan konut sahipliği 2021’de yüzde 57,5’e gerilemiş. Kentleşme, konut ve eşitsizlik üstüne çalışmalar yürüten K. Murat Güney’in hesaplamalarına göre Türkiye’de düşük gelirli hanelerin konut sahipliğinde ise çok daha büyük düşüş var. 2006’da yoksul hanelerin yüzde 59,3’ü konut sahibiyken 2021’de bu oran yüzde 49,4’e gerilemiş. DİSK-AR tarafından 2021 yılında yapılan bir saha çalışmasının sonuçlarına göre ise işçilerde konut sahipliği yüzde 42 düzeyinde.

Görüldüğü gibi işçilerin ve dar gelirli hanelerin konut sahipliği ortalamanın oldukça altında ve konut sahipliği oranı giderek düşüyor. Bir yandan artan konut fiyatları konut sahibi olmayı artık imkansız hale getirirken öte yandan kiralardaki astronomik artış vahim bir barınma sorunu yaratıyor. Anlaşılan hükümet artık dayanılmaz hale gelen barınma sorunu için seçim öncesi bir “beklenti” yaratmak istemiş. 250 bin konuta daha ilk günlerden 2 milyondan fazla başvuru olduğu düşünülecek olursa (bu sayının başvuru tarihi sonuna kadar birkaç milyon daha artması mümkün) barınma sorununun vahametini anlamak mümkün.

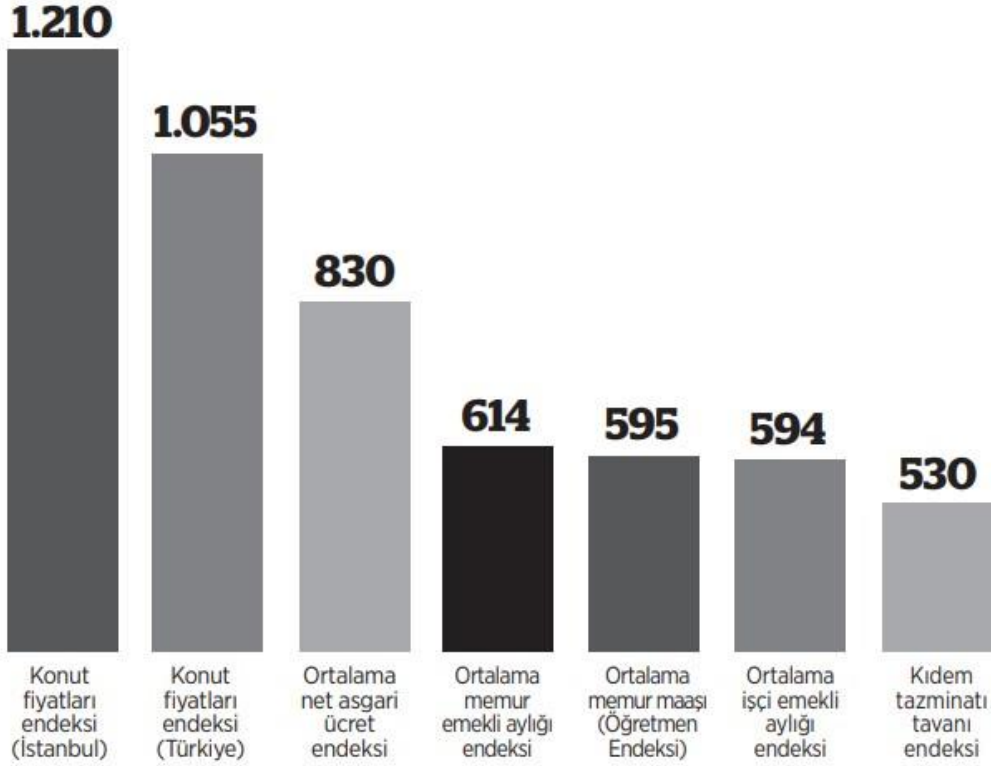
Bir yandan dudak uçuklatan fiyatlara lüks konutlar kapış kapış satılırken öte yandan kentin neresinde inşa edileceği belli olmayan, şehre ulaşımın ne kadar süreceği bile bilinmeyen 80-90 metrekare konutlar için 10 kat, 20 kat başvuru var. Sebep çok basit. Artık emek geliriyle konut almak hayal haline geldi. O nedenle sosyal konuta, ucuz konuta akın var. Hemen söyleyelim: Konut/barınma sorunu da sınıfsal ve bölüşüm meselesi ile yakından ilişkili. Konut meselelerine baktığı anlaşılan Bakan Kurum “Asgari ücretli dışını sıkarsa sosyal konut sahibi olabilir” diyor. Üzerinde durmaya değmez. İzahı olmayan şeyin sadece mizahı olur.

Asgari Ücretli 41 Yılda Ev Alabiliyor

Gelir bölüşümü bozuldukça emek gelirleri düştükçe barınma sorunu çok daha çarpıcı hale geliyor. Bugün konut fiyatları ile emek gelirleri arasındaki makasın nasıl hızla açıldığını anlatmaya çalışacağım. Asıl mesele emek gelirlerinin alım gücünün düşmesi. Merkez Bankası verilerine göre Temmuz 2021’den Temmuz 2022’ye, bir yılda konut fiyatları Türkiye çapında yüzde 173, İstanbul’da ise yüzde 200 artmış. Ne döviz fiyatları ne asgari ücret artışı ne başka bir kalemde bu kadar artış olmadı.

Merkez Bankası konut fiyat endekslerinin elde edilebildiği 2010 yılından bu yana (toplam 13 yıl) konut fiyatları ile emek gelirleri arasındaki makas açıldı, adeta uçurum söz konusu. 2010-2022 arasında yıllık ortalama konut fiyatları Türkiye çapında yaklaşık 10,5 katına çıkarken, İstanbul’da yaklaşık 12 katına çıktı (Grafik). Bunun anlamı 13 yıl önce 200 bin TL olan bir konutun 2022’de 2 milyon 100 bin liraya, İstanbul’da ise 2 milyon 400 bin liraya çıkmasıdır. (Kuşkusuz konut fiyatları yaklaşık. Semte, yaşa ve büyüklüğe göre değişmektedir.) Aynı dönemde emek gelirlerinin artışına baktığımızda konut fiyatlarının çok altında artışlar söz konusu (Grafik).

KONUT FİYATLARI VE EMEK GELİRLERİ ARTIŞI % (2010-2022) 2010: 100

Kaynak ve açıklama: TCMB, SBB, ÇSGB ve sendikaların verilerinden derlendi. Verileri 2010: 100 olacak şekilde yeniden hesaplandı. Veriler yıllık ortalamadır. Emek gelirlerindeki artış net üzerinden hesaplandı.

Kaynak ve açıklama: TCMB, SBB, ÇSGB ve sendikaların verilerinden derlendi. Veriler 2010:100 olacak şekilde yeniden hesaplandı. Veriler yıllık ortalamadır. Emek gelirlerindeki artış net üzerinden hesaplandı.

Asgari ücret emek gelirleri arasında diğerlerine göre en fazla artan gelir grubu. Ortalama yıllık net asgari ücret 13 yılda 8,3 katına yani 100'den 830'a çıkmış. Ancak en yüksek artış oranına sahip asgari ücret bile konut fiyatlarının çok gerisinde kalmış. Asgari ücretle konut almak 2010'da da epeyce zordu. Günümüzde daha çok daha zorlaştı. İstanbul'da ise zorun da zoru. Yukarıdaki daire fiyatlarından (2010: 200 bin TL) hareket edecek olursak Türkiye genelinde bir asgari ücretlinin ortalama bir konut için çalışması gereken süre 340 aydan 430 aya, İstanbul'da ise 340 aydan 492 aya çıktı. Şöyle söyleyelim İstanbul'da bir asgari ücretli 2,4 milyon değerinde bir ev için yemeden içmeden tamı tamına 41 yıl çalışmak zorunda. Asgari ücretle ev almak böyle bir şey Bakan Bey!

İşçiler için geçmişte ev sahibi olmanın en önemli yollarından biri işçi yapı kooperatifleriydi. İşçiler, sendikalar İstanbul'un (Koşuyolu, Acıbadem, Levent, Merter, Kartal) merkezi semtlerinde işçi yapı kooperatifleri yoluyla işçilere evler inşa ettiler. Bunların bir bölümü hala durur. Geçmişte işçilerin konut sahibi olmasının bir diğer yolu ise kıdem tazminatı idi.

Kıdem Tazminatı Evin Yüzde 15'ini Alabiliyor

Özellikle sendikalı işçiler için kıdem tazminatı büyük bir güvenceydi. 1970 ve 1980'li yıllarda kıdem tazminatı ile rahatlıkla bir ev alınabiliirdi. ÇAYKUR'dan 1985'te emekli olan babam kıdem tazminatıyla İstanbul'da ev alabiliyordu. 1980'lerin başlarında kıdem tazminatı tavanı asgari ücretin 7,5 katı ile sınırlıydı. Diğer bir ifadeyle işçiler asgari ücretin 7,5 katı kadar kıdem tazminatı alabiliyordu. İşçilerin ücretleri bu tavana erişebiliyordu veya gün olarak daha yüksek gün sayısından kıdem tazminatı alabiliyorlardı. Eğer 12 Eylül'deki kıdem tazminatı korunsaydı şu anda tavan miktarı 50,5 bin lira olurdu. Temmuz 2022 itibarıyla kıdem tazminatı tavanı ise 15,4 bin liraya yükseldi. Kıdem tazminatıyla artık neden ev alınamadığı sanırım anlaşılacaktır.

2010-2022 arasında kıdem tazminatı tavanı sadece 5,3 kat arttı. Konut fiyatları ise 10 ile 12 kat arttı. Bir diğer ifadeyle kıdem tazminatının konut fiyatları karşısındaki gücü yarıya yakın düştü. Tavandan kıdem tazminatı alan ve 25 yıllık kıdemi bir işçinin kıdem tazminatı 2010 yılında bir ortalama bir ev fiyatının yüzde 31'i iken, bu oran 2022 yılında Türkiye ortalamasında yüzde 16'ya, İstanbul'da ise ev fiyatının yüzde 14'üne geriledi. Özetlersek 12

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Eylül öncesinde kıdem tazminatıyla ortalama bir ev alabilen bir işçi 2010'da evin sadece yüzde 31'ini, 2022'de ise sadece yüzde 14 veya 16'sını alabilir hale geldi. Kıdem tazminatı ile ev almak artık hayal.

Sosyal konutlardan emeklilere de kota ayrılmış. Peki emekli aylıkları ve memur maaşlarının konut fiyatları karşısında durumu ne? 2010-2022 arası 13 yılda ortalama memur emekli aylığı 6,1 kat, işçi emekli aylığı ise 5,9 kat artmış. Konut fiyatları ise Türkiye çapında 10,3, İstanbul'da 12 kat artmış. İşçi emeklisi 200 bin liralık bir evi 256 ayda (22 yıl) satın alabilirken, 2022'de 452 ayda (38 yıl) satın alabilir duruma düşmüş. Emekli aylığı ile ev almak bir yana emekli aylıklarının alım gücündeki düşüş oldukça çarpıcı. Emeklinin ev almaya ömrü yetmez.

Son olarak memur maaşlarının konut fiyatları karşısındaki durumuna bakalım. Ortalama memur maaşı (öğretmen 4/1) 2010-2022 arasında 6 kat artmış. Böylece İstanbul'da yaşayan bir öğretmen 2010 yılında 200 bin lira değerindeki bir ev için 113 ay çalışmak zorundayken, 2022 yılında 230 ay çalışmak zorunda. Bu sürelerin yeni ve daha düşük maaş alan memurlarda daha da yükseleceği açık.

Sosyal Konut, Kooperatif ve Bölüşüm

Görüldüğü gibi emek geliri ile konut sahibi olmak giderek zorlaştı ve hatta düşük gelirli için imkansız hale geldi. Pek çok emekçi bir ömür çalışsa da bir ev almaya yetecek kadar gelir elde edemiyor. Asgari ücretlinin ömrü ev almaya yetmiyor. Ev sahipliği geçmişte de zordu ancak 12 Eylül sonrasında emek gelirlerinin alım gücünün düşmesi sonucunda emekçilerin konut sahipliği daha da zorlaştı. Gelir bölüşümünün daha da kötüleşmesi sonucu konut sahipliğinde de bir asimetri oluştu. Emekçilerin konut sahibi olması zorlaştığı için emekçilerde konut sahipliği azalmaya başladı. Öte yandan gelir eşitsizliğinin artması sonucu çok küçük bir grup dudak uçuklatan fiyatlara lüks konutlara sahip olmaya başladı.

Bütün inşaat teşviklerine rağmen, inşaat ile onca övünülmesine rağmen AKP döneminde de emekçilerin konut sahipliği oranı düştü ve konut sahibi olması zorlaştı. Emekçiler geçmişe göre konuta bütçelerinden çok daha büyük pay ayırmak zorunda ve konut için çok daha uzun süre çalışmak zorunda. Bu yüzden kamunun herkese yetecek ucuz sosyal konut üretmesi, emekçilerin yapı kooperatiflerinin canlandırılması ve emekçilerin konut giderlerini karşılayacak düzeyde bir gelire sahip olması esas meseledir. Kısacası konut meselesi de bir bölüşüm sorunudur, sınıfsal bir sorundur. Bir ev için, barınmak için bir ömür harcamak olacak iş değil.

İLK 8 AYDA 1 MİLYON 105 BİN 947 KİŞİ İŞTEN ATILDI

Erdoğan, geçen ay Türkiye'de işsizlik olmadığını iddia etmiş ve "bir de utanmadan sıkılmadan işsizlik var diyorlar" diyerek işsizleri azarlamıştı. İlk 8 aydaki veriler ise yine Erdoğan'ı yalanladı. **Bu yılın ilk 8 ayında çalışırken işten atılan ve işsizlik ödeneğine başvuran kişi 1 milyon 105 bin 947 oldu. Böylece 8 aylık dönemde her ay 138 bin 243 kişi, her gün ise 4 bin 608 kişi işten atılmış oldu.**

Her Ay Ortalama 138 Bin 243 Kişi İşten Atıldı.

Bakan Nebati her ne kadar Türkiye'nin büyüdüğünü, istihdamın arttığını söylese de resmi veriler bunun tam tersini iddia etmeye devam ediyor. İŞKUR verilerine göre bu yılın ilk 8 ayında, ocak-ağustos arası geçen dönemde işten atıldığı için işsizlik ödeneğine başvuran sayısı 1 milyon 105 bin 947 kişi oldu. Sadece temmuz ve ağustos ayında yani bir aylık dönemde işten çıkartılanların sayısı ise 140 bin 889 kişi oldu.

Erdoğan her ne kadar işsizlere iş var iş beğenmiyorlar dese de ilk 8 aylık dönemde ortalama her ay 138 bin 243, her gün ise 4 bin 608 kişi işten atıldı.

En Çok İşten Atılmaların Olduğu Şehir İstanbul Oldu.

Bu yıl şüana kadar en çok işten atılmaların olduğu şehir ise 236 bin 400 kişi ile İstanbul oldu. İstanbul'u 73 bin 440 kişi ile Ankara ve 58 bin 121 işten atılmayla İzmir izledi. Sanayinin yoğun olduğu Bursa 'da 47 bin 84 kişi işten atılırken, Kocaeli'nde bu yıl içerisinde işten atılanların sayısı ise 30 bin 718 olarak kayıtlara geçti. İktidar her ne kadar işler yoluna girdi dese de yaşanan ekonomik kriz göz önünde alındığında bu yılsonunda işten atılanların sayısının katlanarak artması dolayısıyla da işsizliğin daha fazla artması ne yazık ki kaçınılmazdır.

İşten Atılanların Sayısı Arttıkça İşsizlik Ödeneği Alanların Sayısı Azalıyor.

Ocak – Ağustos ayları arasında 1 milyon 105 bin 947 kişi işten atıldığı için işsizlik ödeneğine başvuru yaparken, başvuru yapanların sadece 538 bin 798 kişi ödenek almaya hak kazandı. Bu durumda işten atılanların neredeyse yarısı ödenek almaya hak kazanamadı. İşsizlik Fonu'ndan işsizlik ödeneği alanların sayısı ise ağustos ayında önceki aya göre 5 bin 797 kişi azalarak 420 bine geriledi.

Türkiye’de işsizlik sigorta fonu işsizlerden çok işverenlere ve yandaş sermayeye kaynak olarak aktarılırken, işsizler ve işten atılanlarda bizzat iktidar tarafından kendi kaderlerine terk ediliyor.

81 İLDEKİ İLK 8 AY İFLAS TABLOSU

Bu yılın 81 ilde toplam iflas eden esnaf sayısı 74 bin 581 olarak kayıtlara geçti. Geçtiğimiz yılın ilk 8 ayında iflas eden esnaf sayısı 61 bin 736 iken bu yılın ilk 8 ayına göre yüzde 20’lik bir artış söz konusu. Ekonomik kriz derinleştikçe, girdi maliyetleri arttıkça ve faturalar kabardıkça esnafın ekmek teknesi, tek tek ellerinden kayıp gidiyor’.

Esnaf iflaslarının En Çok Yaşandığı İlk 5 Şehir; İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya ve Bursa Oldu.

Yılın ilk 8 ayında esnaf iflasının en çok yaşandığı şehir İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya ve Bursa oldu.

İstanbul’da 7 bin 82 esnaf iflası yaşanırken, İzmir’de 5144, Ankara’da 4 bin 61, Antalya’da 3 bin 583 ve Bursa’da ise 3 bin 164 esnaf iflası yaşandı. Turizm sezonu olmasına rağmen Antalya’da yaşanan ilk 8 ayda ki, 3 bin 583 esnaf iflası ise dikkat çekti.

Turizm Sezonuna Rağmen Esnaf İflastan Kurtulamadı.

Yazın gelmesi ile birlikte turizm sezonunun en canlı geçtiği Antalya, Muğla ve Aydın gibi illerimizde esnaf umduğunu bulamadı. Antalya’da bu yılın ilk 8 ayında 3 bin 583 esnaf iflasına ek olarak Muğla’da 2 bin 150 Aydın’da ise 1932 esnaf kepen kapatarak iflas etmiş oldu.

Borçlar, Faturalar ve Girdi Maliyetleri 74 Bin 581 Haneyi İşsiz Bıraktı.

Esnafalara pandemi döneminde yapılan 3 bin 5 bin TL’lik göstermelik yardımlar yapılırken, esnafalara destek olarak banka ve esnaf kefalet kredileri gösterildi. Esnaf pandemi sonrası ise artan girdi maliyetleri, yüksek fatura zamları ile karşı karşıya kalırken, geçmiş dönem borçları altında ezilmeye devam etti. Sattığı ürünü ertesi gün daha fazla maliyetle almak zorunda kalan esnaflarımız bir de artan faturalar nedeniyle ekmek teknelerini ellerinden çıkarmak zorunda kalıyor.

Esnafı bankalara ve esnaf kefalet kredilerine olan borçlarının faizleri silinmedikçe, özellikle faturalarda esnafımıza yönelik tarifeler getirilmedikçe yılsonuna kadar esnaf iflaslarında ki artış ne yazık ki geçen yıl olduğu gibi 100 bini aşabilir.

İLLER	İLK 8 AY İFLAS
ADANA	1663
ADIYAMAN	513
AFYONKARAHİSAR	692
AĞRI	260
AKSARAY	401
AMASYA	301
ANKARA	4061
ANTALYA	3583
ARDAHAN	83
ARTVİN	197
AYDIN	1932
BALIKESİR	1763
BARTIN	296
BATMAN	376
BAYBURT	87
BİLECİK	322
BİNGÖL	218
BİTLİS	188
BOLU	385

BURDUR	455
BURSA	3164
ÇANAKKALE	1116
ÇANKIRI	148
ÇORUM	288
DENİZLİ	1160
DİYARBAKIR	768
DÜZCE	644
EDİRNE	663
ELAZIĞ	731
ERZİNCAN	226
ERZURUM	596
ESKİŞEHİR	878
GAZİANTEP	934
GİRESUN	464
GÜMÜŞHANE	110
HAKKARİ	172
HATAY	1257
İĞDIR	121
ISPARTA	598
İSTANBUL	7082

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İZMİR	5144	ORDU	849
KAHRAMANMARAŞ	779	OSMANİYE	429
KARABÜK	416	RİZE	487
KARAMAN	298	SAKARYA	1022
KARS	240	SAMSUN	1451
KASTAMONU	490	SİİRT	244
KAYSERİ	1145	SİNOP	362
KIRIKKALE	244	SİVAS	403
KIRKLARELİ	631	ŞANLIURFA	865
KIRŞEHİR	345	ŞIRNAK	150
KİLİS	74	TEKİRDAĞ	1207
KOCAELİ	1497	TOKAT	584
KONYA	1998	TRABZON	1208
KÜTAHYA	719	TUNCELİ	159
MALATYA	764	UŞAK	673
MANİSA	2211	VAN	512
MARDİN	590	YALOVA	342
MERSİN	2055	YOZGAT	321
MUĞLA	2150	ZONGULDAK	779
MUŞ	95	TOPLAM	74581
NEVŞEHİR	444		
NİĞDE	484		

KAPANAN ŞİRKET SAYISI YÜZDE 8 ARTTI

Türkiye'de kurulan şirket sayısı, ağustosta bir önceki aya göre yüzde 46.1 artarak 12 bin 193'e, kapanan şirket sayısı da yüzde 8 artışla 1713'e yükseldi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, ağustos ayına ilişkin kurulan-kapanan şirket istatistiklerini açıkladı.

Buna göre, ağustosta kurulan şirket sayısı temmuza kıyasla yüzde 46,1 artışla 8 bin 346'dan 12 bin 193'e çıktı. Aynı dönemde kapanan şirket sayısı da yüzde 8 yükselerek, 1713 oldu. Temmuzda 1586 şirket kapanmıştı.

Geçen yılın aynı ayına göre ağustosta kurulan şirket sayısı yüzde 38,5, kapanan şirket sayısı yüzde 29 artış gösterdi.

TÜRKİYE, GIDA ENFLASYONUNDA İLK 5'E DEMİRLEDİ

Özellikle gübre gibi ithal ürünler nedeniyle ve enerji fiyatlarının katlanması sonucu çiftçinin üretim maliyeti hızla artıyor. Gıda enflasyonu ise 3 hanelere yürüyor. Endekslere göre, 2012'den bu yana dünyada gıda fiyatları yüzde 12 civarında artarken, TÜİK'in açıkladığı gıda fiyatlarındaki artış yüzde 511 düzeyinde gerçekleşti.

Döviz kuru yükseldikçe tarımda girdi maliyetleri de artmaya devam ediyor. Gıda enflasyonu Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 3 haneye doğru hızla giderken şu an yüzde 90,25 seviyesinde. Son 10 yılda tarımsal GSYH, yarı yarıya azalarak yüzde 5 seviyelerine kadar inmesine rağmen Türkiye, 2020 itibariye Çin, Hindistan ve ABD'nin ilk üç sırayı aldığı tarımsal üretimde dünyanın 10'uncu büyük ekonomisi.

Nüfusa oranlandığında daha da üst sıralarda. Ancak, bununla birlikte dünyada gıda enflasyonunu en şiddetli yaşayan ilk 5 ülke içinde. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Dünya Bankası'nın izlediği gıda fiyatları endeksi, çarpıcı bir grafiğe işaret ediyor. 2000 yılı başlarından 2012'ye kadar FAO ve Dünya Bankası gıda fiyatları endeksiyle yakın bir seyir izleyen TÜİK gıda fiyatları endeksinin, 2013 yılından itibaren kur artışlarının hızlanmasına paralel olarak ayrışması dikkat çekiyor. (FAO ve Dünya Bankası endeksleri sınırlı temel malları içeriyor. Ancak uluslararası karşılaştırmalarda, TÜİK'in 'gıda ve alkolsüz içecekler grubu' endeksi söz konusu gıda fiyat endekslerine eşdeğer olarak kullanılıyor.)

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ortak Nokta Siyasi İstikrarsızlık

Gıda fiyat grafikleri, Ocak 2003 dönemi 100 kabul edilerek hazırlandı. 2012 yılını, FAO endeksi 219, Dünya Bankası endeksi 208 ve TÜİK endeksi de 229 seviyelerinde kapattı. Makas 2013'ten sonra belirgin şekilde açılmaya başladı ve 2021 sonrasında ise fark rekor seviyelere ulaştı. Endekslere göre, 2012'den bu yana dünyada gıda fiyatları yüzde 12 civarında artarken, TÜİK'in açıkladığı gıda fiyatlarındaki artış yüzde 511 düzeyinde gerçekleşti. Son dönemde gıda enflasyonunun en fazla vurduğu ülkelerin (Türkiye hariç) ortak noktası, derin ekonomik bunalım ve siyasi istikrarsızlık...

Yüksek enflasyon/gıda enflasyonu yaşayan ülkelerdeki özet tablo şöyle:

Zimbabve: 30 yıllık otoriter rejim altında derin bir ekonomik krizin içindeki ülkede halkın yüzde 90'ı yoksul. Hiperenflasyon nedeniyle 10 yıl boyunca kendi parasını terk eden ülke, ulusal para birimine döndü ve piyasaya altın para da sürdü ancak enflasyon yeniden tırmanışta.

Lübnan: İç savaştan bu yana en büyük ekonomik krizi yaşıyor. Yoksulluk oranı yüzde 80'i aştı; siyasi istikrarsızlık da artıyor. Para birimi üç yılda yüzde 95'ten fazla değer yitirdi; banka hesaplarına erişim sınırlandırıldı. Başbakan yardımcısı, nisan ayı başında "Maalesef Merkez Bankası gibi devlet de iflas etti" açıklamasında bulundu.

Venezuela: Petrol zengini ülke özellikle 2018'den bu yana derin bir ekonomik bunalıma sürüklendi ve GSYH'sı son 8 yılda yüzde 95 oranında küçüldü. Yoksulluk ise yüzde 95'in üzerinde. 2020 yılını yüzde 2959 enflasyonla kapattı, enflasyon geriliyor.

Sri Lanka: Tarihinin en büyük ekonomik krizi, siyasi krizle birleşince bu yıl insani krize dönüştü. "Ekonomimiz tamamen çöktü" diyen başbakan, uluslararası destek çağrısında bulundu. Mayıs'ta temerrüde düşen ülkede borç krizi yüzünden gıda, yakıt ve ilaç kıtlığı yaşanıyor.

VERGİ VE KESİNTİLER ÜCRETLERİ KEMİRİYOR

Vergi ve kesinti yükü ücretlilerin yükünü artırıyor. Gelir vergisi kesintisi ocak ayına göre 3,7 kat arttı. İlk vergi dilimi yeniden değerlendirme oranı kadar artsaydı 81 bin 689 TL, asgari ücret kadar artsaydı 110 bin TL olabilirdi.

Yüksek enflasyon nedeniyle büyük alım gücü kaybı yaşayan işçilerin, eline geçen net ücretler de artan vergi ve kesinti yükü nedeniyle düşüyor. Ücretliler ağustos ve eylül ayında temmuz ayına göre daha düşük ücret alıyor. Gelir vergisi oranlarının yüksekliği ve vergi tarife dilimlerindeki adaletsizlik nedeniyle işçiler yılın ikinci yarısında giderek çok daha fazla vergi veriyor ve net ücretleri düşüyor.

2021 ve 2022 yıllarında yaşanan yüksek enflasyon nedeniyle çalışanlar çok daha hızlı biçimde ikinci ve üçüncü vergi dilimlerine girmeye başladı. Çalışanlar nisan ve mayıs aylarında ikinci vergi tarife dilimi olan yüzde 20'ye, ağustos ve eylül ayında ise üçüncü tarife dilimi olan yüzde 27'ye girdi ve ciddi kayıplar yaşadı.

DİSK-AR, DİSK'e bağlı sendika üyelerinin bordrolarını dikkate alarak vergi ve kesinti yükünü hesapladı. Yapılan hesaplamada ücretlerin asgari ücret kadar kısmına uygulanan vergi istinasına rağmen net ücretlerde büyük düşüşler yaşandı. Ağustos ayına ait bu bordrolarda işçilerin yüzde 27'lik üçüncü vergi dilime girdiği ve işçilerin toplam kesinti ve vergi yükünün yüzde 30,5 ile yüzde 34,7 arasında değiştiği tespit edildi.

Ocak 2022'de giydirilmiş brüt ücret ve yan ödemeleri (fazla mesai, sosyal ödenekler vb.) toplamı 10 bin TL olan bir çalışanın Temmuz 2022'de brüt giydirilmiş kazancının 15 bin TL olduğu varsayılarak yapılan hesaplamada ocakta 637 TL gelir vergisi öderken bu miktar mayısta 1.062 TL'ye temmuzda 1.725 TL'ye ve eylül'den itibaren ise 2 bin 342 TL'ye çıktı. Böylece eylül'deki gelir vergisi kesintisi ocak ayına göre 3,7 kat arttı.

Vergi Dilimleri Az Artırılıyor

DİSK-AR'ın raporuna göre net ücretlerin ağustos ve eylül aylarından itibaren düşmesinin iki temel nedeni var. Birincisi ücretlilere uygulanan gelir vergisi oranlarının yüksekliği, ikincisi vergi tarife dilimlerinin enflasyon, ücret artışları ve yeniden değerlendirme oranlarından az artırılması.

2006 öncesinde ücret gelirlerine uygulanan vergi oranları diğer gelirlere göre 5'er puan daha düşüktü. 2006 sonrasında ücretlere sağlanan bu 5 puanlık indirim kaldırıldı ve ücret gelirleri de diğer gelirlere aynı oranda vergilenmeye başlandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gelir Dilimleri	Vergi Oranı (%)
32 bin TL'ye kadar	15
70 bin TL'nin 32 bin TL'si için 4 bin 800 TL fazlası	20
170 bin TL'nin 70 bin TL'si için 12 bin 400 TL (ücret gelirlerinde 250 bin TL'nin 70 bin TL'si için 12 bin 400 TL) fazlası	27
880 bin TL'nin 170 bin TL'si için 39 bin 400 TL (ücret gelirlerinde 880 bin TL'nin 250 bin TL'si için 61.000 TL) fazlası	35
880 bin TL'den fazlasının 880 bin TL'si için 287 bin 900 TL (ücret gelirlerinde 880 bin TL'den fazlasının 880 bin TL'si için 281 bin 500 TL) fazlası	40

Vergi tarife dilimleri enflasyon, ücret artışları ve yeniden değerlendirme oranından az artırıldı.

2005 yılında ücret dışı gelirlerin ilk dilimine uygulanan vergi oranı yüzde 20 iken ücretler bundan 5 puan daha düşüktü ve yüzde 15'ti. Gelir İdaresi Başkanlığı verilerine göre 2022'de yüzde 15'lik vergiye tabi ilk gelir vergisi dilimi 32 bin TL olarak saptandı. Asgari ücretin Aralık 2021'de yüzde 50 oranında artması nedeniyle ilk vergi dilimi artışı düşük kaldı. İşçiler hızla ikinci ve üçüncü dilime girdi.

Devletin alacakları için öngördüğü yeniden değerlendirme oranının ilk gelir vergisi dilimi artışının üstünde olması ücretliler aleyhine bir tablo oluşturdu.

2000 yılında 2 bin 500 TL olan ilk vergi dilimi baz olarak kabul edilerek ilk vergi dilimleri yeniden değerlendirme oranına göre artırılsaydı 2022'de ilk vergi dilimi 81 bin 689 TL olarak uygulanmalıydı. Ancak bu yıl ilk vergi dilimi 32 bin TL olarak uygulandı.

2022'de 81 bin TL kazanan bir ücretli halihazırda yüzde 27'lik üçüncü vergi dilimine girerken ilk vergi dilimi yeniden değerlendirme oranı kadar artırılmış olsaydı yüzde 15'lik ilk vergi dilimine girecekti.

İlk Vergi Dilimi 110 Bin TL Olabilirdi

İlk vergi dilimi artışının belirlenmesinin bir diğeri yolu ise asgari ücret artışı. DİSK-AR'a göre pek çok ücretli asgari ücret civarında bir ücretle çalışırken ilk vergi diliminin asgari ücret kadar artırılmaması ücretlerin daha erken yüksek oranlarda vergilendirilmesine yol açıyor. Böylece asgari ücret ile ilk vergi dilimi arasındaki makas açılıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Mevcut ilk vergi
dilimi tutarı

32 BİN TL

Yeniden değerlendirme
oranına göre olması
gereken ilk vergi dilimi tutarı

81 BİN 689 TL

Asgari ücret artışına göre
olması gereken ilk vergi
dilimi tutarı

100 BİN 737 TL

Asgari ücret ile en düşük vergi dilimi artışı arasındaki bu büyük fark sebebiyle asgari ücretliler ve tüm ücretliler daha erkenden daha yüksek vergi dilimine girmeye başladı. Oysa 2000 yılında 2.500 TL olan en düşük vergi dilimi baz alınarak asgari ücret artışı kadar artış yapıldığında 2022’de ilk vergi dilimi 110 bin TL’yi bulacaktı. Böylece 2022’de 32.000 TL olarak uygulanan ilk vergi dilimi ile olması gereken vergi dilimi arasındaki fark 78 bin TL’ye yaklaştı.

İşçinin Yükü Büyüdükçe Büyüyor

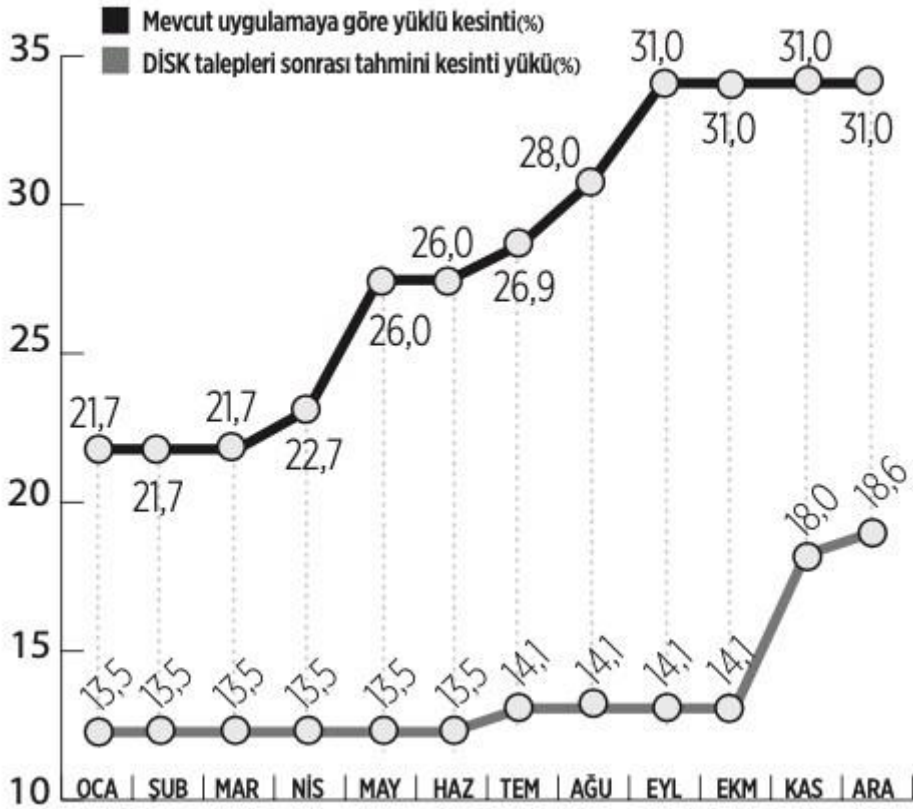
DİSK, işçilerin ücretlerinde gelir vergisi dilimlerinden kaynaklı kayıpların sona erdirilmesi, gelir vergisi oranlarının düşürülerek vergi dilim miktarlarının yükseltilmesi talebiyle İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı önünde basın açıklaması yaptı.

Açıklamaya DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Sekreteri Adnan Serdaroğlu, DİSK Yönetim Kurulu üyeleri Kazım Doğan ve Seyit Aslan ile sendika üyeleri de katıldı.

“Dilim dilim soyuluyoruz” yazılı dövizlerin taşındığı eylemde, “Gelirde adalet, vergide adalet” sloganları atıldı. DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, “Vergi yoluyla bu ülkenin tüm değerlerini üreten işçinin cebinden alınıp sermayeye, şirketlere kaynak aktarılıyor. Bu da yetmiyor, holdinglerin vergileri bir gece yarısı sıfırlanırken işçinin sırtındaki vergi yükü büyüdükçe büyüyor” dedi.

Artan enflasyona dikkat çeken Çerkezoğlu, “Artan vergi yükü ile ücretlerimiz erimeye devam ediyor. Yüksek enflasyon nedeniyle büyük alım gücü kaybı yaşayan işçiler şimdi de vergi dilimleri marifetiyle yoksullaştırılıyor. Çarşıya, pazara, markete her gittiğimizde fiyatlar artıyor, evimize gelen her fatura bir öncekinden yüksek oluyor ama işçilerin artması gereken ücretleri, vergi dilimleri nedeniyle yıl içerisinde düşüyor” diye konuştu.

BİR İŞÇİNİN 2022'DE GELİR VERGİSİ KESİNTİSİ(TL)

Gelir Vergisi İçin Acil Talepler

- Gelir vergisi oranı ücretlilerde yüzde 10'a düşürülmeli
- Vergi tarife dilimleri en az asgari ücret veya yeniden değerlendirilerek artırılmalı
- İşverenlere uygulanan 5 puan SGK prim desteği çalışanlara da uygulanmalı
- Damga vergisi kaldırılmalı

İHRACAT BEKLENTİSİ BAŞ AŞAĞI

Ticaret Bakanlığı'nın, anketine göre de ekonomiye güven giderek azalıyor. 2022 yılının ilk çeyreğinde 'İhracat artacak' diyenlerin oranı yüzde 42,7 olurken üçüncü çeyrekte yüzde 34,2'ye kadar geriledi.

Tam bir yıl önce ilk faiz indirimi ile fitili ateşlenen yeni ekonomi modeline göre kur artınca dış ticaret dengesi fazla verecek, oluşan döviz bolluğu ile enflasyon düşecekti. Gelinen noktada ise enflasyon yüzde 80'i aştı. Dış ticaret açığı ise ağustosta yıllık yüzde 161,8 artışla 11,3 milyar dolara ulaşarak rekor tazeledi.

Uygulanan ekonomi politikaları, ihracatçı konumundaki binlerce firmanın mali yapısını alt üst etti. Ticaret Bakanlığı'nın, "Dış Ticaret Beklenti Anketi" de firmaların iktidarın ekonomi politikalarına olan güveninin giderek azaldığını ortaya koydu.

Ticaret Bakanlığı'nın 2022 yılının Temmuz-Eylül dönemini kapsayan üçüncü çeyreğine yönelik, "Dış Ticaret Beklenti" isimli anketi 779 firmaya gönderildi. Ankete yanıt veren firma sayısı ise 598 oldu. Anket ile sektörün ihracat beklentileri belirlendi.

2022 yılının ilk çeyreğinde yüzde 42,7 olan, "İhracat artacak" diyenlerin oranı ikinci çeyrekte yüzde 40,7'ye, üçüncü çeyrekte ise yüzde 34,2'ye kadar geriledi.

Güven Giderek Azalıyor

Bakanlığın anketi, sektörün ekonomiye olan güveninin giderek azaldığını gözler önüne serdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İhracat beklentilerinin belirlenmesine yönelik ankete, “İhracat azalacak” yanıtını verenlerin oranı ise yüzde 17 olarak gerçekleşti. İhracatın azalacağını düşünenlerin oranı, 2022’nin ikinci çeyreğine oranla 1,2 puan gerileme kaydetti.

Ankette, sektörün Avrupa ülkelerine yönelik ihracat beklentileri de tespit edildi. 2022 yılının ilk çeyreğinde yüzde 39,5 olan, “İhracat artacak” diyenlerin oranı ikinci ve üçüncü çeyrekte sırasıyla yüzde 39,1 ve yüzde 36,3 olarak kayıtlara geçti.

Firmaların Ortadoğu ülkelerine yönelik, “İhracat artacak” beklentisi ise ankete şöyle yansdı:

- ▶ I. çeyrek: Yüzde 24,5
- ▶ II. çeyrek: Yüzde 23,8
- ▶ III. çeyrek: Yüzde 20

3 MİLYON ÇOCUK, KRONİK YETERSİZ BESLENME YAŞIYOR!

20 yıllık AKP iktidarının hatalı ekonomi politikalarının yarattığı kriz, çocukları yetersiz beslenmeye ve açlığa mahkum etti...

Türk-İş’in 2022 yılı Ağustos ayında paylaştığı verilere göre 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 22.442TL, açlık sınırı ise 6.890TL’dir. Asgari ücret’in 5.500TL olduğu düşünüldüğünde, ülkemizde 45 milyon kişi açlık sınırının altında, 35 milyon kişi ise yoksulluk sınırının altında yaşadığını görüyoruz.

Bu tablo, nüfusumuzun neredeyse yarısının açlıkla mücadele ettiğini gösteriyor. Yaşadığımız kriz ortamında haneleri saran ağır yoksulluk nedeniyle, çocuklar da erken yaşta bu yoksulluk döngüsüne giriyor.

Öğrencilerin eğitim giderleri, yüksek enflasyon nedeniyle çok yükseldi. Aileler, çocukların eğitim giderlerini karşılamakta zorlanırken, tam gün eğitim-öğretim yapılan devlet okullarında öğle yemeği verilmediği için, çocuklarına okul kantininden yemek alabilecekleri bir harçlık vermek ya da evden bir beslenme çantası hazırlamak, halihazırda açlık sınırının altında yaşayan milyonlarca aile için mümkün olmuyor. **Milyonlarca dar gelirli aile, çocuklarına evde de sağlıklı beslenme imkanı sağlayamıyor.**

3 milyon çocuk, kronik yetersiz beslenme yaşıyor!

Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı tarafından ve Haziran ayında güncellenen Dünya Yoksulluk Haritası’na göre, Türkiye’de 84.3 milyon nüfusun 14.8 milyonu yeterli gıda tüketemiyor ve her ay onbinlerce vatandaşımız bu listeye ekleniyor.

Türkiye’de 5 yaş altı çocukların yüzde 1.7’si yani yaklaşık 1 milyona yakın çocuk akut yetersiz beslenme yaşıyor; yani, çocuklar ihtiyaç duydukları besinleri alamadığı için gelişmiyor. Çünkü uzmanlara göre, çocuklarımız yeni dokuların yapımı için gereken iyi kalitede protein, vitamin ve mineralleri alamıyor. Yaklaşık 3 milyon çocuk ise kronik yetersiz beslenme yaşıyor.

Çocuklarımızın sağlığı ile ilgili aile hekimleri tarafından yapılan bir araştırma ise, yoksulluğun çocukların sağlığı üzerindeki etkisini kanıtlar nitelikte. 1049 çocuk ile yapılan bir araştırmaya göre, **çocukların dörtte biri çok düşük kilolu.** Hekimlerin çalışmasına göre, lise öğrencilerinin yüzde 13,2’si beslenme eksikliği nedeniyle olması gereken kilonun altında. Bu oran ilkokulda yüzde 14,9’a, ortaokulda ise yüzde 19,8’e yükseliyor.

Çocuklarda kansızlık görülme sıklığı ise ilkokula gidenlerde yüzde 87, ortaokula gidenlerde yüzde 74,2, liseye gidenlerde ise yüzde 64,2. Aynı çalışmanın sonuçlarına göre, **ülkede kız çocuklarının yüzde 85,2’si, erkek çocuklarının ise yüzde 68,6’sı kansızlıkla mücadele ediyor.** Yani beslenme yetersizliği önemli sağlık sorunlarını da beraberinde getiriyor; aynı zamanda çocukların öğrenme ve başarısı üzerinde de olumsuz etki yaratıyor.

Öğretmenlerin yüzde 97,5’i öğrencilerin dengeli ve düzenli beslendiklerini düşünmüyor!

Eğitim-İş Bursa Şubesi tarafından yapılan “Öğrencilerde Sağlıklı Beslenme Düzeyi Araştırması” **Bursa’da 17 ilçedeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki resmi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler ile gerçekleştirilmiş, toplam 2167 öğretmenin inceleme, gözlem ve tespitlerinin derlenmesi ile raporlaştırılmıştır.**

Araştırmaya katılan öğretmenler, sorumlu oldukları öğrencilerin **yalnızca yüzde 9,95’inin her gün düzenli olarak (evde veya okulda) süt içtiklerini** belirtmişlerdir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Araştırmaya katılan öğretmenlerden yüzde 97,5'i öğrencilerin dengeli ve düzenli beslendiklerini düşünmediğini, yüzde 2,5'i ise öğrencilerin sağlıklı ve dengeli beslendiğini düşündüğünü belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, sorumlu oldukları öğrencilerin yüzde 31'inin evde kahvaltı yaptığını, yüzde 44'ünün okulda beslenme çantası ya da kantin yoluyla kahvaltı yaptığını, yüzde 25'inin ise herhangi bir yolla kahvaltı yapmadığını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, sorumlu oldukları öğrencilerin yüzde 12,5'inin her gün düzenli olarak (evde veya okulda) yumurta yediklerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, öğrencilerin beslenme çantası ya da kantin yoluyla aldıkları gıdaların **yüzde 6,7'sinin besleyici gıdalar** (süt, meyve, sebze vb.) olduğunu, yüzde 93,3'ünün de unlu mamuller (simit, poğaç, tost vb.) olduğunu bildirmişlerdir.

Mayıs 2022'de yapılan bu araştırmanın ardından geçen sürede ülkemizde artan ekonomik kriz ve yoksulluk nedeniyle, bu tablonun çok daha kötüye gittiğini söylemek mümkün!

Eğitim Sen ise "2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Başında Eğitimin ve Okulların Durumu" başlıklı raporunda, Türkiye'de çok sayıda öğrencinin okula kahvaltı yapmadan gittiğini, birçok öğrencinin okulda yemek yemeden günü tamamladığı ve eve döndüğünü belirtiyor; bir an önce okullarda kamunun öğle yemeği hizmeti sunması çağrısında bulunuyor.

Çocuklarımız Ailelerinin İtildiği Yoksulluk Nedeniyle Sağlıklarını Yitiriyor!

Çocuklarımız ailelerinin itildiği yoksulluk nedeniyle sağlıklarını yitiriyor. **Ülkemizde yoksul fertlerin yaklaşık yüzde 45'ini çocuklar oluşturuyor ve ne yazık ki Türkiye'de çalışan çocukların, çalışma nedenlerinin başında yoksulluk geliyor.** Bugün Türkiye'de neredeyse 250 bin çocuk, istihdamda olduğu için eğitimine devam edemiyor.

Bu ülkede yüzbinlerce çocuk okulda olması gereken yaşta ailesinin yoksulluğu nedeniyle çalışmak zorunda kalıyor ve hatta arkadaşlarıyla oyunlar oynayamamak yerine çalıştıkları iş yerlerinde hayatını kaybediyor...

Bu gerçek acilen görülmeli ve çocuklarımızın sağlıklı büyüyeceği bir ortam yaratılmalıdır. Ülkemizin sağlıklı bir geleceğe sahip olması buna bağlıdır. Türkiye'de uygulamadaki yanlışların en başında, çocukların üstün yararının değil çocukla ve gençlerle ilgili alınan tüm kararların merkezinde sadece gelecek nesilleri şekillendiren ideolojik çıkarların var olması geliyor.

Çocuklara yapılacak olan sosyal yatırımlar kısa vadede daha sağlıklı ve donanımlı bir kuşak yaratacak, uzun vadede ise toplumsal eşitsizliklerin azalması, ekonomik büyümenin gerçekleştirilmesi, suç oranlarının düşürülmesi ve toplumsal barış ortamının sağlanması gibi çok önemli katkılar sağlayacaktır. Çocuklar ile ilgili izlenen politikalarda bu gerçek unutulmamalıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi İktidarında Hiçbir Çocuk Yatağa Aç Girmeyecek!

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında, öğrencilerin dengeli ve sağlıklı beslenmeleri amacıyla su ve öğle yemekleri ücretsiz olarak MEB tarafından karşılanacaktır. İhtiyaç sahibi öğrencilerin kırtasiye, çanta, kıyafet ve hatta servis ihtiyaçları ücretsiz olacaktır.

Aile Destekleri Sigortası kapsamındaki ailelerin tüm harcamaları karşılanarak eğitimde fırsat eşitliği sağlanacaktır. **Okula giden çocuklarına, eğitim kademesine göre belirlenmiş miktarlarda destekler sunulacaktır.** Bu ailelerin 3-6 yaş aralığındaki çocukları için kreşler ücretsiz olacaktır. Bu ailelerin ilkökul, ortaokul, lise ve üniversiteye giden öğrencilerine burs verilecek. Ücretsiz yurt olanağı sağlanacak, **çocukların okullarında ücretsiz kahvaltı yapabilmeleri, öğle yemeği yiyebilmeleri sağlanacaktır.**

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecektir!

YOKSULLUK ÇARKI ÇOCUKLARI SARDI

20 yıldır tek başına ülkeyi yöneten iktidarın yoksulluğu önlenemez hale getiren politikaları, en çok çocukları etkiledi. 'Ailesinin yanında bakımı sağlanamayan' çocuk sayısı 2022'nin henüz ilk yarısında 147 bine ulaştı.

Ailesinin yanında temel ihtiyaçları karşılanamayan ve ailesinden koparılmaya riski bulunan çocuk sayısındaki dramatik artış, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Ocak-Haziran 2022 dönemi verileri ile ortaya konuldu. Türkiye'yi 20 yıldır tek başına yöneten AKP'nin politikalarının yarattığı yoksulluk, en çok da çocukları vurdu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Hemen her yıl yüz binlerce çocuk ailesinden alınma riski ile karşı karşıya kalırken Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) hizmetlerinden yararlandırılan çocuk sayısındaki artış, yoksulluğun dramatik etkisini bir kez daha gözler önüne serdi.

İtiraf Niteliğinde Öngörü

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın verilerine göre, 2020 yılında 129 bin 422 olan ailesinin yanında bakımı sağlanamayan çocuk sayısı, 2021 yılında 141 bin 275'e yükseldi. Bakanlık 2022 yılının tamamında SED hizmetinden yararlandırılacak çocuk sayısını 145 bin olarak öngörse de yılın ilk yarısına yönelik veriler SED hizmetine yönelik öngörülerin aşıldığını açığa çıkardı. Buna göre, 2022 yılının henüz ilk yarısında 147 bin 456 çocuk SED hizmetinden yararlandırıldı. Ocak-Haziran 2022 döneminde SED kapsamında toplam 1 milyar 180 milyon 19 bin TL ödenek kullanıldı. Bakanlığın 2023 ve 2024 yıllarına dair öngörülerini de yoksulluğun itirafı niteliğinde. 2023 ve 2024'te SED hizmetinden yararlandırılması planlanan çocuk sayısının sırasıyla 150 bin ve 155 bin olacağı öngörülmüyor.

Ailesinin yanında bakımı sağlanamayan çocuk sayısı

2020	2021
129.422	141.275
2022*	2023**
147.456	150.000
2024**	
155.000	

*Ocak-Haziran
**Bakanlığın öngörüsü

SED Projesi Nedir?

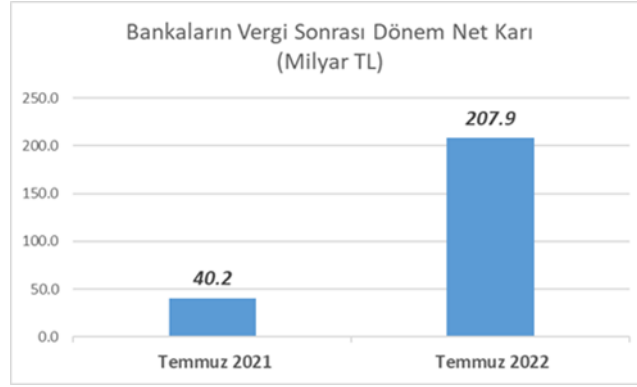
Bakanlık, Sosyal ve Ekonomik Destek Projesi'ni (SED), şu ifadelerle tanımlıyor: "Çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamayan ve yaşamlarını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken ailelerin, kendi kendine yeterli hale gelinceye kadar çocuklarının bakımı ve desteklenmesi amacıyla geçici bir süre verilen ekonomik destekler ile ve psiko-sosyal destek sistemidir."

BORSAYI MİLLETİN SOYULDUĞU BİR GAZİNOYA ÇEVİRDİLER

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati borsadaki yükselişle övünürken manipülatörlerin ekmeğine yağ sürdü. Borsa İstanbul'u milletın soyulduğu bir gazinoya çevirdiler. Borsadaki manipülasyonlara sadece seyirci kalmadılar, bir de manipülasyonlara su taşdılar.

Faiz Sebep Safsatası Bankalara Yaradı

"Faiz sebep, enflasyon sonuç" safsatası en çok kime yaradı? Elbette faiz lobilerine ve yandaş batık-zombi şirketlere. Milletın parası, tasarrufları pul edilirken bankalar ve batık yandaş şirketler abat edildi. Bankaların karı son bir yılda 5'e katlandı. Geçtiğimiz yılın Temmuz'unda 40,2 milyar TL olan bankaların net karı, bu yılın aynı ayında 207,9 milyar TL'ye çıktı.

Milletten Aldı Lobileri Abat Etti

Yüksek enflasyon sadece milletin satın alma gücünü ezmekle kalmadı. Az sayıda tasarruf sahibinin dışından tırnağından artırdığını da ezdi geçti. Konut alabilen konuta koştu. Konut fiyatları uçtu. Milletimizin ev alma hayalini bile çaldılar.

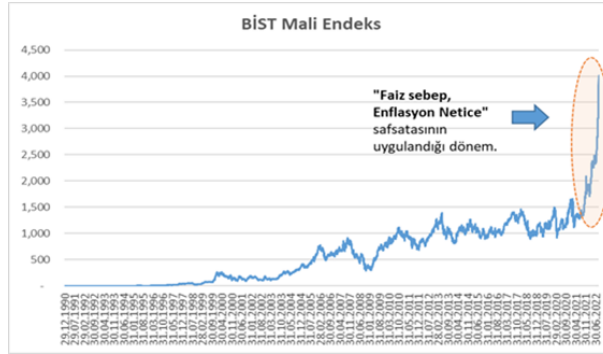
Tablo: Yatırım Araçlarının Dönemsel Reel Getiri Oranları (Yıllık)

	Y.İ.ÜFE	TÜFE
Mevduat Faizi	-52.3	-35.5
BİST-100	-16.9	12.5
Amerikan Doları	-12.8	18.0
Euro	-24.9	1.6
Altın(Külçe)	-13.5	17.0
Devlet iç Borçlanma Senetleri	-48.5	-30.3
Konut Fiyatları(*)	11.9	52.4

Kaynak: TÜİK, TCMB

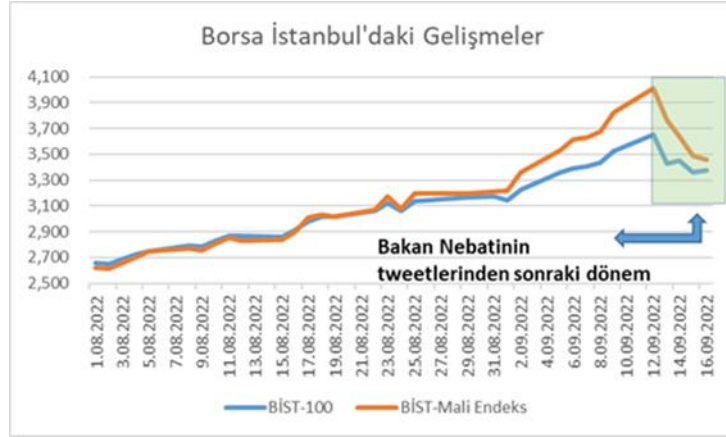
(*) Konut Fiyatları Temmuz, diğer veriler Ağustos 2022 itibarıyla.

Milletin elindeki avucundakine göz diken bu yönetim, millettten aldı, yandaşlarını ve faiz lobilerini abat etti. Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir servet transferine imza attı. Milletın alın terini, emeğini yılların çabasını bile isteye enflasyona ezdirdi.

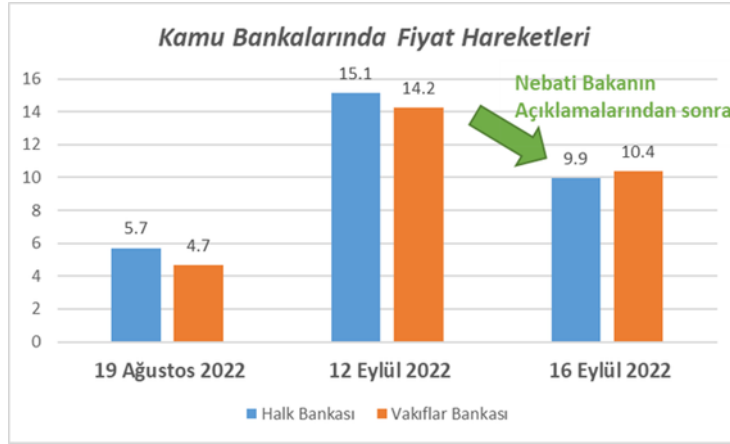

Borsayı Milletın Soyulduğu Bir Gazinoya Çevirdiler

Hatalı ekonomi politikalarıyla milletin tasarruflarını enflasyona ezdirenler bununla da kalmadı. Borsa İstanbul'u milletin soyulduğu bir gazinoya çevirdiler. Borsadaki manipölasyonlara sadece seyirci kalmadılar, bir de manipölasyonlara su taşıdılar. Bizzat Nebati Bakan, Borsadaki yükselişle övünürken, küçük yatırımcılara kâğıt boşaltmak isteyen manipölatörlerin ekmeğine yağ sürdü. Bakan, Bakanlığını bıraktı. Fon yöneticiliğine soyundu. 11 Eylül'de attığı tweetlerden hemen sonra, Borsa tepetaklak aşağıya gitmeye başladı.

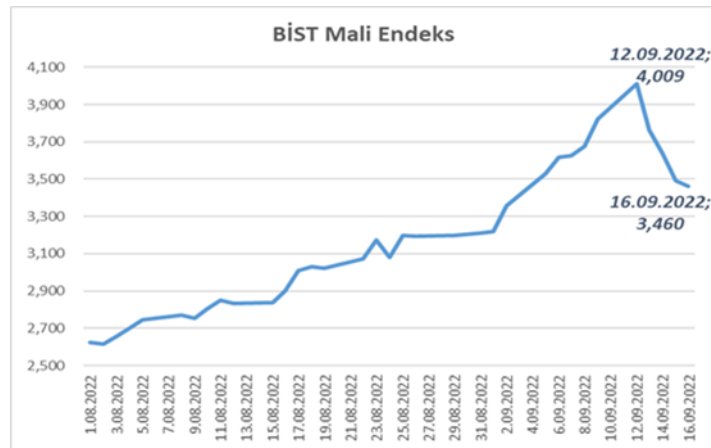

Özellikle bazı kamu bankalarının hisselerindeki fiyat hareketleri anormal ötesi. Peki bu bankalar kiminle ilgili? Elbette Nebati Bakan ile. Nebati Bakanın küçük yatırımcıya “Borsaya gel gel” yapmasının hemen ardından, bu hisselerde yüzde 34’e varan kayıplar yaşandı

Küçük Yatırımcı Silkelendi, Yanlarına Kar Kalmayacak

Son bir ayda özellikle kamu bankaları ve mali endeks özelinde Borsa İstanbul’da yaşananlar çok büyük bir skandaldır. Tasarruflarını yüksek enflasyondan korumak için çaresizce adres arayan küçük yatırımcılar bir kez daha silkelenmiştir.

Küçük yatırımcıları korumakla görevli Sermaye Piyasası Kurulu, millet silkelenirken ne yapmıştır? Hiç. Ne yazık ki tuzun koktuğu günlerden geçiyoruz. Ama artık az kaldı. Başta Borsa İstanbul’da küçük yatırımcıları silkeleyen ve himaye gören bu manipülasyonlar ciddi bir soruşturmadan geçecek. Yapılanlar kimsenin yanına kar kalmayacak.

THE 'EKONOMİST'

Ülkenin ekonomik durumuna ilişkin açıklamalarda bulunan Erdoğan, kendisini tekrar 'ekonomist' olarak tanıttı. Veriler Erdoğan'ın "Ekonomistim" dediği ilk günden bu yana ülkedeki krizin büyümeye devam ettiğini gösterdi.

Ülkedeki ekonomik tahribatın giderek artarken, AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan Birleşmiş Milletlerin (BM) 77'inci genel kurulu için gittiği ABD'de, Türkiye'de ekonomik bir tehlike olmadığını iddia etti.

Son zamanlarda birçok kez 'ekonomist' olduğunu ifade eden Erdoğan, bu söylemini bir kez daha yineledi. ABD merkezli PBS kanalına konuşan Erdoğan, Türkiye'de sorun olmadığını belirterek "Enflasyon aşılabilir bir ekonomik tehlike değildir. Ben ekonomistim. Şu anda yüzde 8, yüzde 9 enflasyonun bile tehdit ettiği ülkeler var. Bizde yüzde 80 var..." dedi.

Enflasyonun ülke tarihinin en yüksek rakamlarına ulaştığı şu günlerde Erdoğan'ın açıklamaları, ülkenin gerçekleriyle bir kez daha çelişti. İşsizlik oranlarından, yurttaşın borçlarına kadar birçok veri Erdoğan'ın açıklamalarının popülist söylemlerden öteye gitmediğini gösterdi.

Rakamlar Pik Yaptı

2022'nin güncel verileri şu şekilde seyretti:

Dolar Kuru: Dolar kuru şu anda 18,30 TL'nin üstünde seyretmeye devam ediyor. 2023 yılı ortalama dolar kuru ise 21,52 olarak tahmin ediliyor.

Enflasyon: Eylül ayının başında açıklanan ülke tarihinin en büyük enflasyon rakamı ise şu anda yüzde 80,21.

İşsizlik: DİSK-AR'a göre reel işsiz sayısı 8 milyon 500 bin kişi.

Borç: Tarihin bir başka en yüksek seviyelerini gören toplam kredi borcu ise şu anda 1 milyar 320 milyon 813 bin TL.

Veriler Tersini Söyledi

Ülkenin Cumhurbaşkanı ise bu rakamlara yönelik açıklama yapmaktan kaçınıyor. Özellikle 2018 yılında gerçekleştirdiği ilk 'ekonomist' gafından bu yana ülke tepetaklak uçurumdan düşmeye devam ediyor.

Erdoğan'ın 2018 yılından bu yana dikkat çeken 'ekonomist' söylemleri ve ülkedeki vahim tabloyu oluşturan verilerden bazıları ise şöyle:

2018: Erdoğan ilk olarak kendisinin 'ekonomist' olduğunu partisinin Antalya'daki mitinginde iddia etti. Muhalefetin ekonomiye dayalı eleştirilerine cevap veren Erdoğan, "Ben ekonomistim. Anlamaz bunlar büyümekten. Bu köprüler, yapıyor, yollar yapıyor işte bütün bunlar o büyümenin size verdiği güçle yapıyor. İşverenlerimize ve sigortalılarımıza toplamda 3,7 katrilyon liralık teşvik verdik, işte büyüme budur" dedi. Ancak 2018'in sonunda ortaya çıkan veriler günümüzde oluşacak tahribatın bir habercisi niteliğindeydi.

Dolar Kuru: 2018'e girilirken 3,8 olan dolar kuru, 2019'un ilk gününe 5,29 TL seviyesinde başladı. Dolar kurunda bir yılda yüzde 39,2'lik bir artış gerçekleşti.

Enflasyon: TÜİK rakamlarına göre 2017'de yüzde 11,92 olan enflasyon yüzde 20,3 oldu. Türkiye, 2002'den bu yana ilk kez yılı yüzde 20'nin üzerinde enflasyonla bitirdi. Bir yılda enflasyon yüzde 70 arttı.

İşsizlik: TÜİK verilerine göre yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılında bir önceki yıla göre 83 bin kişi artarak 3 milyon 537 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,1 puanlık artışla yüzde 11 seviyesinde gerçekleşti. DİSK-AR ise gerçek işsizlik rakamlarını veren geniş tanımlı işsiz sayısını 6 milyon 18 bin kişi olarak verdi. 2017'de ise bu rakam 5 milyon 981 bin kişiydi.

Borç: 2018'in başında 536 milyon 828 bin TL olan yurttaşın toplam kredi borcu 2019'un başında 611 milyon 189 bin TL'ye çıktı.

2020: Tarihler aralık 2020'yi gösterirken Erdoğan'dan bir başka ekonomik gafı daha geldi. Basın mensupları tarafından Covid aşısı ile ilgili bir soruyu cevaplayan Erdoğan, "Değerli arkadaşlar ben bir tıp mensubu değilim. Benim alanım ekonomi" dedi.

Dolar Kuru: Dolar kuru, 2020 yılını 7,43 TL seviyesinde tamamladı. Bir önceki yıla göre dolarda yüzde 40,45'lik bir artış gözlemlendi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Enflasyon: Enflasyon oranı 2020’de 20,3’ten 14,60’a indi. Ancak son 2 yıldaki enflasyon artışı bunun suni bir düşüş olduğunu gösterdi.

İşsizlik: Enflasyonun bu dönem düşmesi işsizlik rakamlarına da etki etti. TÜİK’e göre işsiz sayısı 2020 yılında bir önceki yıla göre 408 bin kişi azalarak 4 milyon 61 bin kişi oldu. DİSK-AR ise geniş tanımlı işsiz sayısını 5 milyon 981 bin olduğunu açıkladı.

Borç: Enflasyon ve işsizlik rakamları düşse bile yurttaşın borcunu ödemekte zorlanmaya devam ettiği görüldü. 2019’da 611 milyon 189 bin TL olan toplam borç, 2020’de 852 milyon 343 bin TL’ye çıktı.

2021: Covid-19 yasakları ve ekonomik tahribatın etkisiyle krizin iyiden iyiye büyüdüğü 2021 yılında da Erdoğan “Ben ekonomistim” söylemini yineledi. Erdoğan, Batman’da Şehit Şenay Aybüke Yalçın İl Halk Kütüphanesi’nde gerçekleştirdiği gençlerle buluşma programında “Ben ekonomistim, siz ne kadar kaynak oluşturursanız, devletin kasasından da bir kuruş çıkmaz, yaptığımız bu ama Bay Kemal’in kafası bu işlere basmaz, anlamaz bu işlerden” açıklamasında bulundu.

Dolar Kuru: 2021 yılının başında 7,36 TL ile işlem gören dolar kuru 2021’in sonunda 13,32’ye kadar yükseldi. Bir önceki yıla göre dolardaki artış yüzde 80’e ulaştı.

Enflasyon: Bir önceki yıl yüzde 14,60 olan enflasyon oranı, 2021’de 36,08’e yükseldi. Enflasyon oranında yüzde 147’lik bir artış yaşandı.

İşsizlik: Ekonomik krizin iyice büyüdüğü 2021 yılında geniş tanımlı işsiz sayısında da büyük bir artış yaşandı. Her ne kadar TÜİK işsizlik oranını yüzde yüzde 0,2 azaldığını açıklasa da, DİSK-AR geniş tanımlı işsiz sayısının 5 milyon 981 binden 8 milyon 281 bine yükseldiğini açıkladı.

Borç: Yurttaşın borcu 2021’de de diğer rakamlarla birlikte artışa devam etti. 2021’de toplam kredi borcu 1 milyar 25 milyon 627 bin TL’ye çıktı.

İLK ‘EKONOMİSTİM’ (2018)	SON ‘EKONOMİSTİM’ (2022)
Dolar Kuru 5,29 TL	Dolar Kuru 18,31 TL
Enflasyon %20,3	Enflasyon %80,21
İşsizlik 6,18 milyon	İşsizlik 8,415 milyon
Yurttaşın Borcu 611,2 milyon TL	Yurttaşın Borcu 1,3 milyar TL
YÜZDE ARTIŞI	
Dolar Kuru %246	Enflasyon %295
İşsizlik %40	Borç %116

CENGİZ’E 11 YILDA MİLYARLAR AKTI

Cengiz İnşaat, 11 yılda 19,7 milyar TL’lik toplam 34 kamu ihalesi aldı. Kamudan en fazla ihale alan şirketlerden olan Cengiz’in tek başına ve iş ortaklığı yoluyla aldığı ihalelerin yalnızca ikisinde açık ihale yöntemi kullanıldı.

Kamuoyunda “Beşli çete” olarak adlandırılan şirketlerden Cengiz Holding’e son 11 yılda milyarlık ihaleler yağdı. Cengiz İnşaat’ın 2011-2022 döneminde kamudan aldığı ihaleleri inceleyen CHP milletvekili Murat Emir’in

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

çalışmasına göre şirketin kamudan aldığı 19 milyar 717 milyon TL maliyetli 34 dev ihaleden yalnızca ikisinde açık ihale yöntemi kullanıldı.

Halka küfür eden işinsanı Mehmet Cengiz'in başında olduğu Cengiz Holding bünyesindeki, Cengiz İnşaat kamudan en fazla ihale alan beş şirket arasında yer alıyor. Emir, Cengiz'in bu ihalelerin 17'sini tek başına üstlendiğini, 17 ihalede ise iş ortaklığına başvurduğunu kaydetti.

Emir, dev kamu ihaleleri ve çevre felaketlerine yol açan projeleri ile tartışılan Cengiz İnşaat'ın aldığı ihalelerin büyük bölümünün, "pazarlık" yöntemi ile gerçekleştirildiğini vurguladı. İktidarın kamu ihaleleri ile şirketlere sermaye transferi gerçekleştirdiğini savunan Emir, "Tepki gösterince, 'CHP projelere karşı çıkıyor' diyorlar. Aslında onlar da çok iyi biliyor ki bizler projelere değil, vatandaşlarımızın parasının bir avuç müteahhide aktarılmasına karşıyız" diye konuştu.

Emir'in açıkladığı veriye göre, Cengiz İnşaat'ın tek başına ya da iş ortaklığı ile üstlendiği 34 kamu ihalesinden 16'sı, pazarlık yöntemi ile gerçekleştirildi. Pazarlık yöntemi ile gerçekleştirilen ihalelerin toplam sözleşme bedeli ise 7,7 milyar TL oldu. Emir, bu ihalelerde kamu lehine indirim oranının yüzde 18 olarak hesaplandığını söyledi.

Yalnızca İki İhale Açık

Emir, Cengiz'in aldığı 16 ihalenin ise "Belli istekliler arasında" yöntemiyle gerçekleştirildiğini kaydetti. Belli istekliler arasında gerçekleştirilen ihalelerin maliyetinin ise 11,3 milyar TL olduğu bildirildi. Verilere göre, Cengiz'in yüklenicisi ya da yüklenicileri arasında olduğu 34 ihaleden yalnızca ikisinde açık ihale yöntemi kullanıldı.

Zenginleştiriliyorlar

Emir, şu değerlendirmelerde bulundu: "AKP, iktidarı boyunca bir halkı yoksullaştırırken kendisine yakın olan kesimi zenginleştirdi. Kamu ihaleleri, iktidarın makbul gördüğü kişi ve kişilere para aktarma aracı olarak kullanıldı. İhale verilerini ortaya koyduk ve gördük ki Cengiz İnşaat'a verilen ihalelerden yalnızca ikisinde açık ihale yöntemi kullanılmış. Kalan 32 ihale ise rekabetin kısıtlı olduğu ihale yöntemleri ile gerçekleştirilmiş."

AKP'Lİ ÇORUM BELEDİYESİ, 51 MİLYON TL'YE GÜREŞ EĞİTİM MERKEZİ KURACAK

450 milyon TL borcu bulunan AKP'li Çorum Belediyesi 51 milyon TL harcayıp Güreş Eğitim Merkezi kuracak.

Sayıştay raporlarına göre 2020 yılında 450 milyon lira borcu bulunan ve borçlanma konusunda Sayıştay Başkanlığı'ndan uyarılar alan AKP'li Çorum Belediyesi, yeni bir harcamayla gündeme geldi.

Borç batağında olan Çorum Belediyesi 18 Ağustos 2022'de ihaleye çıkarak güreş eğitim merkezi inşa edeceğini duyurdu. 9 Eylül 2022'de merkez için 51 milyon 650 bin TL'lik sözleşme imzalandı.

150 Seyircili Tribün

6 dönüm alana 480 günde inşa edilecek merkezde hizmet binası, ofis, 66 yatak kapasiteli 22 odası, spor salonu, 150 kişilik tribün, etüd ve dinlenme odaları, ıslak hacimler, sığınak ve yemekhane olacağı belirtildi. Merkez için, üniversite öğrencilerine yurt yapmadığı gerekçesiyle eleştirilen Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Spor Toto Teşkilat Başkanlığı'nın 45 milyon TL hibe ettiği açıklandı. Belediye son olarak aralarında çorbacı başı, mehter başı, zilzen, nakkarezen, davulzen, boruzen kıyafetleri ile davul, zurna ve kös kılıfı gibi ürünlerin olduğu mehteran takımı almış, 193 bin 220 TL ödemişti.

'ORGANİZE' İŞLER

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin organizasyon ihalelerini toplayan AKP'li Meriç, bu kez başka bir şirket aracılığıyla 702 bin TL'lik sözleşme imzaladı.

AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin organizasyon ihalelerini kurucusu olduğu GES Ajans aracılığıyla toplayan AKP'li Gökhan Meriç'in, bu kez de kurucusu olduğu bir başka şirket aracılığıyla belediyeden ihale aldığı ortaya çıktı. Belediyenin, "Çocuk Festivali" ihalesini 702 bin TL'ye alan AKP eski il yöneticisi Meriç'in Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nden aldığı ihalelerin toplamının 5,2 milyon TL'ye ulaştığı belirlendi.

Türkiye'nin en borçlu belediyesi olan ve 17 yıldır AKP'li başkanlarca yönetilen Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin tartışmalı ihalelerine bir yenisini daha ekledi. AKP'li Tahir Büyükkakın idaresindeki belediyenin, "Çocuk Festivali" ihalesinin, uzun yıllar AKP Kocaeli İl Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapan Gökhan Meriç'e verildiği öğrenildi.

Yöntem Yine Pazarlık

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, 3 Ağustos'ta, "Çocuk Festivali Hizmeti" başlıklı ihale açtı. Kamu ihalelerini, "Belirli kişilere vermek" amacıyla kullandığı gerekçesiyle eleştirilen pazarlık yöntemiyle gerçekleştirilen ihaleye iki şirket teklif verdi. Belediyenin 706 bin TL yaklaşık maliyet hesabı çıkardığı ihalenin sözleşmesi 702 bin 500 TL karşılığında Güzel Sanatlar Tanıtım Organizasyon Reklam İnşaat Sanayi isimli şirket ile imzalandı.

669 bin TL

TRABZON TANITIM GÜNLERİ

612 bin TL

ORGANİZASYON HİZMETİ

318 bin TL

SAHNE, DEKOR, SES
SİSTEMİ KURULUMU

702 bin TL

TANITIM GÜNLERİ
ORGANİZASYONU

398 bin TL

MUHTELİF KÜLTÜREL
ORGANİZASYONLAR

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İhalelerin Gediklisi

Şirketin ticari sicil kayıtları, çarpıcı bir gerçeği ortaya koydu. Belediyenin 702 bin 500 TL'lik çocuk festivali ihalesini alan şirketin sahibinin, AKP'li Gökhan Meriç olduğu anlaşıldı. Meriç'in daha önce, yine kurucusu olduğu bir başka şirket aracılığıyla belediyeden çok sayıda organizasyon ihalesi aldığı tespit edildi.

Sermayesi Katlandı

Meriç'in Güzel Sanatlar Tanıtım Organizasyon şirketinin sermayesinde yaşanan artış da dikkati çekti. 2011 yılında 50 bin TL sermaye ile kurulan şirketin sermayesi 2022 yılı itibarıyla 1 milyon TL'ye fırladı. Şirket sermayesinde 10 yılda yaşanan artış yüzde bin 900 oldu.

294 MİLYONLUK İNŞAAT İHALESİ AKP'Lİ YÖNETİCİNİN AİLE ŞİRKETİNE GİTTİ

İstanbul'da AKP'li Başakşehir Belediyesi'nin 294.5 milyonluk inşaat ihalesi, AKP'li ilçe yöneticisinin aile şirketine gitti. İhale, yaklaşık maliyetin üzerinde bir bedelle Trabzonlu Özderya Ailesi'ne ait Makro Yol A.Ş'nin oldu.

980 milyon TL'lik 2022 yılı bütçesi açık veren ve yılın ortasında yaklaşık 3 milyar TL'ye çıkararak ve sık sık arsa satışları ile gündeme gelen AKP'li Başakşehir Belediyesi, 6 Temmuz 2022 günü "Güvercintepe Kapalı Pazar Yeri ve Katlı Otopark" yapımı için ihaleye çıktı.

21 Milyon TL Daha Fazla Teklif Verdi

Belediye, ihalenin yaklaşık maliyetini 273 milyon 392 bin 726 TL olarak hesapladı. İhale, yaklaşık maliyetin üstüne çıkarak 21 milyon TL daha fazla teklif veren Makro Yol Yapı Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'ne verildi.

Şirket ile belediye arasında 19 Eylül günü 294 milyon 500 bin liralık sözleşme imzalandı. 33 bin 800 metrekairelik inşaatın 700 günde tamamlanması planlanıyor.

AKP İlçe Başkan Yardımcısı

Makro Yol A.Ş'nin sahipleri Trabzonlu Selim Özderya, Dursun Ali Özderya ve Mustafa Özderya. Şirketin Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olan Dursun Ali Özderya, AKP Trabzon Ortahisar İlçe Başkanlığı'nda ekonomi işleri başkanı ve ilçe başkan yardımcısı.

Şirket, Başakşehir Belediyesi'nden daha önce de yüksek bedelli inşaat ihaleleri aldı. Geçtiğimiz aylarda düzenlenen 239.9 milyon liralık "Başakşehir Genelinde Yol ve Çeşitli Sanat Yapıları Yapılması" ihalesini, 2021 yılında düzenlenen 57 milyon liralık yol inşaatı ihalesini Makro Yol şirketi kazanmıştı. Aile şirketi, Türkiye genelinde kamu tarafından açılan bir çok inşaat ihalesini de alıyor.

MİLYONLUK İHALELER İLE AKP'LİYİ 'İHYA' ETTİLER!

Borç batağındaki Başakşehir Belediyesi, 294 milyon 500 bin TL'ye 'pazar yeri' yaptıracak. İhale ise yabancıya gitmedi, işi AKP'li Özderya'nın şirketi kaptı. CHP'li Kayabaşı, "Belediye, ihale cenneti haline geldi" dedi.

AKP'nin yönetimindeki belediyelerin tartışmalı harcamalarına her gün bir yenisi ekleniyor. Borç batağındaki AKP'li İstanbul Başakşehir Belediyesi, kapalı pazar yeri ve katlı otopark yapılması için tam 294 milyon 500 bin TL harcayacak.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Başakşehir Belediyesi'ne bağlı Fen İşleri Müdürlüğü, 7 Haziran'da "Güvercintepe Kapalı Pazar Yeri ve Katlı Otopark Yapılması" işi için ihaleye çıktı. AKP'li belediye, inşaatın 'yaklaşık maliyeti'ni 273 milyon 392 bin TL olarak belirledi. Ancak ihale, 294 milyon 500 bin TL'lik teklifle, 'Makro Yol Yapı Sanayi' isimli şirkete gitti. AKP'li Yasin Kartoğlu yönetimindeki idare ile şirket arasında 19 Eylül'de sözleşme imzalandı.

2004 yılında kurulan ve merkezi Esenler'de bulunan Makro Yol Yapı şirketi, Selim Özderya, Dursun Ali Özderya ve Mustafa Özderya'ya ait. Şirketin Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Selim Özderya, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı'nı ise Dursun Ali Özderya yapıyor. Aynı zamanda Dursun Ali Özderya, AKP Trabzon Ortahisar İlçe yönetiminde yer alıyor. İlçe Başkan Yardımcısı olan Özderya, Ekonomi İşleri Başkanlığı görevini yürütüyor.

Başakşehir Belediye Meclisi'nin CHP'li üyesi Beyzade Kayabaşı, BirGün'e yaptığı açıklamada, ihalelerin yandaş firmalara verildiğine dikkat çekerek bu duruma tepki gösterdi. Kayabaşı, "Belediye, AKP'li iş insanları, yöneticileri ve bürokratları için ihale cenneti haline geldi" dedi. CHP'li Meclis üyesi, sözlerini şöyle sürdürdü:

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

“Başakşehir Belediyesi’nin aldığı bütçe, daha önceki yılların neredeyse üç- dört katı... Son dönemde bu parayı sonuna kadar tüketmek için bol keseden yandaş firmalara ihale dağıtıyorlar. 3 milyar 410 milyon TL gibi devasa bütçe, iştah kabartıyor. Bu firma, daha önce de belediyeden yol yapım ihaleleri almıştı. İhalelere bir iki firmanın dışında katılım sağlanamıyor. Son süreçte ihalelerin tamamı ya AKP’li bürokratlara gidiyor ya da önceki yıllarda yönetimde yer alan isimlere... Mesela belediye, AKP Milletvekili Vahit Kiler’in şirketinden araç kiraladı. Bir de AKP Gençlik Kolları üyesine milyonluk ihaleler verildi. Bu harcama da AKP’lilere giden 3’üncü ihale... Neredeyse AKP’lilerin dışında ihale alan bir firmaya rastlanılmıyor. Sayıştay da 2018’den beri Başakşehir Belediyesi’ni ve Yasin Kartoğlu’nu denetlemedi. Böyle bir dönem yaşıyoruz ve raporlar hâlâ açıklanmadı.”

İştah Kabartan Bütçe

Borç batağında olduğu bilinen Başakşehir Belediyesi, hem milyonlarca lira değerinde kıymetli arazilerini satışa çıkarmış hem de belediye meclisinden borçlanmak için yetki almıştı. Bu yılki bütçesi 980 milyon TL ek bütçesi olan idare, ek bütçe teklifi hazırlayarak haziran ayında Meclis’e sunmuştu. Başkan Kartoğlu’nun imzasının yer aldığı teklifte bütçenin yaklaşık 3 milyar TL’ye yükseltileceği kaydedilmişti. Ek bütçe için belediyenin bu yıl 2 milyar 146 milyon TL değerinde arsa satacağı bildirilmişti.

2 Milyar TL’lik 70 İhale Almış

Makro Yol Yapı isimli şirket, kamu kurumları ve yerel yönetimlerin çok sayıda inşaat işini üstlendi. Şirket, son 11 yılda kamu kurumlarından 2 milyar 293 milyon 32 bin TL’lik tam 70 ihale aldı. AKP Ortahisar İlçe yönetiminde yer alan Özdeya’nın şirketinin Ortahisar Belediyesi’nden de ihaleler kapıldığı öğrenilirken şirketin aldığı ihalelerden bazıları şöyle:

- Başakşehir Belediyesi’nden 449 milyon 407 bin TL’lik sekiz ihale.
- İBB’den 560 milyon 35 bin TL’lik üç ihale.
- Karayolları’ndan 890 milyon TL’lik 20 ihale.

MAHKEME İPTAL ETTİ, AYNI İŞİ AYNI MÜTEAHHİDE 2.5 KATINA VERDİLER

AKP iktidarı, yine büyük bir ihaleyi gizli kapaklı şekilde özel olarak davet ettiği firmaya verdi. 26 kilometrelik karayolu yapım işinin "tamamlama" ihalesi geçtiğimiz yıl 140 milyon liraya verilmişti. İhale mahkeme kararıyla iptal edildi. Aynı iş aynı firmaya tam bir yıl sonra bu defa 382 milyon liraya verildi. Millettin cebinden çıkacak para iki buçuk katına çıktı.

Antakya ile Samandağı arasındaki karayolu için ihale üstüne ihale yapılıyor. 26 kilometrelik yol için ikinci “ikmal ihalesi” yani “tamamlama ihalesi” de gizli kapaklı yapıldı.

Geçtiğimiz yıl Ağustos ayındaki ihale için yaklaşık bedel 164 milyon lira olarak hesaplanmıştı. İhale, AKP’nin istediği işi istediği firmaya verme aracı olarak kullandığı 21-b Pazarlık usulüyle yapıldı. Kimseye duyurulmadan kapalı kapılar ardında düzenlenen ihale özel olarak davet edilen Ohitan İnşaat’a 140 milyon liraya verildi. 31 Ağustos 2021 günü sözleşme imzalandı.

Ancak bu sözleşme 6 Nisan 2022 günü mahkeme kararıyla tasfiye edildi.

Karayolları Genel Müdürlüğü tam bir yıl sonra yeni bir ihale düzenledi. Yine ilana çıkmadı. Kimselere duyurulmadan, gözlerden uzak düzenlenen ihale, yine özel olarak davet edilen aynı firmaya Ohitan İnşaat’a verildi.

Neredeyse 3 Katına Çıktı

Bu defa milletnin cebinden çıkacak rakam katlandı. Geçtiğimiz yıl 164 milyon lira hesaplanan yaklaşık maliyet 404 milyona fırladı. Geçen yıl 140 milyon lira olan sözleşme bedeli ise bu yıl tam 382 milyon TL olarak gerçekleşti.

Gerçek Enflasyon

Sonuçta bir yılda 26 kilometrelik karayolu inşaatının maliyeti yüzde 146 daha yüksek hesaplandı. Milletnin cebinden çıkan paradaki fark ise neredeyse 3 katına çıkarak yüzde 172’yi buldu.

1. İkmal İhalesi

İHALE TARİHİ: 05.08.2021ANTAKYA-SAMANDAĞ YOLU (SAMANDAĞ-ŞEHİR GEÇİŞİ DAHİL) KM:0+000-26+850 ARASI İKMAL YAPIM İŞİ

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yaklaşık Maliyeti : 164 milyon 163 bin 212 lira 9 kuruş

Sözleşme Bedeli : 140 milyon 244 bin 663 lira

Sözleşme Tarihi : 31 Ağustos 2021

İptal Tarihi: 6 Nisan 2022

2. İkmal İhalesi

İHALE TARİHİ: : 29.07.2022 Antakya-Samandağ Yolu (Samandağ Geçişi Dahil)km:0+000-26+850 Arası İkmal Yapım İşi

Yaklaşık Maliyeti : 404 milyon 749 bin 841 lira 88 kuruş

Sözleşme Bedeli : 382 milyon 211 bin 414 lira

Sözleşme Tarihi : 1 Eylül 2022

Dikkat Çeken Kamu İhaleleri

Ohitan İnşaat, Gürbağ Grup şirketlerinden biri. Irak ve Cezayir’de projeler üstlenen şirket, ENR dergisinin, şirketlerin kendi beyanlarıyla oluşturduğu ‘Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi’ listesinde yer alıyor. Türkiye kamuoyunun gündemine çok gelmeyen şirketin aldığı kamu ihalelerinden bazıları şöyle: Samsun Şehir Hastanesi, Osmaniye 600 Yataklı Devlet Hastanesi, İzmir-Buca 304 Yataklı Acil Durum Devlet Hastanesi, Maliye Bakanlığı Yeni Hizmet Binası, Malatya 300 Yataklı Devlet Hastanesi, Elazığ, Mardin TOKİ projeleri, Sakarya Ceza İnfaz Kurumu, Marmaris Barajı...

KIRAATHANEYE MİLYONLAR HARCANDI

Bedava çay ve kek vaadiyle kurulan kiraathanelere milyon liralara harcıyor.

Kamu bütçesinde karadelik oluşturan millet kiraathanelerine yönelik fahiş bir harcamaya daha imza atıldı. Bingöl’de AKP idaresindeki 35 bin nüfuslu Solhan’a yapılacak kiraathane için 5,9 milyon TL harcandı.

AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın seçim vaatleri arasında yer alan millet kiraathaneleri, belediyelerin bütçesinde kara delik oluşturdu. Erdoğan’ın 7 Haziran 2018 tarihinde Hatay’daki mitingde yaptığı konuşmasında gündeme getirdiği millet kiraathanelerinin ilk çivisi 30 Temmuz 2018’de çakılırken fahiş harcamaların önü arkası kesilmedi.

Bingöl’ün 35 bin nüfuslu ilçesi Solhan’a da millet kiraathanelerinin en maliyetlilerinden biri inşa edildi. İnşaat ihalesi Eylül 2020’de yapılan ve 2 milyon 154 bin 869 TL’ye mal olan millet kiraathanesinin ikmal inşaatı için 25 Ağustos’ta yeni bir ihale daha açıldı. Solhan Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü koordinesinde gerçekleştirilen ihaleye verilen en yüksek teklif 4 milyon 300 bin TL oldu. AKP’li Hakim Yıldız başkanlığındaki Solhan Belediyesi’nin 4 milyon 805 bin 362 TL yaklaşık maliyet hesabı çıkardığı iş gerçekleştirilen ihalede imzalar ise 3 milyon 797 bin TL için atıldı. AKP’li belediyenin bin 345 metrekairelik büyüklüğe sahip millet kiraathanesi için harcadığı para 5 milyon 951 bin 869’a ulaştı.

Yüksek Maliyetli Kiraathaneler

Solhan’a inşa edilen millet kiraathanesi maliyeti ile öne çıkarken yüksel maliyetli diğer bazı millet kiraathaneleri şöyle sıralandı:

- Kayseri Sarız: 2 milyon 197 bin TL
- Urfa Halfeti: 1 milyon 595 bin TL
- İstanbul Ümraniye: 6 milyon 94 bin TL
- Kütahya Tavşanlı: 1 milyon 377 bin TL
- Konya Meram: 224 bin 750 TL

DİYANET VAKFI'NA MİLYONLAR YAĞIYOR

Milli Eğitim Bakanlığı, Ders Aletleri Yapım Merkezi'nin eşleştirme kartlarını 1 milyon 599 bin TL'ye TDV Yayın Matbaacılık'a bastırarak. On yılda sermayesi yüzde bin 802 artan şirket 4,6 milyon TL'lik 6 adet de kamu ihalesi aldı.

2021 yılında 2 milyar 104 milyon TL gelir elde eden ancak devasa gelirine karşın Sayıştay'ın denetim kapsamı dışında bırakılan Diyanet Vakfı'nın ticari işletmesi Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) Yayın Matbaacılık, MEB'in 1,5 milyon TL'lik ihalesini üstlendi. Şirketin 2017 itibarıyla kamudan aldığı ihalelerin toplam maliyeti, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) ihalesinin ardından 4 milyon 638 bin 250 TL'ye ulaştı. Milli Eğitim Bakanlığı, 27 Haziran'da, "Eşleştirme Kartları Basım" ihalesi açtı. MEB 2'nci Akşam Sanat Okulu Ders Aletleri Yapım Merkezi koordinesinde, pazarlık yöntemiyle gerçekleştirilen ihaleyle 11 şirket ilgilendi. İhaleye teklif veren şirket sayısı ise üç oldu.

Sözleşme Bedeli 1,5 Milyon TL

Teklifi geçerli sayılan şirketler arasında Türkiye Diyanet Vakfı'nın ticari işletmesi TDV Yayın Matbaacılık da yer aldı. Şirketin, "Eşleştirme Kartları Basım" ihalesine 1 milyon 599 bin 996 TL'lik teklif sunduğu bildirildi. İhaledeki en düşük teklif olarak kayıtlara geçen 1,5 milyon TL'lik teklifin ardından MEB ile TDV Yayın Matbaacılık arasında sözleşme imzalandı.

Kamudan Toplam 4,6 Milyon TL'lik İhale

MEB'in 1,5 milyon TL'lik ihalesini kazanan TDV Yayın Matbaacılık'ın kamu ihale geçmişi de dikkati çekti. Şirketin, Ekim 2017-Temmuz 2022 döneminde kamudan toplam altı adet ihale aldığı öğrenilirken ihalelerin içeriği, ihaleyi gerçekleştiren kurumlar ve sözleşme bedelleri şöyle kaydedildi:

- ◆ Boyama Seti Çantası, Şahinbey Belediyesi: 1 milyon 767 bin TL
- ◆ Eğitim Materyali Baskı Hizmeti, MEB: 516 bin TL
- ◆ Modern Toplumda Görgü Kuralları Kitabı, Şehitkamil Belediyesi: 300 bin TL
- ◆ Kitap Basım Hizmeti, Amasya Belediyesi: 46 bin TL

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

◆ **Kitap Satın Alınacak, Şahinbey Belediyesi:** 891 bin TL

◆ **Eşleştirme Kartları Basım, MEB:** 1 milyon 599 bin TL

Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi'nin sermayesi, yıllar içinde yapılan artışlarla 50 milyon TL'ye kadar çıktı. Şirketin sermayesinde yıllara göre yaşanan artış, Ticari Sicil Gazetesi kayıtlarına şöyle yansdı:

◆ **Şubat 2015:** 9 milyon 15 bin TL

◆ **Ekim 2016:** 18 milyon 276 bin TL

◆ **Aralık 2019:** 33 milyon 439 bin TL

◆ **Haziran 2021:** 41 milyon 975 bin TL

◆ **Mart 2022:** 50 milyon 975 bin TL

ADAY OLAMADI 'KÖŞELİK' OLDU

AKP'li Pendik Belediyesi'nin 88 milyon 350 bin TL'lik asfalt ihalesi, AKP'den belediye başkan aday adayı olan Muharrem İleri'nin 'Kutlu Yol' isimli şirketine gitti.

Kamu kurumları ile yerel yönetimlerce gerçekleştirilen ve 'tanıdık' şirketlere verilen ihalelere her gün bir yenisi ekleniyor. Son olarak İstanbul Pendik Belediyesi'nin milyonluk asfalt ihalesini, AKP'den aday adayı olan Muharrem İleri'nin firması kaptı. Üstelik bu ilk ihale de değil.

AKP'li Ahmet Cin'in idaresindeki Pendik Belediyesi, 8 Ağustos tarihinde ilçe genelinde "Asfalt Yama Yapılması" başlığıyla bir ihale açtı. Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, ihale 88 milyon 350 bin TL'lik teklifle, 'Kutlu Yol Asfalt' isimli şirkete gitti. 20 Eylül'de sözleşmesi firma ile AKP'li belediye arasında sözleşme imzalandı. Milyonluk ihaleyi alan firmanın sahibi ise 'tanıdık.' Şirketin ortağı Muharrem İleri, AKP'den Mardin Midyat Belediye Başkanlığı'na aday adayı olmuştu.

'Kutlu Yol' adlı şirket, 2005'te Muharrem İleri ile Halit Kutlu tarafından kuruldu. Ancak İleri, 2009'da ortaklıktan ayrıldı, 2010 yılında ise hissesini geri alarak şirketin büyük ortağı oldu. AKP'li belediyelerin ihalelerine abone olan şirketin ortağı İleri, 2019 yılındaki seçimlerde, AKP'den Midyat Belediye Başkanlığı'na aday adaylığını duyurdu. Midyat doğumlu İleri, aday gösterilmese de "partisine gönülden bağlı olduğunu" dile getirdi. İleri, aynı zamanda İstanbul Midyatlılar Sosyal Yardımlaşma ve Kültür Derneği Başkanı.

Belediyelere Abone Olmuş

Kutlu Yol Asfalt, AKP'li belediyelerin ihalelerine adeta abone olmuş durumda. Şirket, yerel yönetimlerden son 11 yılda 345 milyon 20 bin TL tutarında tam 60 ihale aldı. O ihaleler ve tutarları şöyle:

- Tuzla Belediyesi'nden 122 milyon 650 bin TL'lik 20 ihale.
- Pendik Belediyesi'nden 113 milyon 933 bin TL tutarında altı ihale.
- Çekmeköy Belediyesi'nden 46 milyon 492 bin TL bedelli 11 ihale.
- Bağcılar Belediyesi'nden 4 milyon 943 bin TL'lik bir ihale.
- Beykoz Belediyesi'nden 4 milyon 136 bin TL tutarında bir ihale.
- İBB'de AKP'nin yönetimde olduğu dönemde belediye iştiraki İSFALT'tan 54 milyon 33 bin TL'lik 21 ihale.

ÖDÜLLER YİNE YANDAŞA AKTI

MEB'in 2021'de iktidara yakın sendika üyesi okul idarecilerine giden ödülleri tepki çekerken, Ordu'da iktidara yakın sendika üyesi üç kişiye ödül verildiği öne sürüldü.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2021'deki personel ödülleri tepki çekerken Ordu'da 2022 ödülleri için belirlenen isimler dikkat çekti. Toplam beş ilçesinde hiçbir öğretmenin ödüle değer görülmediği kentte ödül alan üç ismin iktidara yakınlığı ile bilinen Eğitim Bir-Sen üyesi olduğu öğrenildi. Yerel kaynaklardan edinilen bilgiye göre, henüz bir ay önce görevine başlayan bir okul müdürü de ödüle değer görüldü.

Ordu'da Skandal

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2021'de ödüllendirdiği 11 bin kişiden yalnızca 4 bini öğretmenlerden oluştu. Tepki çeken ödül listesinin ardından Ordu'da da skandal bir tablo meydana geldi. Ordu'da, 2022'de ödül verilecek personelin listesinin henüz yıl bitmeden belirlendiği iddia edildi.

Bir Ayda Ödül Aldı

İddiaya göre, kentin 19 ilçesinden beşinde hiçbir öğretmen ödüle değer görülmedi, ödül alanların ise iktidara yakın sendika ile bağlantılı olduğu bildirildi.

Ordu'nun Gülyalı ilçesinde ödül verilecek dört isimden üçünün Eğitim Bir-Sen üyesi olduğu öne sürüldü. Ödüllere yönelik iddialar bununla da sınırlı kalmadı. Ödül aldığı belirtilen İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü Erol Başar'ın, ilçedeki toplam görev süresinin yalnızca bir ay olduğu ifade edildi.

Öğretmenler Engellendi

Ödüllere yönelik çarpıcı bir başka iddia ise ödül duyuru yazısıyla ilgili iddia oldu. Ödül başvurusuna ilişkin resmi yazının ilçe milli eğitim müdürlüğünce okullara gönderilmediği, bu yolla öğretmenlerin ödül için başvurmasının önüne geçildiği savunuldu.

MESLEKİ AYRIŞMA, ÜCRET VE UNVAN FARKLILIKLARI, ÖĞRETMENLİĞİN SAYGINLIĞINI YOK EDİYOR

600 bin öğretmenin atama beklediği eğitim sisteminde yurt dışında eğitim gören gençler ve çocuklarını yurt dışına eğitime gönderen aileler üzerinden yeni bir ayırıştırma kanalı açmaya çalışan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve iktidar partisi mensuplarının büyük kısmının çocuklarını batılı ülkelerin en pahalı üniversite ve kolejlerinde okuttukları açığa çıktı.

Kurtuluş savaşında en nitelikli ve eğitilmiş çok sayıda insanını kaybeden Türkiye, Cumhuriyetin kuruluşu sonrasında bu açığı kapatmak için yüzlerce yoksul genci, yetenekli çocukları devletin kıt kaynaklarından sağladığı burslarla ve mecburi hizmet yükümlülüğü ile yurt dışında eğiterek devletin nitelikli, liyakatli insan gücü eksikliğini kapatmaya çalıştı. Yatılı Maarif Kolejleri zeki ve yoksul çocukların nitelikli eğitime kavuştukları, yabancı dil öğrendikleri okullar idi. Parasız yatılı devlet okulları yine yoksul ailelerin anne-babasını yitirmiş küçüklerin geleceğini aydınlatan okullardı. Kız ve Erkek Sanat Enstitüleri, Köy Enstitüleri, Akşam Liseleri, İmam Hatip Liseleri hep Cumhuriyeti kuranların bu ülkenin gençlerinin, çocuklarının diledikleri alanda eğitim almaları, yetkinleşmeleri için kurulan eğitim kurumları idi. Öğretmen Liseleri ilkokullara öğretmen yetiştirirken, Ortaokul ve Liselere öğretmen yetiştiren Eğitim Enstitüleri de nitelikli, fırsat eşitliğine dayalı eğitim sisteminin temel taşları idi. Şimdi Cumhurbaşkanı (CB) Erdoğan, tüm bu okullar ve eğitim sistemi üzerinden gençleri, aileleri yeni bir ayırıştırma-kamplaştırma siyasetine alet etmek istiyor. Çocuklarını yurt dışında okutan aileleri, yurt dışında eğitim alan gençleri hedef gösterip yeni düşmanlık tohumları ekmeye çalışıyor.

Ancak başta kendisi ve yakın çevresi olmak üzere iktidar mensuplarının, iktidar partisi yetkilileri ve yöneticilerinin büyük kısmının çocuklarının İngiltere, ABD'deki üniversitelerde okudukları açığa çıktı. İBB ve diğer büyükşehir belediyelerinin milyonlarca liralık, binlerce dolar ve euroluk burslarıyla yurt dışına gönderilen, sonrasında milletvekili yapılan, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın danışmanlığına getirilen, kızları-oğulları-torunları en tepe kadrolarda 4-5 maaşla görevlendirilen bu kadroları toplumun gözünden kaçırmaya çalışan iktidar eğitim sistemini çökertmesinin faturasını yine toplumun mağdur kesimlerine çıkartmaya çalışıyor.

Öğretmen yetiştiren okulların kapatılmasıyla, üniversitelerden mezun olan gençlere eğitim fakültelerinden formasyon eğitimi alınmasının dayatılması bu uygulamayı pek çok üniversitenin ticari kazanç kapısına dönüştürmesine olanak sağladı. Yüksek öğretim kurumu (YÖK) tüm üniversitelere formasyon eğitimi için kendi kontenjanlarını belirleme olanağı sağlayınca çoğu üniversite bunu kazanç kapısına dönüştürdü. Öyle ki bazı üniversitelerde eğitim fakültelerinin kendi öğrencilerinden kat kat fazla sayıda paralı formasyon eğitimi alan öğretmen adayları öğrenim görüyor.

İktidar, öğretmenlik Meslek Kanunu ile eğitim sistemine, öğretim kurumuna ve öğretmenlere yeni bir darbe indirerek mesleki ayrışmayı, ücret ve unvan farklılıklarını, öğretmenlik mesleğinin saygınlığının yok edilmesi sürecini derinleştiriyor. Kadrolu öğretmenlerle iş güvencesiz sözleşmeli öğretmenler arasındaki maaş ve sosyal güvence uçurumu, şimdi de kadrolu yılların deneyimli öğretmenleri arasında yaygınlaştırılmaya çalışılıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve iktidarın eğitim üzerinden siyasi nema hesapları ve planları boşa çıkartılacak. 20 yıl boyunca eğitim-öğretim sistemimize, öğretmenlerimizin saygınlığına ve özlük haklarına verdiği tüm hasar

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

onarılarak mesleki saygınlık yeniden tesis edilecek. Devlet bursları ve yurt dışı eğitim olanakları tüm gençlerimize eşit ve adil şekilde açık olacak.

BEYİN GÖÇÜNÜ HIZLANACAK, NİTELİKLİ İNSAN GÜCÜMÜZ AZALACAK!

İktidarın uygulamalarına karşı çıkılmaz ve gençleri, doktorları, bilim insanlarını, sanatçıları ayrıştırma zeminine son verilmezse; Almanya'nın uygulamaya koyduğu 'Yeşil Vize' programı ülkemizden beyin göçünü hızlandıracak, nitelikli insan gücüne ağır hasar verecek bir sonuç yaratabilir!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın doktorların ve sağlık çalışanlarının taleplerini duymazlıktan gelerek ülkeden ayrılanlara 'gidersen git' demesini örnek alan Milli Eğitim Bakanı, 2022-2023 eğitim-öğretim yılı açılışında, tayin kurasında haksızlığa uğradıklarını öne süren, mülakat ve KPSS'lerden yakınan öğretmenleri aşağılamaya çalıştı.

Son dönemde gençlere, sanatçılara, kadınlara yönelik baskılar ve ayrıştırıcı beyanatlarla yaşam, giyim, hayat tarzlarına kısıtlama çabalarıyla toplum kesimlerini soluksuz bırakmaya yönelik iktidara karşı oluşan sosyal ve ekonomik tepkiler yurt dışına gitme eğilimlerini artırıyor.

✓ İktidar, herkesin halinden memnun olduğunu yurt dışına gitme konusunda algı yaratılmak istendiğini savunurken, Almanya'nın attığı bir adım, yakın dönemde ülkemizden her alanda nitelikli göçün daha artabileceği, bu sosyal tehdit ve kayıpları büyüyebileceğini düşündürüyor.

Alman hükümeti ülkenin sanayicileriyle, iş insanları, sendikalar, eğitim kurumlarıyla bir araya gelerek ortaklaşa yürüttüğü bir çalışmanın sonunda 'Yeşil Vize' uygulamasına geçildiğini duyurdu. Alman sanayisinin, sağlık ve eğitim sisteminin, kültür ve sanat yaşamının deneyimli, nitelikli insan açığını kapatmak üzere uygulamaya konulan bu program ile belirlenerek ilan edilen mesleklerden on binlerce insan Almanya'ya davet ediliyor.

Almanya'nın açıkladığı 'nitelikli insan kaynağı ve beyin gücü toplama' hamlesine en büyük katkısı iktidarın insanlarımızı dışlayan, küstüren, yurdundan kopmaya zorlayan söylem ve politikaları verdi, vermeye devam ediyor. Almanya Yeşil Vize-Fırsat Kart programıyla; hemşire, bakıcı, doktor, mühendis, bilişim teknolojileri uzmanları, zanaatkarlar ve hizmet sektöründe çalışabilecek profesyoneller alacağını her türlü maddi-manevi olanakların sağlanacağını dünyaya duyurdu.

Bu ülkenin tüm varlıklarını satan yağmalayan bir siyasi zihniyetin ülkemizin insan kaynağını da yok etmesine, tüketmesine, küstürmesine izin vermeyeceğiz. Bilgiye değer vermeyen, bilgiyi reddeden bir zihniyet tabii ki, ülkenin bilgili, eğitilmiş, deneyimli, nitelikli, düşünen ve üreten insanlarından rahatsızlık duyar. Almanya, iktidarın Türkiye'de yarattığı bu atmosferi fırsata çevirmek istiyor. **Ancak mutlu, özgür, değeri bilinen, saygı gören, güvenli ve huzurlu insanların yaşadığı Türkiye'ye az kaldı.**

KANAL İSTANBUL MANZARALI 5 BİN 785 KONUT İÇİN ÇED GEREKLİ GÖRÜLMEDİ

Kanal İstanbul'un etki alanında kalan, Küçükçekmece Gölü su toplama havzasında ve Bathonea Arkeolojik Kazı alanı sınırları içinde bulunan 672 bin metrekarelik el değmemiş dev araziye Emlak Konut tarafından inşa edilecek "Avcılar Firuzköy Projesi" için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) yapılmasına gerek görülmedi. Kanal manzaralı toplu konut projesinde 5 bin 785 konut inşa edilecek, 1 milyon metrekare kapalı inşaat alanı yaratılacak.

Tartışmalı proje Kanal İstanbul'un Marmara Denizi'nden giriş noktasında yer alan Küçükçekmece Gölü'nün kıyısında 672 bin 439 metrekarelik arazide Emlak Konut GYO tarafından yapılacak 5 bin 785 konutluk Avcılar Firuzköy Projesi için geçtiğimiz mart ayında yapılan Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) başvurusunda karar çıktı. İstanbul Valiliği, dev inşaat projesi için "ÇED gerekli değildir" kararı verdi.

Kanal İstanbul'un ÇED Etki Alanında

Tanıtım dosyasında Kanal İstanbul ile ilgili dikkat çeken bir açıklama yer aldı. Proje sahasının Kanal İstanbul çalışma alanında yer almadığı ancak Kanal İstanbul'a ait ÇED raporu içerisinde projenin gösterildiği belirtildi.

"ÇED olumlu" kararı verilen Kanal İstanbul Projesi'nin bir kentleşme projesi olmaması ve bu proje dahilinde toplu konut projeleri ile ilgili herhangi bir değerlendirme olmaması nedeniyle konut projesinin ayrı olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilerek "Bu sebeple Kanal İstanbul Projesi ÇED etki alanı sınırlarında yer alan projemiz münferit değerlendirilerek ayrı proje tanıtım dosyası hazırlanmıştır" denildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

264 Blok İnşa Edilecek

Onay çıkan toplu konut projesi kapsamında 5 bin 785 konut, 437 ticari alan inşa edilecek. 672 bin 439 metrekarelik proje sahasında toplam 1 milyon metrekare kapalı inşaat alanı oluşturulacak. Proje ile 6 mahalle oluşturulacak ve 264 blok dikilecek. Proje kapsamında villa, rezidans, otel, AVM gibi yapılar yer almayacak. Projede toplam 15 bin 880 kişilik nüfus öngörülüyor.

Arkeolojik Sit Alanında Ve Su Toplama Havzasında

Proje sahası sınırları içerisinde tarımsal amaçlı eski yapılar ve İstanbul Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi'ne ait binalar bulunuyor. Proje alanının doğusunda ve güneyinde 1. Derece arkeolojik sit alanı, batısında 3. Derece arkeolojik sit alanı ve 500 metre mesafede Bathonea Arkeolojik Kazı alanı yer alıyor.

Proje sahasının tamamı Küçükçekmece Gölü su toplama havzasında bulunuyor. Türkiye Deprem Bölgeleri Haritasında "2. derece deprem bölgeleri" sınırları içerisinde yer alıyor.

605 Ağaç Ne Olacak?

Proje sahası genelinde yapılan ağaç envanterine göre 605 adet ağaç bulunduğu belirlendi. Tanıtım dosyasında ağaçlarla ilgili şu açıklama yapıldı:

"Ağaçların kesimine ya da kaldırılmasına ilişkin bir planlama yapılmamıştır. Ancak iksa kazıklarına ya da uygulama alanlarına denk gelen bölgelerde ağaç olması durumunda bir firma ile anlaşılacak ve proje sahasındaki tüm ağaçların özelliklerini içeren bir rapor hazırlanacaktır. Proje sahibi ağaçların mümkün olduğunca yerinde kalması, kesilmemesi ve taşınmaması için çaba sarf etmektedir. Ancak projenin yapımına engel teşkil edecek bölgelerde kalan ve taşınabilirliği olan ağaçlar yerleri hazırlanarak taşınacak, sökülebilir olanlar sökülecek ve taşınamayacak/sökülemez tepte olanlar ise kesilecektir."

İlk Sözleşme İmzalandı

Projenin kaba ve ince inşaat süresinin 60 ay içerisinde tamamlanması planlanıyor. Hafriyat aşamasının ise yaklaşık 3 yıl süreceği öngörülüyor.

Projenin 2027 yılı ortalarında iskan aşamasına gelmesi hedefleniyor. Proje bedeli 3 milyar 454 milyon 362 bin TL olarak açıklandı.

Tanıtım dosyasında parsellerin peyderpey ihale edileceği ve projenin tamamlanma süresinin 5 yıl olarak belirlendiği kaydedildi. Emlak Konut geçtiğimiz Ağustos ayında KAP'a yaptığı bildirimde "Firuzköy 1. Etap 1. Kısım Arsa Satışı Karşılığı Gelir Paylaşımı İşi" için Dağ Mimarlık ve Mühendislik ile 26 Ağustos 2022 tarihinde sözleşme imzaladığını duyurdu. Sözleşme değeri şöyle açıklandı: "Arsa Satışı Karşılığı Satış Toplam Geliri: 5.115.000.000 TL, Arsa Satışı Karşılığı Şirket Payı Gelir Oranı : 35, Arsa Satışı Karşılığı Şirket Payı Toplam Geliri : 1.790.250.000 TL"

'YERLİ VE MİLLİCİLER' TARİHİ YOK EDİYOR

Kapadokya'da tüm itirazlara rağmen süren yol çalışması 3 buçuk metre daha genişletildi. Tahrip edilen yerler peribacalarıyla sınırlı değil. Uzmanların uyarılarına rağmen iktidarın 'yaptım oldu' ve rant anlayışı ülkenin dört bir tarafındaki doğal, tarihi ve kültürel mirasları yok ediyor.

UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan Kapadokya'daki yol çalışmaları tepkilere rağmen sürüyor. Kapadokya Çevre Platformu Sözcüsü Mükrem Tokmak, "16 buçuk metre genişliğindeki yolu 3 buçuk metre daha genişlettiler. Kapadokya'nın ortasından 20 metre genişliğinde yol geçiriyorlar. Hiçbir planları yok" dedi. 10 milyon yılda ortaya çıkan peribacalarına 1 ayda zarar verdiklerini belirten Tokmak, "Kapadokya Alan Başkanlığı sözde burayı korumak için yapıldı. Ancak bu tahribata ortak oluyor" ifadelerini kullandı.

Suç Duyurusu

Mimarlar Odası Ankara Şube Yönetim Kurulu ve Mimarlar Odası Ankara Şubesi Kent İzleme Merkezi, Nevşehir'de ağır iş makineleriyle tarih ve kültür katliamı yapılan bölgede incelemelerde bulundu. "Bu katliamı acilen durdurun" çağrısı yapan Mimarlar Odası suç duyurusunda bulunacaklarını belirtti. Açıklamada şu ifadeler yer aldı: "Yol çalışmaları Göreme Açık Hava Müzesi başta olmak üzere peribacaları oluşumlarını, yeraltı zenginliklerini, Saklı Kilise'yi ve arkeolojik sit alanlarını tehdit ediyor. Çok sayıda peribacası, manastır ve şapel yol çalışmalarıyla yıkılmış. Saklı Kilise'ye çıkan tüm yollar kayaların kesilmesi sonucu kapatılmış ve yol giderek genişliyor. Kapadokya yok ediliyor."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İktidarın rant anlayışı ve yaptıkları Kapadokya'nın ne ilk ne de son olduğunu gösteriyor. Ülkenin dört bir tarafından tarihi ve doğal güzellikler çeşitli çalışmalarla ve projelerle yok ediliyor. Assos, Hasankeyf, Diyarbakır Sur, Salda Gölü, Uzungöl, Şile Kalesi gibi birçok yer AKP iktidarı döneminde tahrip edildi.

Uzmanların uyarılarına rağmen doğal güzelliği bozulan, tahrip edilen doğal ve tarihi güzelliklerden bir kısmı şöyle:

1 Kapadokya: Dünyanın dört bir tarafından ziyaretçinin geldiği, UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan Kapadokya'daki yol çalışmaları tüm tepkilere rağmen 1 aydır sürüyor. Arkeolojik ve doğal sit statüsünde olan bölgedeki çalışmaların tarihi yapıları ve doğal güzelliğe zarar verdiği belirtildi. Binlerce insan peribacalarının yanında çalışan iş makinelerinin yer aldığı fotoğraf ve videoları paylaşarak tepki gösterdi. Eski yolun kapanmasının yanlış olmadığını ancak yeni yolun da yanlış yere yapıldığını belirten Kapadokya Çevre Platformu Sözcüsü Mükrem Tokmak, "Burası Kapadokya, dolayısıyla birinci derecede tarihi ve doğal sit alanı. Bölge sanki bu statülerle korunmuyormuş gibi devasa iş makineleriyle yol çalışması yapıyorlar" dedi.

2 Hasankeyf: UNESCO'nun 10 kriterinden 9'unu yerine getiren ve 12 bin yıllık tarihe sahip olan Hasankeyf tarihi dokusundan kopartıldı. Uzmanların uyarılarına rağmen Ilisu Barajı ve HES projesi hayata geçirildi, Hasankeyf sular altında kaldı. Gezi Davası'ndan tutuklu Mücella Yapıcı 2020 yılında yaptığı açıklamada, "Yanlış politikalar sonucu bugün en az 12 bin yıllık tarihe sahip antik Hasankeyf Kenti ile birlikte 289 höyük ve 80'i tümüyle olmak üzere 199 köy ve mezra sular altında bırakılıyor. Dicle Vadisi boyunca tufan ve talan devam ediyor. Her geçen saniyede bir canlı, bir ev, bir tarihi alan sular altında kalıyor" dedi. Barajın yapımıyla birlikte evleri sular altında kalan bölge halkı göç etmek zorunda kaldı. Tarihi bölgenin üstüne gezi tekneleri indirildi.

3 Assos: Assos'ta, bölgedeki kaya düşmeleri gerekçe gösterilerek AFAD tarafından bir yıla yakın süreyle inceleme yapıldı ve hazırlanan rapor doğrultusunda alan "afet bölgesi" ilân edildi. Ayvacık Kaymaklığı Köylere Hizmet Götürme Birliği, 26 Mart 2021'de "Ayvacık İlçesi Assos Kaya Islahı Yapım İşini ihale etti. İnşaat ihalesini şirket Nisan 2021'de işe başladı. Alan, Çanakkale Valiliği tarafından turizm faaliyetine ve girişlere 500 gün süreyle kapatıldı.

Yapılan çalışmaları görüntüleyen Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği ve Assos Dostları, çalışmaların çok ciddi tahribat ve yıkıma neden olduğuna dikkat çekerek Ayvacık Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu.

Çanakkale 2. İdare Mahkemesi, Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği'nin dava açma gerekçesini haklı bularak "Assos Antik Limanı Kaya Islahı Projesinin rapor ve uygulama projelerine uygunluk kararı" veren Çanakkale Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun kararını iptal etti. Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği, yazılı açıklama yaparak karar için geç kalındığını ve Assos Antik Kent ve Assos Antik Limanı'nda büyük tahribat oluştuğunu söyledi.

4 Diyarbakır Sur: 2 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağı sürecinde yaşanan çatışmalarda, Diyarbakır Surları büyük zarar gördü. Diyarbakır'ın Suriçi bölgesinde 2015 Eylül'de çatışmanın başladığı dönemde bölge tamamen boşaltıldı. Çatışmalar 9 Mart 2016'ya kadar sürdü. İnsan hayatına ve günlük yaşama darbe vuran bu süreç, Sur'un tarihi dokusunu da tahrip etti. Çatışmaların hemen öncesinde 4 Temmuz 2015'te UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınan Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri yıkımdan sonra eski haline dönemedi. Sur'da 6 mahalle yıkıldı. Sur yapılan ihalelerle tekrar inşa edildi ancak eski haline dönemedi.

Dokuz8'in haberine göre, Diyarbakır Müze'sinden emekli olan ve uzun yıllar Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı Alan Başkanı olarak görev yapan Nevin Soyukaya, uydu fotoğrafları üzerinden kadastral planı karşılaştırarak yaptıkları karşılaştırmada 1800'e yakın yapının yıkıldığını tespit ettiklerini açıkladı. Soylu kaya, Sur'da 100'e yakın çevresel yapı, 40 küsur tescilli yapının da yıkıldığını aktardı.

5 Uzungöl: Başka bir talan ve rant hikayesi ise Trabzon'un Çaykara ilçesinde bulunan Uzungöl'de yaşandı. 2003 yılında "Özel Çevre Koruma Bölgesi" ilan edilen Uzungöl 2004 yılında şantiyeye çevrildi. Doğal güzelliğini bozma girişimlerinin ardından devreye TOKİ de girdi. TOKİ'ye Çaykara yolunun Uzungöl'e yakın bölümünde 6'şar daireli 15 bloktan oluşan bir konut projesi sunuldu. Proje için 2008 yılı sonunda fiyat analizleri başladı. AKP'li belediye de dere kenarlarına duvar inşa etti. Gölün etrafına yapılan yolun ardından duvarlara örülerek adeta havuza çevrildi. Ardından 2014 yılında "kentsel dönüşüm" yağmasının yeniden planlanmasının da önü tekrar açıldıktan sonra artık ortada Uzungöl'ün güzelliği diye bir şey kalmadı.

6 Salda Gölü: Burdur'un Yeşilova ilçesi sınırlarında bulunan ve turkuaz renkli suyu, beyaz kumsalı nedeniyle 'Türkiye'nin Maldivleri' olarak anılan Salda Gölü'ne yapılması planlanan 'Millet Bahçesi' projesini yürüten

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yüklenici firmaya ait iş makinesi ve kamyonlar, alandaki kumsalı talan etti. Normalde kumsalın özelliğini yitirmemesi için araç girişinin yasak olduğu ve ayakbıyla dahi basılmaması gereken alandan geriye iş makinesi ve kamyonların lastik izleri kaldı. Alınan kumlar nedeniyle 1 metrelik kot farkının oluştuğu dikkati çekti.

HAYVANLAR PARA İÇİN ÖLDÜRÜLÜYOR

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 6 farklı kentte toplam 28 çengel boynuzlu dağ keçisi, yaban keçisi, kızıl geyiğin öldürülmesine onay verdi. Çorum'da da bir kızıl geyiğin öldürülmesi için ihale düzenlenecek.

Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tüm itirazlara rağmen 2022-2023 av sezonunun 20 Ağustos tarihinde başladığını duyurdu. Müdürlük yine bu av sezonunda da tüm tepkilere rağmen hayvanları katlettirmek için peş peşe ihaleler düzenledi.

14,15 ve 16 Eylül'de düzenlenen ihalelerle 7 farklı kentte toplam 28 çengel boynuzlu dağ keçisi, yaban keçisi, kızıl geyiğin para karşılığında katledilmesine izin verildi. Artvin'in farklı noktalarında 5 çengel boynuzlu dağ keçisi, Bingöl'ün farklı noktalarında 5 çengel boynuzlu dağ keçisi, Erzincan'da 5 yaban keçisi ile 1 çengel boynuzlu dağ keçisi, Erzurum'da ise 3 yaban keçisi avlattırılacak. Bunların haricinde Sivas'ta 4 yaban keçisi, Maraş'ta 4 yaban keçisi ile 1 kızıl geyik para karşılığında katledilecek.

Parayı Veren Öldürüyor

Çorum Kargı'daki Köşdağ Yaban Hayatı Geliştirme Sahası'nda 1 kızıl geyik katledilmesi için de 27 Eylül'de ihale düzenleneceği açıklandı. İhalelerde teklif vermek için belirlenen muhammen bedel (en düşük bedel) ise 12 bin ile 120 bin TL arasında değişiyor.

Hayvanların öldürülmesi için düzenlenen çok sayıda ihale de daha önce açılan davalarla iptal edilmişti. Son olarak Danıştay, Mersin Barosu'nun açtığı dava sonucu Tarım ve Orman Bakanlığı 7'nci Bölge Müdürlüğü'nce 39 yaban keçisinin avlanması için yapılan ihaleyi geçen şubat ayında iptal etti.

2020-2021 SEZONUNDA ÖLDÜRÜLEN CANLILAR

1.532

YABAN DOMUZU

211

YABAN KEÇİSİ

38

KIZIL GEYİK

27

KARACA

8

ÇENGEL BOYNUZLU DAĞ KEÇİSİ

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, av turizmi adı altında ve para karşılığında hayvanları katleden avcıların büyük bir kısmı ise yurtdışından gelen yabancı avcılar. Devletin hayvan

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

katliamından elde ettiği para da milyonlarca lirayı buluyor. 2020-2021 av sezonunda 891 avcıya hayvanları katletmesi için izin verildi. Bu avcıların 558'i ise yurtdışından gelen yabancı avcılardan oluşuyor.

Katliam Geliri 26 Milyon TL

DKMP Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, 2020-2021 av sezonunda av turizmi kapsamında bin 835 hayvan katledildi. Devlet bu katliamdan sadece bir sezonda toplam 26 milyon 857 bin TL gelir elde etti. Para karşılığında avlattırılan canlılar arasında yaban keçisi, yaban domuzu, çengel boynuzlu dağ keçisi, karaca, kızıl geyik, anadolu yaban koyunu ve kızıl geyik de yer alıyor.

ÇİFTÇİ SAYISI 500 BİNİN ALTINA DEMİRLEDİ

Son 11 yılda Türkiye kayıtlı çiftçisinin yarısını kaybetti. Bu dönemde artan üretim maliyetleri karşısında para kazanmayan çiftçinin borcu da 230 milyar TL'yi aştı.

Rusya Ukrayna savaşı küresel iklim değişikliği ile birlikte gelecek dönemlerin en kritik sektörü haline gelen tarımda, topraktan kopan çiftçi geri dönmüyor. SGK verilerine göre 2021 yılını 500 binin üzerindeki çiftçi sayısı ile kapatan Türkiye, artan üretim maliyetleri ve kâr edip geçimini sağlayamayan çiftçiyi toprakta tutamıyor. Verilere göre yılbaşından bu yana çiftçi sayısı 500 bin sınırının altında. Mayıs ayında 489 bin 801 olan SGK'ya kayıtlı çiftçi sayısı haziranda da 490 bin sınırında kaldı.

Borçlar Katlandı

Tarım sektörünün temmuz itibarıyla 230.7 milyar TL'lik toplam borcu bulunurken bunun 3.5 milyar TL'si takipte. Çiftçi sayısında ise yıllık bazda yüzde 9.5 (51 bin) düşüş söz konusu. SGK verileri ile çiftçinin borç durumunu gösteren verilere bakıldığında son 11 yılda kayıtlı üretici sayısında yüzde 56'lık düşüş yaşanırken, 2011'de 1 milyon 121 bin olan çiftçi sayısı 490 bin 163'e indi. 2011 yılında 30 milyar TL olan tarım sektörünün kredi borcu ise Temmuz 2022 itibarıyla 230 milyar TL'yi aşmış durumda. Sektörün Aralık 2021 kredi borcu ise 166.2 milyar TL seviyesindeydi.

Tek Seçenek Üretimi Azaltmak

Tarımın en büyük giderinin kira olduğunu ürünün maliyetinin yüzde 35'i ile 55'ine denk geldiğini anlatan Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEAD) Başkanı Sencer Solakoğlu, geçen hafta Yerel Zincirler Buluşuyor Konferansı'nda "Bu pandemide en çok emlak fiyatları arttı. Böyle olunca da kiralar da arttı. TL değer kaybı kaynaklı maliyet artışı varken üreticinin fiyatını artırmazsınız üreticinin tek seçeneği var, üretimi azaltmak" değerlendirmesini yaptı.

Çiftçi Düşüşte Esnaf Çıkışta

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'nın raporuna göre, esnaf sayısında ise artış söz konusu. "Bu dönemde esnaf sayısında yüzde 5.8 (141 bin) artış, çiftçi sayısında ise yüzde 9.5 (51 bin) düşüş görüldü" denilen araştırmada, 4/A sigortalı çalışan sayısının Nisan 2021'den bu yana hız kestiğine dikkat çekildi.

TÜCCARA MAHKÛM ETTİLER

Çekirdeksiz kuru üzümde hasat dönemi sürerken sorunlar büyüyor. Üreticiler, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin alım merkezlerinde randevu dahi bulamıyor. Bu nedenle ürünler, çok düşük fiyata tüccarlara satılıyor.

Manisa'da yaklaşık 50 bin ailenin geçimini sağladığı üzümde hasat süreci sıkıntılarla devam ediyor. AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan kurum üzüm taban fiyatını 27 TL olarak açıklasa da bu tutar adeta 'tavan' fiyat haline geldi. Piyasada kuru üzüm alım fiyatlarının 20 TL olarak seyrettiği belirtilirken Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) alımları da üretici için eziyete döndü. Üzüm üreticilerinin, TMO üzüm alım merkezlerinden randevu bile alamadıkları bildirildi. Randevu alabilenler ise ürün tesliminde sorun yaşıyor. Üreticiler, 35 ton üzümün randevu alınamadığı için depoda durduğunu söylüyor.

TMO'dan farklı gerekçelerle üreticiler geri çevriliyor. Kimi üreticiye 'fire fazla gösterilirken' kimisine ise olduğundan daha düşük fiyatlar teklif ediliyor. Üzümü geri çevrilenler ise çözümü düşük fiyata tüccarlara satmakta buluyor. Normal şartlar altında 21 TL'ye satılabilecek bir ürün, alım merkezlerinden geri çevrildiğinde, 16 TL gibi düşük fiyatla tüccarlara gidiyor. Edinilen bilgilere göre, bu durumdaki bir çiftçinin TMO yüzünden ton başına ettiği zarar 5 bin TL.

ADALETSİZLİK İSTATİSTİKLERİ!

Adalet Bakanlığı 2021 yılı adalet istatistikleri raporunu açıkladı. İçeriğine baktığınızda aslında gerçeğin tam da adaletsizlikler içerdiğini çok iyi görüyoruz. Bu rapor adaletsizlikler raporu olmuş. Birazdan içeriğine gireceğiz. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adı altında yaratılan ve dayatılan keyfilik ve hukuksuzluk her geçen gün, her geçen yıl toplumun her kesiminde adaletsizlikleri büyütüyor. Raporun içeriğindeki veriler ise vahim.

2021’de 305 Çocuk Hakkında Cumhurbaşkanına Hakaret Davası Açıldı

Cumhurbaşkanına hakaret davaları ve soruşturmaları. Aslında bu ucube sistemde Cumhurbaşkanına hakaret diye bir suç olmamalı. Çünkü kendisi de parti genel başkanlığı yoluyla devleti ve hükümeti yönetiyor. Maddi temelini tamamen kaybetmiş bir maddeden, suçtan insanlar yargılanıyorlar.

Bu cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yarattığı tahribatı vurgulamak açısından 2014, 2021 verilerini paylaşacağım. 2014 yılında Cumhurbaşkanına hakaret suçundan toplamda 110 dava açılmış. 2021’de ise 9 bin 168 dava açılmış. Artış oranı yüzde 8 bin 234. 2014’te bir çocuk hakkında Cumhurbaşkanına hakarettten dava açılmış, 2021’de 305 çocuk. Çocukları bile yargılıyorlar. 22 çocuk da mahkumiyet kararıyla karşı karşıya bırakılmış. Bugün itibarıyla Cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla soruşturma geçirenlerin sayısı 200 bine yaklaştı. Bu ancak ve ancak otoriter sistemlerde olur. Bu ancak ve ancak hukukun üstünlüğünün, hukuk devletinin tamamen bittiği sistemlerde gerçekleşir.

Anayasa Mahkemesi 2021 Yılında Bireysel Başvurulardan 11 Bin 830’una Hak İhlali Kararı Vermiş

Temel hak ve özgürlüklerimiz, 85 milyonun temel hak ve özgürlükleri ciddi tehdit altında. Kimsenin hukuk güvenliği yok. Yine rapordan bir veri. Anayasa Mahkemesi 2021 yılında bireysel başvurulardan 11 bin 830’una hak ihlali kararı vermiş. Anayasa Mahkemesi 11 bin 830 dosyada hak ihlali var demiş ve bunların 11 bin 45’i adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini söylüyor. Yani düşünebiliyor musunuz yüzde 93 oranında adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini görüyoruz. Anayasa Mahkemesi aynı zamanda 122 baktığı dosyada “burada işkence ve kötü muamele var” demiş. 122 ki, bu Anayasa Mahkemesine intikal eden. Hani “işkenceyi, kötü muameleyi bitirdik” diyorlardı ya işte Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin yarattığı keyfilik, otoriterlik ve hukuksuzlukların sonucu. Adil yargılanma hakkı kalmadı, ifade özgürlüğü kalmadı ve işkence ve kötü muamele her geçen yıl büyüyor. Ve bu arada yargının kurucu unsuru olan savunma, savunmayı temsil eden avukat. Çok ciddi sorunları var savunmanın. Adil yargılanma hakkının olmazsa olmazı savunmadır, avukattır. İşkenceyle ve kötü muameleyle mücadelenin ayrılmaz parçası da savunma ve avukattır. Ama bugünkü saray hükümeti işte adil yargılanma hakkını sağlayacak CMK ücretlerini bile avukatlara düzenli ödeyemiyor. Avukatların CMK ücretlerini artırırsın, bir kamu hizmeti olan CMK hizmetinde KDV oranını yüzde 1’e düşürün. Bu basit sorunları dahi çözemeyen tarihin en basiretsiz hükümetiyle karşı karşıyayız. Biz herkese adil bir adli yıl olmasını istiyoruz. Herkes için adalet istiyoruz ve adalet içinde avukat, savunma tabii ki olmazsa olmazdır.

İcra Dairelerinin Raflarında Bekleyen Dosya Sayısı 32 Milyon 169 Bin 150

Bugün Türkiye’deki icra dairelerinin raflarında bekleyen dosya sayısı 32 milyon 169 bin 150. Nüfusumuzun 1/3’ünden fazla icra dosyası icra müdürlüklerinde derdest. Yani 32 milyonun üzerinde çözülemeyen alacak ve borç ilişkisi. Korkunç bir tablo. 85 milyon nüfusumuz var, 32 milyon da icra dosyası. İşte ekonomik krizin derinliğini burada da açıkça görebiliyoruz.

Faili Meçhul Dosyaların Sayısı. 2021; 4 Milyon 380 Bin 574.

Yine önemli bir veri. Dedik ya bu rapor aslında adaletsizliğin istatistiğini veriyor bize. Faili meçhul dosyaların sayısı. 2021; 4 milyon 380 bin 574. Hani suçla mücadele ediyorlar ya. Bu iktidarın, bu ucube sistemin adaleti tecelli ettirmesi mümkün mü bu memlekette? Tabii ki mümkün değil. Çünkü kuvvetler ayrılığının olmadığı yerde hukuk devleti olmaz, adalet olmaz, bağımsız ve tarafsız yargı olmaz. 4 milyon 380 bin faili meçhul dosyasının yüzde 19’u zaman aşımına uğradı kapandı. 3,5 milyon dosya 2022’ye devretti. İşte yarattıkları tablo bu. Adaletle güveni tamamen bitirdiler, yok ettiler. Siz bağımsız ve tarafsız yargıyı tesis edemezseniz, siz demokratik hukuk devletini tesis edemezseniz 85 milyonun can ve mal güvenliğini yok edersiniz. Tabii adalet olmayınca aş, iş, ekme de olmuyor. Geçimde de adalet olmuyor. Çünkü gelir dağılımında da adalet yok. Çünkü fırsat adaleti yok. Çünkü sosyal adaletsizlikte çok büyük. Saray ve şürekâsi adaletin olmadığı bu düzende devleti ve devletin hazinesini soyuyorlar. Bunu biliyoruz. Onun için bu adaletsiz düzeni değiştireceğiz. Onun için Güçlendirilmiş Parlamenter Sistemle birlikte kuvvetler ayrılığını ve demokratik hukuk devletini tesis edeceğiz. Saray ve şürekâsinin devleti ve milletin hazinesini soymasını engelleyeceğiz, soyanlarla da mutlaka hukuk içerisinde hesaplaşacağız.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Adalet Olmadığı İçin Barınma ve Beslenme Sorunu Var!

Adalet olmadığı için bugün nüfusun önemli bir bölümü, toplumun önemli bir kesimi barınma sorunuyla, beslenme sorunuyla karşı karşıya. 21.yüzyılın Türkiye'sinde barınma sorunu çok büyük, beslenme sorunu çok büyük. Üniversiteyi kazanan binlerce genç barınma sorunu ve beslenme sorunu sebebiyle öğrenimlerine ara verdi. Üniversitelerine gitmeme kararı aldı. Çünkü anneler, babalar çaresiz, kiralar ödenebilecek gibi değil. Ve bu memlekette çocukların üçte biri şiddetli yoksulluk çekiyor. Neden? Adalet olmadığı için. Bir tarafta hazineyi soyan saray ve şürekâsı, öbür tarafta asgari ücretlisi, emeklisi, genci, işsizi milyonlarca kişi, aile derin bir yoksullukla karşı karşıya. Bir tarafta 4 maaş, 5 maaş alanlar, diğer tarafta çocuğuna kırmızı et yediremeyen anneler, babalar. Bu düzeni değiştireceğiz. Bizim iktidarımızda hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek. Her çocuk dengeli beslenecek, her çocuk iyi eğitim alacak. Gençlerimizin barınma ve yurt sorununu da bir yılda çözeceğiz. 20 yılda çözemeler bir yılda hepsini çözeceğiz.

Ekonomi de Adalet Olmadığı İçin Kötü!

Bir ülkede halk artık adalete inanmıyorsa o sistem, o rejim, o yönetim mahkûm olmuştur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi de, Recep Tayyip Erdoğan da, bu saray iktidarı da evet mahkûm oldu. Artık onlar yalnızca kendilerini düşünüyorlar.

Sizlerle bir tablo paylaşacağım. Çünkü temel mesele sistem. Her şey sistemle doğrudan bağlantılı. Sistemle ekonomi doğrudan bağlantılı, sistemle adalet doğrudan bağlantılı. Siz böyle bir sistemde hukuk devletini ve adaleti tesis edebilir misiniz?

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi mi, parlamenter sistem mi? Son yapılan araştırma ciddi bir araştırma. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi yüzde 29.1. Çünkü artık bu sistemin yanlışlığını bu sisteme evet diyenler de yaşayarak gördü. Parlamenter sistem diyenler yüzde 64.9. Yüzde 29'a yüzde 65. Bilmiyorum cevap yok diyen yüzde 6.

“Bir Ülkede Yargıyla Yürütme Birleşmişse O Ülkede Artık Hiç Kimse Güvende Değildir.”

Evet, önümüzdeki ilk seçimde millet ittifakının adayı Türkiye'nin 13. Cumhurbaşkanı olacak ve yeni cumhurbaşkanı, yeni bir meclis, yeni bir yönetim anlayışı ve yeni bir sistem. Güçlendirilmiş Parlamenter Sistemle bu sorunları hep birlikte çözeceğiz. Montesquieu 1748'de yazdığı Kanunların Ruhunu kitabında şu tespiti yapmıştır: “Bir ülkede yargıyla yürütme birleşmişse o ülkede artık hiç kimse güvende değildir.” Bir ülkede demokrasinin sacayağı olan üç erk yasama, yürütme, yargı erkleri bir elde toplanmışsa o ülkede her şey mahv olur. İşte bugün ülkemizin yaşadığı tablo da budur. Bu tabloyu hep birlikte değiştireceğiz. Onun için bize katılın diyoruz. Bu demokrasi mücadelesinde bize katılın. Bu adalet mücadelesinde bize katılın. Çocuklarımızın geleceği için verdiğimiz bu mücadelede gelin bize katılın. Birlikte değiştireceğiz bu düzeni ve ilk seçimde demokrasiden yana olanlar kazanacak. Bu keyfi otoriter sistemden yana olanlar kaybedecek, 85 milyon kazanacak.

SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ

'BİR GECE ANSIZIN BAŞLAYACAK' OLAN NE?

Rusya Devlet Başkanı Putin'in telkin ve tavsiyesiyle Suriye'de normalleşme ve Şam yönetimiyle diyalog arayışlarına girilen iktidar, Suriye'nin kuzeyine dönük operasyonu uzun süredir dile getirmiyor. Suriye yönetimi, Türkiye ile normalleşme ve diyalog konusunda sessizliğini koruyor.

Mayıs ayında Suriye'nin kuzeyine yönelik olarak yeni bir hareketin hazırlıklarının tamamlandığını her an 'bir gece ansızın başlayabileceğini' ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan 5 Ağustos'ta Soçi'de Rusya Devlet Başkanı Putin ile görüşmesinden bu yana harekattan söz etmiyor. Esad'ın kendisine Şam yönetimiyle meseleleri çözme tavsiyesinde bulunduğunu ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu sözleri sonrasında da bazı açıklamalar ve girişimler yapıldı.

Suriye-Türkiye diyalogunun tekrar başlaması için Rusya'nın arabuluculuk yaptığı belirtilirken bir yandan da iki ülke İstihbarat Örgütlerinin üst düzey temaslar yürüttüğü kaydedildi. Geçen hafta bu kapsamda bir temasın daha yapıldığı uluslararası yayınlarda yer alırken iktidar sözcüleri bunları yalanlamadı. MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın ve Suriye İstihbarat Örgütü Başkanı Ali Memlûk'ün Şam'da bir araya geldikleri dile getirildi.

✓ Bugüne kadar iktidar partisinden, Dışişleri Bakanından, Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan gelen açıklamalara karşılık Şam yönetimi sessiz kaldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

✓ İktidara yakın bazı medya organlarında Şam yönetiminin müzakereler için beş koşul gündeme getirdiği öne sürüldü ve iktidar bunları da yalanlamadı.

Suriye'den ilk üst düzey resmi açıklama geçen hafta yapıldı. Rusya'nın girişimiyle ve Rusya medyasına yapılan açıklama **Suriye Parlamentosu Uluslararası İlişkiler Komitesi Başkanı Butrus el Marjan'dan geldi.**

Butrus el Marjan, Türkiye ve Suriye arasında diyalog ve yakınlaşma için öncelikli iki koşulun **'Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyindeki askeri varlığını sona erdirmesi, bu bölgelerden tamamıyla çekilmesi ve Suriye topraklarındaki 'terör örgütlerine' desteğini geri çekmesi'** olduğunu dile getirdi. El Marjan, Türkiye ile ilişkilerin normalleşmesi yönünde bazı ciddi engellerin sürdüğünü söylerken, Türkiye ve Suriye arasında güvenlik ve istihbarat alanında bazı temaslar olduğuna dikkat çekti.

Şam yönetiminin IŞİD, El Nusra, HTŞ gibi örgütlerin yanı sıra Türkiye destekli Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) ve Suriye Milli Ordusu'nu (SMO) da terör örgütü olarak kabul ettiği biliniyor. PYD-YPG-PKK'yı da terör örgütü olarak gören Şam yönetimi 2011'de başlayan iç savaşın başından bu yana bu örgütlerle karşı karşıya gelmedi, çatışmaya girmedi.

PYD-YPG-SDG de Suriye ordusuyla çatışmadı. Zaman zaman IŞİD ile mücadelede Suriye ordusunun yanında yer aldı.

✓ Şam yönetiminin PYD-YPG'ye bakışının Rusya'nın da etkisiyle daha ılımlı olduğu söylenebilir.

PKK ile ortak mücadele konusunda imzalanan Adana Mutabakatı bugüne kadar birçok kez Putin ve diğer Rus yöneticiler tarafından dile getirildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ve iktidara PKK ile mücadelede Suriye yönetiminin iş birliği yapmaya istekli olduğu, Adana Mutabakatına bağlılığını sürdürdüğü iletili.

✓ İktidar bu konuda adım atmadı, Şam yönetimiyle diyalogdan yana tavır sergilemedi.

Suriye Parlamentosu Uluslararası İlişkiler Komitesi Başkanı Butrus el Marjan'ın yaptığı açıklamalar, dile getirdiği ön koşulların Rusya-Şam ortak görüşünü yansıttığını öngörebiliriz. İktidarın buna yönelik bir yanıt vermemesi, ilişkilerin gerilmeme arzusuna bağlanabilir.

Muhtemelen Şanghay İş Birliği Örgütü (ŞİÖ) zirvesinde Rusya ve İran Devlet Başkanları ile ikili temaslarda bulunan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın gündemindeki önemli konulardan birisi yine Suriye idi.

Kuzey Suriye Operasyonunun gündemden düştüğü ihtimali söz konusu olsa da Şam ile diyalog için Putin'in telkinlerinin sürdüğünü öngörmekteyim. Suriye meclis üyesinin açıklamalarının zamanlaması da göz önünde tutulduğunda **yakın gelecekte Suriye'de ikili diyalog açısından yeni gelişmeler beklenebilir.**

BU NE PERHİZ BU NE LAHANA TURŞUSU!

İktidar, bir yandan Yunanistan ile gerilimi tırmandırırken diğer yandan Balkanlarda arabulucu-barış girişimcisi rolünü üstleniyor. Bu kapsamda gerçekleştirilen Balkan turundaki temaslara ve sonrasında gelişmelere bakıldığında beklentilerin gerçekleşmediği anlaşılıyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Balkanlarda yaşanan gerginliklerde arabuluculuk amacıyla gerçekleştirdiği üç ülkeyi (Sırbistan-Bosna Hersek- Hırvatistan) kapsayan turdan umulan sonuç sağlanamadı.

Bosna-Hersek, Sırbistan ve Hırvatistan'a yönelik resmi ziyaretlerde Sırbistan ve Kosova arasındaki gerginlik, Bosna-Hersek'teki üçlü yönetim ve ayrılma girişimleri konusunda tarafları ikna etmek isteyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, **tahıl koridoru anlaşmasından sonra Balkanlarda benzer bir sonuçla dünya kamuoyu gündemine gelmek istese de beklediği gibi olmadı.**

Özellikle Bosna-Hersek'te Sırp, Hırvat ve Boşnaklardan oluşan üçlü konsey yönetim yapısı ve dönüşümlü başkanlık sistemindeki anlaşmazlıkları çözme, Sırp'ların ve Hırvatların ayrılıkçı girişimlerini engelleme çabasından somut bir sonuç çıkmadığı anlaşılıyor.

✓ Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın arabuluculuk girişimlerinin Hırvatistan ve Bosna-Hersek yöneticileri tarafından da kabul görmediği, yapılan resmi açıklamalara yansdı.

Ziyaretin Hırvatistan bölümünde Hırvatistan Cumhurbaşkanı Milanović'in Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Bosna-Hersek konusunda görüş ayrılığı içinde olduklarını söylemesi, bunun en somut göstergesi idi.

Hırvatistan'ın ardından benzer bir mesaj da Kosova'dan geldi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Sırbistan ile Kosova arasında geçtiğimiz haftalarda savaş noktasına kadar varan gerilimde arabuluculuk yapma çabalarını Sırbistan

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ziyaretinde Sırp Devlet Başkanı Aleksandar Vucic ile görüşmelerinde de dile getirildi. Sırbistan'ın tanımadığı Kosova ile arasındaki gerginlik ABD ve AB'nin devreye girmesiyle daha ileri boyutlara taşınmadan donduruldu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan devreye girerek konuya müdahil olmaya çabalasa da asıl engel Sırbistan'dan değil Kosova'dan geldi.

Kosova'nın bağımsızlığını ilk tanıyan ülkelerden birisinin Türkiye olmasına ve bugüne kadar ekonomik olarak da Kosova'ya ciddi yatırım desteği verilmesine karşılık **Kosova ABD-AB ile daha yakın durmayı tercih ediyor.**

✓ Nitekim Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Sırbistan temaslarında gündeme getirdiği arabuluculuk önerilerine ilk ret yanıtı Kosova'dan geldi.

Kosova Başbakanı Albin Kurti, Sırbistan ile Kosova arasındaki sorunda arabulucu olarak AB'nin devrede olduğunu, ABD'nin de AB'nin yürüttüğü aracılığa destek verdiğini belirterek başkalarının devreye girmesini istemediklerini duyurdu.

✓ Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yaptığı çağrıya Kosova Başbakanının bu yanıtı **'Siz işimize karışmayın. Biz sorunumuzu AB-ABD'nin desteğiyle çözeriz'** mesajı idi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Balkan ülkeleri turundan eli boş döndüğünü, bu sorunlu bölgedeki krizlerde çözüm odağı olma hedefinden sonuç alamadığını söyleyebiliriz. İktidarın sıkça değişen dış politikası, Balkanlarda İhvan-İslam çizgisindeki politikalarından duyulan rahatsızlık ve Erdoğan'a duyulan güvensizlik bu sonucun yaşanmasını beraberinde getiriyor!

ENFLASYONU ŞAHA KALDIRDILAR, MİLLETİN TASARRUFUNU GASBETTİLER

Hep söylüyoruz. "Enflasyon en büyük, en sinsi halk düşmanıdır. En adaletsiz vergidir." Enflasyon milletin satın alma gücünü, fark ettirmeden kemirir. Parasını pul eder. Ne sofrada, ne tencerelerde bereket bırakmaz. Enflasyon zıvanadan çıktığında, tüm fiyatlar birbiriyle yarışmaya başlar. Ama en geride kalan, daima emekçilerin, emeklilerin, dar ve sabit gelirlielerin ücreti, aylığı, geliri olur. "Faiz sebep, enflasyon sonuç" safsatısıyla, enflasyonu şaha kaldıranlar, milletin dışından, tırnağından artırarak yaptığı tasarrufları elinden zorla aldı, gasbetti.

Hiç Bir Yatırım Tasarrufları Enflasyona Karşı Korumadı

Bunu ben demiyorum. Sarayın ağır vesayeti altında iş gören TÜİK'in rakamları diyor. Son bir yılda; üretici enflasyonu yüzde 144. Yüzde 144 enflasyonla Türkiye dünya şampiyonu. Aynı dönemde; mevduatın getirisi yüzde 16, Devlet İç Borçlanma kâğıtlarının getirisi yüzde 26, Borsa İstanbul'un getirisi yüzde 103, Euro'nun getirisi yüzde 83, Amerikan Dolarının getirisi yüzde 112, altının getirisi yüzde 111. Özetle tüm yatırım araçlarının getirisi, enflasyonun altında kalmış. Tasarruf sahibi parasını hangi adrese yatırırsa yatırsın, enflasyon tasarrufunu kemirmiş. Yemiş, bitirmiş... Milletin alın terini, emeğini, yılların çabasını eritmiş. Şahsım yönetimi, milletin elindekini, avucundakini hiç ederken, saray sosyetesini, saray yandaşlarını ve faiz lobilerini abat etmiş. Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir büyüklükteki serveti, vatandaşın cebinden almış, saray sosyetesine, sarayın yandaşlarına ve faiz lobilerine vermiş.

Kazanan Faiz Lobisi Oldu

Hep söylüyoruz: "Faiz sebep, enflasyon netice" safsatısı en çok; saray yandaşlarının batmış, zombileşmiş şirketlerine ve faiz lobilerine yaradı. Bankaların kârı son bir yılda beşe katlandı. Geçen yıl Temmuz'da, 40 milyar lira olan kâr, bu yıl 208 milyar liraya çıktı. "Bu ülkede faiz lobileri, en çok Erdoğan'ı sever" diye boşuna demiyoruz: Erdoğan ağzına ne zaman "faiz" lafını alsın, faiz lobileri abat olmuştur. Çünkü Erdoğan'ın fikri başka, zikri başkadır. Bunu en iyi faiz lobileri bilir. Hükümet bu yılın ilk sekiz ayında, bütçeden 174 milyar lira faiz ödemesi yapmış. Yine Nebati Bakanın, "Milletin cebinden tek kuruş çıkmayacak" dediği, Kur Korumalı Mevduat için, Milletin Hazinesinden ödenen faiz ise 76 milyar lira olmuş. Sadece sekiz ayda, bütçeden faiz için yapılan toplam ödeme, 250 milyar lira. Ama aynı dönemde çiftçiye verilen destek; 25 milyar lirada kalmış. Faize verilenin onda biri. Halk Bankası eliyle esnafa verilen destek ise 6 milyar lira. Bu da faize verilenin kırk iki de biri. Ne diyordu şair; "Bu taksimi kurt yapmaz, kuzulara şah olsa..."

Millet Sandıkta Hükümetin Boynuna Çingırağı Takacak

Tabi kurt demişken, Yaşar Kemal'in meşhur kurt hikâyesi akla geliyor. Anadolu'da kurtlar, sürüler için büyük beladır. Tüm sürüyü telef eder. Kurt dalmış sürü, bir daha iflah olmaz. Sürüsü telef olan köylü de, kurdun peşini

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

bırakmaz. Yolunu yordamını bilir. Kurdu mutlaka yakalar. Köylü yakaladığı kurda hiç işkence yapmaz. Boynuna bir çingirak geçirir. Sırtını okşar ve kurdu salar. Kurt serbest kaldığı için, başta çok sevinir. Ama boynunda çingirakla oradan oraya koşarken, bir daha hiçbir avını yakalayamaz. Yavaş yavaş açlıktan telef olup gider. Anadolu ve Trakya köylüsünün, çiftçilerimizin feraseti yüksektir. Aşına, işine kan doğrayana, nasıl davranacağını elbette çok iyi bilir. Aşını, işini elinden alanın boynuna, sandıkta çingırağı geçirir. Sırtını okşar ve geldiği yere gönderir. Tıpkı 31 Mart ve 23 Haziran seçimlerinde olduğu gibi.

Borsayı Milletın Soyulduğu Bir Gazinoya Çevirdiler

Yüksek enflasyon, spekülâtörlerin, manipülâtörlerin, paradan para kazananların bayramıdır. Hele hele kuzunun, kurda teslim edildiği Saray rejiminde, olan hep küçük yatırımcıya olur. Milletimizin tasarruflarını, bugün enflasyonla gasbedenler, Borsa İstanbul'u da, milletin soyulup, soğana çevrildiği, bir Gazino haline getirdiler. Borsadaki manipülasyonlara, sadece seyirci kalmadılar, manipülâtörlerin değirmenine de su taşıdılar. Ekonominin başındaki Bakan, bakanlığı bıraktı, yatırım danışmanlığına soyundu. Borsanın yükselişle böbürlendi. Kendine pay çıkardı. 11 Eylül'de Nebati Bakan, küçük yatırımcıya sosyal medyada, "Gel gel" yaptı. Hemen ardından da, Borsa İstanbul tepetaklak aşağıya indi. Özellikle bazı kamu bankalarının, hisselerinin fiyatlarındaki dalgalanmalar anormal demeyeceğim anormalinde ötesinde. Bu bankalar kiminle ilgili, kiminle ilişkili? Elbette Nebati Bakanla.

Küçük Yatırımcı Köpek Balıklarına Yem Edildi

Nebati Bakan önce küçük yatırımcıya, "Borsaya gel gel" dedi. Piyasadaki köpek balıklarına, ellerindeki kâğıtları yüksek kârlarla, küçük yatırımcılara satma ve kendilerini kurtarma imkânını sağladı. Kâr köpek balıklarının elinde kalırken, zarar küçük yatırımcının sırtına yıkıldı. Kamu bankalarının hisselerinde, yüzde 34'e varan kayıplar yaşandı. Küçük yatırımcının tasarrufları köpek balıklarına yem edildi. Tasarruflarını yüksek enflasyondan korumak için, çaresizce adres arayan küçük yatırımcılar, Nebati Bakanın gelgeliyle, bir kez daha silkelendi. Peki, millete bunun hesabını kim verecek? Bakan mı verecek, borsa yöneticileri mi verecek? Son bir ayda, Borsa İstanbul'da yaşananlar, kamu bankalarının hisseleri ve mali endeks özelinde, çok ciddi bir soruşturmaya muhtaçtır. Bu manipülasyonun Vadeli İşlemler ayağında, Saraya yakın bir aracılık şirketinin rol oynadığı yazılıp çiziliyor. Peki, bu arada Sermaye Piyasası Kurulu ne yapıyor? Hiç. Sadece seyrediyor. Ne yazık ki, artık tuzun koktuğu günlerden geçiyoruz. Ama az kaldı. Başta Borsada küçük yatırımcıları silkeleyen ve himaye gören manipülâtörler, görevini yapmayan kurumların yöneticileri, bakanlar, işbaşına geldiğimizde ciddi bir soruşturmada geçecek. Yapılanlar kimsenin yanına kâr kalmayacak. Zaten milletimiz de kararını vermiş. Gittiğimiz her yerde; "Yiğidi muhtaç ettiler kuru soğana, bir daha oy vermem, beni soyana" diyor milletimiz.

Konut Sahiplik Oranı Sürekli Geriliyor

Ülkeyi yöneten bu talan zihniyeti, milletin sadece parasını, pulunu gasp etmedi. Milletın umutlarını da çaldı. Bir ev, bir araba almak artık hayal oldu. Merkez Bankası daha yeni açıkladı. Geçtiğimiz yılın Temmuz'undan bu Temmuz'a, konut fiyatlarındaki artış, Türkiye genelinde yüzde 174, İstanbul'da ise yüzde 200 olmuş. Geçen yaz İstanbul'da 2 milyon liraya satılan ev, bu yıl 6 milyon liraya satılıyor. Peki, memurun, işçinin, çiftçinin, esnafın geliri, son bir yılda üç kat arttı mı? Elbette artmadı. Türkiye'de konut sahiplik oranı, Erdoğan'ın ucube tek adam rejiminin düğmesine bastığı, 2014'den bu yana sürekli geriliyor. Konut sahiplik oranı, 2014'te yüzde 61,1, 2020'de yüzde 57,9'a gerilemiş.

2019'daki Konut Projesinden Tek Farkı, Üçe Katlanan Aylık Ödeme Miktarı

Biz "Dünyada mekân, ahirette iman" diyen bir kültürden geliyoruz. Milletın ev sahibi olma umudunu elinden alan Erdoğan, şimdi tam da seçim öncesi suçunu örtmeye; milletimize umut pazarlamaya çalışıyor. Ama hep söylüyor; "Bunlar metal yorgunu." "Bu hükümetin beyin ölümü gerçekleşmiş." "Tükenmişlik sendromu, bünyeyi ele geçirmiş." Çoklu organ yetmezliği var. 2019'da "her yıl 100 bin sosyal konut projesi" dediler. Bugün "5 yılda 500 bin yeni sosyal konut projesi" diyorlar. Yani bir başka ifadeyle benim oğlum bina okur. Döner döner yine okur. Yapılacak evlerin sayısını bari değiştirin o bile aynı. Tek fark evlerin taksit tutarı. 2019 sonundaki projede; taksitler 894 liradan başlıyor. Bugün bu projede taksitler 2 bin 280 liradan başlıyor. Taksit neredeyse üçe katlanmış. Memleketi ne hale getirdiklerinin göstergesi. Peki, 2019'da açıkladıkları proje nerede? Konutlar ne oldu? Herhalde ağaca çıktı. Ağaç nerede? Balta kesti. Balta nerede? Suya düştü. Su nerede? İnek içti. İnek nerede? Dağa kaçtı. Dağ nerede? Yandı, bitti, kül oldu...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Taahhüdünü Yerine Getirmeyen Hesabını Millete Verir

Tunceli Milletvekilimiz açıkladı. 2019'daki proje kapsamında, Tunceli'de yapılması gereken 329 konutun, daha ne ihalesi, ne de yer belirlemesi yapılmış. İnşaat maliyetleri uçunca, kimse TOKİ'den iş almak istememiş. Alan da, işi yarım bırakmış. Son dönemde TOKİ'nin, Ankara, İstanbul, Şanlıurfa, Bilecik, Bingöl ve daha pek çok ilimizdeki ihaleleri iptal olmuş. Müteahhit neyi taahhüt ettiğini bilir. Taahhüdünü yerine getiremeyen müteahhit, hesabını millete verir.

Yine Mızımaya Başladılar

Daha muhalefetteyken, yönetime en fazla proje yaptıran Genel Başkan olarak, rekorlar kitabına giren Genel Başkanımız, burada da hükümete çözümü gösterdi. "Verilecekse, bu projelere Hazine garantisi verilsin. Yeter ki vatandaşın işi görülsün. Biz bunu desteklemeye hazırız" dedi. Akıl bizde, proje bizde ama Sarayın bakanları, reislerinden fırça yemekten korktukları için, yine mızımaya başladılar. "Bizim projelerimizi çalışıyorlar" diyorlar, ter ter tepiniyorlar. Bürokratları suçluyorlar. Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz. İşte alayış valayış, "Tarım Kredi Kooperatiflerinde şu kadar üründe, şu kadar indirim yapıyoruz. Enflasyon düşecek" diye caka satıp duruyorlardı. O göstermelik indirim Tarım Satış Kooperatifleri aracılığıyla enflasyonla mücadele bir ay sürdü. Satış mağazalarında fiyatlar uçtu, gitti. Milletimiz bunların ne yaptığını gördü, notunu da verdi. Tasdiknamelerini de ellerine tutuşturmak için sandığı dört gözle bekliyor. Söylüyoruz, saray ve şürekası artık mefluçtur. Çoklu organ yetmezliğiyle maluldür. Hizmet etmeye takatleri kalmamıştır. Ama milletimiz merak etmesin. Müsterih olsun. Biz gelince tüm sosyal konut projelerini evvelallah bitireceğiz. Daha fazlasını da yapacağız. Kimseyi dışlamamaya garip gurabayı ev sahibi yapmaya biz kararlıyız. Bu kifayetsiz hayal tacirlerine biz pabuç bırakmayız.

Kaynağı Belirsiz Para Girişinde Kuşku Uyandıran Rekor

İstatistiklerin gösterdikleri ilgi çeker. Ama istatistiklerin sakladıkları daha can alıcıdır. Hele hele Türkiye gibi, kronik dış açık veren bir ekonomide, ödemeler dengesi istatistiklerinin gizledikleri hayati önemde olabilir. Bu yılın ilk yedi ayında, ödemeler dengesi istatistiklerinde, kaynağı bilinmeyen finansman hareketlerinin izlendiği, Net Hata Noksan kaleminden, ülkeye 24 milyar 347 milyon dolar giriş olmuş. Yine bu dönemde cari açık, 36 milyar 672 milyon dolar. Bir başka ifadeyle ilk yedi aydaki cari açığın üçte ikisi, kaynağını bilinmediğimiz hesap hareketleriyle finanse edilmiş. Ödemeler dengesi rakamları, 1992'den bu yana her ay yayımlanır. Biz bu büyüklükte bir kaynağı belirsiz para girişiyle, tarihimizde ilk kez karşılaşıyoruz. Bu çok ilginç ve kuşku uyandıran bir rekor!

Gizlide Gebe Kalan Aşıkare Doğurur

Özbekistan dönüşü Erdoğan'a: "Son zamanlarda içeriden ve dışarıdan, bu paraları nereden buluyorsunuz?" diye yandaş medya mensupları sormuşlar. Erdoğan'ın verdiği cevap: "Çalışıyoruz, çalıştığınız zaman para da geliyor." Peki madem çalışıyorsunuz, madem bu kadar uğraşıyorsunuz bu paralar bu ülkeye neden bilinen, kayıt içindeki yollardan değil de gizli saklı giriyor? Ülkemize, kimliklerini gizleyerek, paralarının kaynağını saklayarak, kim para getiriyor, kimler para getiriyor? Neyin karşılığı getiriyor? Bu paralar ne kadar güvenilir? Gelmeye devam edeceğinin, hızla kaçmayacağına bir garantisi var mı? Sarayın kibirlisi şunu hiç unutmasın; "Gizlide gebe kalan, aşıkâre doğurur."

Merkez Bankası Açıklama Yapmalı

Bu verileri hazırlayan Merkez Bankasının, bu konuda mutlaka bir açıklama yapması gerekir. Bu büyüklükte bir kaynağı belirsiz para girişi, nasıl mümkün olabilir? Bu paralar kimin parası? Ne kadar güvenilir? Bu, "istatistiki hata" diyerek geçiştirilemez. Ödemeler dengesindeki ölçüm hataları, hesaplar arasındaki zaman tutarsızlıkları, zaman içinde geriye doğru zaten düzeltilir. Bu nedenle Net Hata Noksan hesabı, bu geriye doğru yapılan düzeltmelerden sonra hep sıfır etrafında dalgalanır.

Kritik Yıl 2011, Zarrab'ın Türkiye'de İş Tuttuğu Dönem

Nitekim 1992'den 2011'e kadar, bu hep böyle olmuş. Ama 2011'den itibaren işler değişmiş. Bu tarihten sonra, kaynağı belirsiz finansman girişlerinin hızlandığı, ama geriye doğru yapılan düzeltmelerde, bu finansmanın kaynağının, nedense düzeltilmediği veya açıklanmak istenmediği anlaşılıyor. 2011 ve sonrası elbette sıradan bir tarih değil. Erdoğan'ın meşhur hayırsever İranlı iş adamının, Reza Zarrab'ın Türkiye'de iş tuttuğu dönem. Bu İranlı iş bitiriciyi, "Cari açığı finanse ediyor" diyerek, ödüllere boğdukları dönem.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Anlaşılan Bugün Türkiye’de Bir Değil, Bir Kaç Zarrab İş Tutuyor

Ama bugün, kaynağı belirsiz para girişlerinin hacmine baktığımızda, anlaşılan Türkiye’de bir değil, birkaç tane Reza Zarrab iş tutuyor... 2011’den bu yana, ülkeye giren kaynağı belirsiz paranın hacmi, 74 milyar dolara ulaşmış. Bu olağanüstü yüksek ve mutlaka izaha muhtaç bir rakam. İstanbul’un uluslararası mafyanın, hesaplaşma mekânına dönmesi, anlaşılan boşuna değil. Gün geçmiyor ki uluslararası mafyadan biri, İstanbul’da infaz edilmesin. AVM’lerde, restoranlarda silahlar patlamasın, çoluk çocuk vatandaşlarımız, ağır tehlikelere maruz kalsın.

Dünya Rusya’ya Ambargo Uygularken Bu Para Girişi Sorgulanır

Biz bir kez daha buradan çağrıda bulunuyoruz: Bu büyüklükte kaynağı belirsiz finansman girişi nereden oldu, nasıl oldu? Bu paralar kimin parasıdır? Merkez Bankası ve Nebati Bakan, bunu kamuoyuna mutlaka açıklamalıdır. Aksi halde tüm dünya Rusya’ya ambargo uygularken, bu kaynağı belirsiz para girişleri daha çok sorgulanır. Başımızı çok ağrıtır. Yerli yabancı yatırımcılar da, bunu finansman kaynağı değil, ciddi bir risk kaynağı olarak değerlendirmelerine yazarlar.

Katil Dediği Esed’le Şimdi “Görüşürdüm” Demeye Başladı

Erdoğan Balkan gezisi dönüşünde, uçan sarayda, gazeteci görünümü, maiyet memurlarına verdiği demeçte, Merkez Bankası kasasının, borçla ayakta tutulduğunu itiraf etmişti. Borç alınan bu dövizlerin de, ithalat için kullanıldığını söylemişti. Anlaşılan bizim tepkimiz üzerine, danışmanlar Erdoğan’ı uyarmış. Bu defa Özbekistan dönüşü, Merkez Bankası Kasasında, 115 milyar dolar olduğunu söyledi. Ama dostlarından aldığı borç kısmını bu defa es geçti. Biz bir kere daha milletimize gerçeği söyleyelim. O sözde dostlardan alınan kısa vadeli borçlar, yani SWAP’lar düşüldüğünde Merkez Bankasının rezerv hesabı, net 52 milyar 457 milyon dolar açık veriyor, bu nedenle de Erdoğan seçim öncesinde para bulmak amacıyla, oradan, oraya koşturup duruyor. Yeri geliyor, Putin’in koluna giriyor. Yeri geliyor, dün “katil Esed” dediği hakkında, bugün “Keşke Özbekistan’a gelseydi görüşürdüm” diyor. Ne diyordu Erdoğan? “Borç alan emir alır.” O halde biz de kendisine şimdi soruyoruz: Himmetini aradıklarından, neyin emrini alıyorsunuz? Birkaç milyar dolar için, ülkemizin hangi menfaatlerini, peşkeş çekiyorsunuz?

Gırtlak 9 Boğum, 9 Düşün 1 Söyle

Dış politika hata kaldırmaz. Dış politika milli olur. Seçim sandığı için ülkemizin uzun vadeli çıkarları, çocuklarımızın, torunlarımızın geleceği riske edilmez. Biz bunları yıllardır söylüyoruz. Ama Erdoğan’ın bir kulağından giriyor, öteki kulağından çıkıyor. Yine Özbekistan dönüşü, “Şangay İşbirliği Örgütüne tam üye olmak, hedefimizdir” demiş Erdoğan. Rusya’nın Ukrayna’yı işgali sonrasında, dünya çok kritik bir süreçten geçerken, söylenen her söz daha dikkatlice tartılarak, etraflıca düşünülerek söylenmelidir. Atalarımızın dediği gibi; “Gırtlak dokuz boğumdur.” “Büyük lokma ye büyük laf söyleme”. Dış politikada konuşmadan önce, dokuz defa düşüneceksin. Lafını ondan sonra edeceksin.

Kökümüz Doğu’da Geleceğimiz Batı’da

Ama Sarayın Kibirlisinde nerede o hassasiyet? Nerede o ciddiyet? Ülkemiz, batıdan bakınca doğuda, doğudan bakınca batıda müstesna bir coğrafyadadır. Doğu ile batı arasında çok önemli bir kavşaktır. Biz doğudan geldik ama batıya yönelmiş bir milletiz. Köklerimiz doğuda, geleceğimizi ise batıda bilmişiz. Stratejik tercihlerimizi, yüzyıllardır buna göre yapmışız. Bu nedenle biz ne batıya sırt çevirebiliriz, ne de doğuyu yok sayabiliriz. İki arasında bir dengeyi mutlaka tutturmalıyız. Diğer taraftan, bizim de mensubu olduğumuz ittifakların benimsediği, bir takım evrensel ilke ve değerler var. Demokrasi ve hukukun üstünlüğü, ifade özgürlüğü. Bu ilke ve değerler bugün, ticaret ve arz zincirlerini belirleme noktasına geldi. Türkiye batıya sırt çevirmeden, doğuyu yok saymadan, sahip olduğu avantajlarını kullanmak ve bölgesinin üretim merkezi olmak zorundadır.

Atamızın Mirasını Korumaya Kararlıyız

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, biz kral değil; kuraldan yanayız. Biz otokrasiden değil; demokrasiden yanayız. Biz üstünlerin hukukundan değil; hukukun üstünlüğünden yanayız. Biz korkudan değil; özgürlükten yanayız. Biz kutuplaşmadan değil; kucaklaşmadan yanayız. Biz savaştan değil; yurttan barış, dünyada barıştan yanayız. Biz ele, el açmaktan değil; güçlü ekonomiden, katma değerli üretimden yanayız. Biz içe kapanmaktan değil; dışarıyla rekabetten, ama uluslararası işbirliğinden yanayız. Biz fakirleşmekten değil; hep beraber zenginleşmekten yanayız. Biz kararların tek başına değil; istişareyle alınmasından yanayız. Biz kendimize sadakatten değil; yönetimde liyakatten yanayız. Biz tek bir kişinin değil; milletin ortak iradesinden yanayız. Biz bu mirası, kurucumuz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ten almışız. Bu mirası korumakta da sonuna kadar kararlıyız.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Biz Kazanacağız, Milletimiz Kazanacak

İşte bunun için, biz kazanacağız. Biz kazanacağız. Gençlerimiz kazanacak. Biz kazanacağız. Esnafımız kazanacak. Biz kazanacağız. Çiftçimiz kazanacak. Biz kazanacağız. İşçimiz, işverenimiz kazanacak. Biz kazanacağız. Türkiye kazanacak. Biz kazanacağız, 85 milyon kazanacak. Milletin Masasında belirlenecek Cumhurbaşkanı adayımız, milletimizin iradesiyle, Türkiye'nin 13. Cumhurbaşkanı olacak. Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki sandalyelerin kahir ekseriyetini, millet masasındaki altı partimizin milletvekilleri dolduracak. Ve bu güzel ülke, artık huzur bulacak... Benim söyleyeceklerim bu kadar.